

pugnauit fortit postea eum defendit et tenuit iudeas
val. Je magnifice p^o p^orem suam dicit: Et misit alios sa-
tellites suos. b **In** gazara tollere iobane. i. cu ca-
pere et occidere. i **Et** tribunis. exercitus iobanis.
k **M**isit ep^olas zc. et p^ocurrrens. i. satellites ptolomei
missos ad pdi-
cta loca.

Quidam d^o pu-
eris symois: q^a
ptolome^o n^o oes
occiderat s ali-
quos ex eis: vt
dictu est supra.
m **Et** n^ocia.
ioban. vt euade-
ret dicta p^ocala
n **Et** audiuit
aut zc. i. admira-
tus fuit de volo-
tate tanta.
o **Et** p^obedit
viros zc. et eode
mo p^ouidit alijs
p^ocalis solerter
et prouide: et sic
ptolome^o d^ofran-
datus fuit a sua
pessima int^ote
p **Et** cetera s-
monu iobanis:
q^b d^ocauit p^olm
q **Et** bello zc.
q^b defendit eu.
r **Et** bonaruz
virtutu zc. inter
qs fuit victoria
notabilis quaz
habuit de birca-
nis: ex q^a cogno-
minat^o e birca-
nus. s **Et**
edificu muroz
zc. in ir^olm et in
iudea ad fre for-
tificati^oem.

Et reru gestaz eius. q^a fuerunt mirabiles et multe.
v^o n^o dicit iosephus li. xij. q^a ipse habuit spm^o p^ophetie.
v **Ecce** bec scripta sunt in libro zc. huc aut libru non
habem^o sicut nec plures alios de q^bus fit mentio in li-
bris regu et paralypomenon.

Dostilla Nicolai de lyra super secunduz libru ma-
chabeoz incipit.

Atribus q^a sunt p^o egyptuz iudeis. **L**i-
ber iste secundus machabeoz q^a d^a e ab-
breuiatio cuiusda^m magni volumis a sa-
sone cireneo p^oscripti b^ontis. v. libros p^o-
tiales in q^b facta iude machabei et so-
cioz eius diffuse tractant: s in hoc libro ponunt bre-
uiter et succincte: vt p^oz in fine ca. secundi: vt q^a p^o pau-
pertate p^odictu volum^o magnu copare n^o possent vel
p^o eius plixitate attediati eent legere: istud copediuz
possent habere defacili et sine tedio p^ocurrere legendo.
Fuit aut compilatio bec facta tpe demetrii secundi: vt
magis videbit. j. et missa iudeis habitatib^o in egypto
ab illis q^a erant in iudea q^a cu hoc in b^o libru p^ofat^oeroga-
uerit eos aliqs solenitates suscipe q^a ab eis fuerat ro-
nabiliter institute. **I**ste liber in duas ptes diuidit^o
sez in plogu et tractatu: q^a incipit tercio capi. In p^oma
no pte p^omo ponit inuitatio ad obf^ouati^o duplicis fe-
sti: secundo breuiter tagit materia b^o libru ca. sequenti:
ibi. De iuda de machabeo. Circa primu p^omo scribe

tes captant illoz q^b scribunt beniuolenti^o: secundo inuitat
eos ad festi duplicis obf^ouanti^o: ibi. Regnante demetrio
tercio suam inferunt intent^oem: ibi. Accuri itaqz. Circa
p^omu captat dupliciter eoz beniuolenti^o. f. eos amicabi-
liter salutando: et p^o eis b^ouiter exorando: ibi. Benefaciat
vobis: Circa p^omu
d^o. a **F**ratrib^o
q^b est nomen ami-
cabile: nam frater
d^oz quasi vere alter
ipse: vocat eoz fra-
tres: eo q^a cr^ot d^o ea
de gente: et sub ea-
de lege. b **Q**ui
sunt p^o egyptu iude
is. f. d^ospis. P^olo-
meus. n. lagi filius
q^a alexadru ma-
gnu p^o regnauit
in egypto: sicut. s:
dictu e in p^omi libri
p^oncipio mltos iu-
deos captiuauit: q^a
ruz aliquos ptole-
me^o philadelph^o ei
succedens relaxa-
uit i fauore. lxx. in-
terptum: qui sibi li-
bros Moysi: et fm
aliquos totuz vet^o
testam^otu tr^ostule-
rut de bebreo i gre-
cu. multi t^o in egypto
remaserunt et p^o-
cedete tpe acq^o sicut
bona t^o palia: et p^o p^o-
lis p^ocreat^oem m^o-
tiplicati sunt q^bus
iudei manetes i iu-
dea scripserunt: ideo
subdit.

Capitulum. j.
Fratrib^o qui
sunt per egyptuz
iudeis: salu-
tate dicit fra-
tres qui sunt i
hierosolymis iudei: qui in
regione iudea: et pacem bo-
nam. Benefaciat vobis te-
us et meminerit testamenti
sui quod locutus est ad abra-
am et ysaac et iacob seruo-
rum suorum fidelium: et det
vobis cor omnibus vt co-
latis eum: et faciatis eius
voluntatem corde magno
et animo volenti. Adape-
riat cor vestrum in lege sua:
et in preceptis suis: et faci-
at pacem. Exaudiat orati-
ones vestras: et reconcilie-
tur vobis: nec vos deserat
in tempore malo. Et nunc
hic sumus orantes pro vo-
bis. Regnante demetrio
anno centesimo sexagesimo
nono nos iudei scripsimus

Salute dicunt
fratres zc. et paces
bona. na bona g^ona
eligibilior est pace

mala. d **B**enefaciat. Dic p^ont captat eoz beniuole-
tia p^o eis exorando dicentes. d **B**enefaciat vo. de. in spi-
ritualib^o et t^o palib^o. e **E**t memi. testa. sui. i. firme. p^omis-
sionis. f **Q**uod locu. e ad abraam. Gen. xij. g **E**t ysaac
xxvj. h **E**t iacob. xxvij. et supplendu est q^a sunt de nu-
mero seruo^oz suoz fidelium. vel aliter lram sic iungendo
Et meminerit testam^oti sui. i. p^omissionis firme. Seruo-
ru suoz fidelium. i. p^o suis seruis fidelib^o facte. q^b ad abraam
ysaac et iacob locutus est: p^omo q^a t^o ad patres illi^o testam^oti.
i **E**t det vobis cor oib^o vt colatis eu. fide spe et charita-
te. quib^o colit^o deus cultu interiori: vt dicit Aug. in enche-
ridion. k **E**t faciatis zc. p^o effectum in cultu exteriori.
l **C**orde mag^o zc. q^a deo n^o placet sacrificia coacta s vo-
luntaria. m **A**dapiat zc. studeda et intelligeda.
n **E**t in p^occ. suis. ope adimpledis. o **E**t faci. paces.
vt vacare talib^o valeatis. p **E**xaudiat zc. vobis con-
descendedo. q **E**t reco. vobis. p^ota p^oterita remittedo
r **N**ec vos deserat zc. vos in tribulati^oibus p^osolando
s **E**t nunc hic. in hierlm et iudea. t **S**umus orates
p^o vobis. quasi dicant: ita debetis orare pro nobis et ac-
quiescere petitionibus nostris: maxime de solemnitatib^o
deuotis. v **R**egnante demetrio. Dic p^onter inuitant
eos ad obseruantia duplicis festi: scom ponit. ibi. et diez
ignis. Prima in tres: quia primo ponitur eozum inuita-
tio: secundo dicti confirmatio: ibi. Anno. c. tercio inten-
t^o i. conclusio: ibi. Facturum igitur. Circa primuz notatur
t^ops cum dicit. v **R**egnante demetrio zc. Dicit b glo-
sa rabani q^a iste fuit demetrii filius seleuci q^a regnauit tpe
M M M j

Machabeoz

inde machabei: vt ptz. viij. ca. pmi libri: s̄ huic dicto ma-
nifeste dicit qd sequit̄ ano. clxx. hic aut̄ demetrius an̄ tps
hoc fuit mortu⁹: nā fili⁹ eius intravit regnuz patrū suoz
anno. clxx. vt b̄. s̄. p̄io libro. x. ca. 7 an̄ ipm̄ regnauerat
alexander duobus annis: q̄ iut̄ effecerat patrē suum: vt
ptz in p̄ncipio eius
de 3 ca. decimi. iste
no demetrius fili⁹
pmi demetrii reḡ
uit vsq; ad annum
clxx. in q̄ fuit ca-
ptus 7 incarcerat⁹
vt b̄ p̄mo li. xiiij.
ca. ex quo p̄z q̄ iste
demetrius filius pmi
demetrii ad huc re-
gnabat ano. clxx.
7 id q̄ d̄r bic.

Regnante de-
metrio ano. clxx.
intelligitur de ip̄o.
Ipe no ante capti-
onē suā cū symone
sumo sacerdote et
gente iudeoz reno-
uauit amicitiaz: et
cessit plures liber-
tates 7 p̄uilegia q̄
an̄. cesserat tpe io-
nathane: nec aliq; rges
p̄decessores sui. vt b̄. xiiij. ca. pmi libri. pp̄ hoc subdit̄ ibi
Ablatū est iugū gentiū ab israhel. 7 fuit p̄pls in magna le-
ticia: 7 in pace bona toto tpe symonis. 7 sic est verisimi-
le vt dicit sup locū istū dñs Dugo cardinalis: q̄ illo tēpe
scripserūt iudeis habitantib⁹ in egypto de solennitatibus
istis recipiēdis. l3. n. tpe iude p̄mū festū fuit institutum
nō tñ a iudeis in egypto manētib⁹ receptū: vt ptz ex eius
epla sequente in qua nulla fit mentio de hoc festo l3 scri-
bat̄ iudeis manentibus in egypto. **R** Mos iudei ma-
nentes in hierlm̄ 7 iudea. **R** Scripsimus vobis de so-
lennitatibus hic p̄tentis: 7 de alijs in hoc libro scriptis.
S 3 hoc obijciat: q̄ sicut d̄m̄ ē bec scripserūt adepta li-
bertate tpe symonis 7 demetrio regnante. hoc fuit anno
clxx. vt b̄ ca. xiiij. pmi libri. Ad hoc p̄t dicit q̄ hoc nego-
ciū fuit inchoatū ano. clxx. 7 p̄sumatū ano sequēti. Dic
aut̄ ponit̄ data p tpe inchoatōis: ibi no p tpe p̄sumatio-
nis. **R** an̄ nos iudei tē. q̄ idē p̄pls fuit tpe iude 7 symo-
nis: 7 cū hoc etiā eadē p̄sone nūero in multis. vt ptz d̄ iu-
da 7 symone q̄ fuerūt fr̄es 7 cōtpane: vt ptz. ij. ca. p̄mi
libri: 7 idē erat de multis alijs. **R** In tribulatōe. i. de
tribulatōe. **R** Et impetu tē. scribedo. n. de sue libera-
tis adeptōe 7 festoz receptōe: habuerūt tangere de p̄ce-
denti tribulatōe. **R** Ex quo recessit iason tē. bic. n. am-
biens sacerdotiū iuit ad regē antiochū incitans eum de
translatōe iudeoz ad gentiliū ritū: vt b̄ infra. iij. cap. et
istud fuit p̄ncipiū maloz q̄ fecit antiochus epiphanes
in israhel: vt b̄ supra. l. l. 7 etiā infra in hoc secūdo: id sub-
dit̄. **R** Porta succederūt. i. portas ciuitatis 7 tēpli: vt
b̄. iij. ca. pmi libri. **R** Et effuderūt tē. vt b̄ p̄mo li-
bro 7 in hoc secūdo. **R** Et orauim⁹ ad dñm. magis pu-
gnātes orōnibus q̄ cum armis.

R Et exauditi sumus. antiochi ducibus debellatis.
R Et obtulimus tē. in tēplo recuperato 7 purificato: vt
b̄ p̄mo li. iij. ca. 7 dicit̄ hic sacrificiū: oblatio de aialibus
similago farina est frumētū delicatissima: d̄ qua fiebat pa-
nes. p̄positionū. **R** Et nūc frequētate. i. singulis ānis
celebrate. **R** Dies scenophegie. i. purificatiōis templi
quā cōstituit iudas. viij. dieb⁹ celebrari a. xv. die mensis
casleu. **R** Anno. c. Dic p̄m̄ ponit̄ declaratio seu p̄fir-
matio dicti. l. de tribulatōe que supuenerat eis tpe antio-
chi: 7 hoc fit per quandā epistolam in egyptum tempore
de missam: cuius tenor hic recolit̄: cum d̄. **R** Anno
clxxxviij. tē. s̄ hoc videt̄ falsum: quia data epistole p̄ce-

dentis q̄ fuit scripta p̄ mortē iude q̄. xx. annis talis ē
anno. clxx. vt d̄m̄ ē: 7 sic iudas lōgo tpe scripsisset p̄
mortē suā. Dicendū q̄ in epla iude initiatio annoz
nō incipit a p̄ncipio regni grecoz sicut alia: s̄ an̄ vt hic
innuit glo. s̄ vbi incipit: nō dicit: p̄t aut̄ dicit q̄ incipit

R Stobolo mḡro ptolomei res-
gis: q̄ ē de genere christoz
sacerdotū: 7 his qui in egypto
sunt iudeis: salutē 7 sa-
nitatē. **R** De magnis piculis
a deo libati magnifice gra-
tias agimus ipsi: vt pote q̄
aduersus talē regē dimica-
uimus. **R** Ipse em̄ ebullire fe-
cit de p̄side eos q̄ pugnaue-
runt p̄ nos 7 sc̄tām ciuitatē
Nā cū in p̄side ess̄ dur̄ ipe
7 cum ip̄o immēsus exercit⁹
cecidit in templo Nanec:
consilio receptus sacerdo-

quā posui Dan. ix. regnauit annis. xl. vel circiter 7 sic
a. xij. anno regni eius inclusue in quo fuit facta libera-
tio p̄pli ab aman p̄secutōe: remanēt de regno ei⁹. xxix.
anni. cui fm̄ hebreos q̄s in hoc secut⁹ sum in p̄cedēti-
bus successit d̄arius ip̄ius bester regine fili⁹. q̄ regna-
uit. viij. ānis vsq; ad p̄sumatōz tēpli sc̄di. vt ptz. j. c̄s̄re
vj. 7 neemie. xv. vsq; ad debellatōz ei⁹ p̄ alexandri ma-
gnū fm̄ hebreos: sicut dixi plent⁹ sup libz eldre 7 Da-
nielista quo alexandro incipit regnū grecoz: vt dicit̄
est in p̄ncipio p̄mi libri. cui⁹ regni fluxerat. cxiij.
āni qn̄ purificatū fuit tēplū p̄ iuda machabeū vt b̄. s̄.
p̄mo libro. iij. ca. duob⁹ antiochi debellatis. Isti no
anni s̄ iugū faciūt ānos. clxxviij. in epla iude nūera-
tos. **R** Aristobolo mḡro ptolomei. i. philometozis
qui fuit nepos antiochi epiphanis: vt onsum fuit Da-
nielis. xj. 7 ad huc ondes infra. iij. ca. 7 p̄ cōsequēs fu-
it tpe iude machabei: vt ptz ex supradictis p̄mo libro
hui⁹ aut̄ ptolomei d̄r aristobolus mḡ: q̄ fecit sibi cō-
mentarios sup libros moysi: 7 erat natōe iudeus: idō
subdit̄. **R** Qui est de gene. christoz sacerdotez. i.
victoz. christus. n. a chusmate d̄r. de sc̄dit. n. ab aarō
tñ linea recta sacerdotalis nō puenit vsq; ad eū.
R Salutē. s̄. aie. **R** Et sanitatē corp̄is. 7 subditur
eple narratio. in qua ponit̄ primo euasio sui periculi.
secūdo p̄stratio antiochi: ibi. Nam cū in p̄side. Circa
p̄mū d̄r. **R** De magnis piculis. tpe antiochi epi-
phanis. **R** A deo liberati. sua gratia nō virtute nra
vel meritis. **R** Magnifice gras agimus ip̄i tanq̄
de b̄ficijs eius grati. **R** Vt pote q̄ aduersus talēz
regē. s̄. syrie 7 p̄sidis: cu⁹ regnū erat valde magne po-
tentie 7 virtutis. **R** Dimicauim⁹. debellatis ei⁹ du-
cibus. **R** Ipe. n. ebullire. i. in magna multitudie ve-
nire. **R** Fecit de p̄side tē. 7 ptz ex dictis p̄mo libro.
R Nā cū p̄side. bic p̄m̄ fit narratio de antiochi p̄stra-
tōe cū subdit̄. **R** Cecidit in tēplo nanec. dicit̄ aliq̄
q̄ hoc d̄r de antiocho epiphanē q̄ fuit p̄tpaneus iude
machabeoz: 7 sic videtur bec expositio p̄cedentib⁹ cō-
cordare. Sed huic obuiat quod dictum est supra p̄-
mo libro: capitulo. vj. q̄ antiochus epiphanes mor-
tuis fuit languore in lecto suo non in templo nec gla-
dio: sicut dicitur hic: sicut infra. ix. ca. dicit̄ q̄ mortu⁹
fuit in montib⁹ miserrime reuertēdo de p̄side. Ad hoc
autē respondent doctores dicti q̄ p̄ tanto dicitur hic

1404 p̄m̄

in templo nance cecidisse eo q̄ ibi mortui fuerunt amici eius vt bic dicit q̄ erat robur lui exercitus: sicut de boie cui p̄tingit magnū infortunium: dicit cōiter q̄ ē mortu⁹: lz in p̄sona sua sic viuis: 7 sic dicit q̄ de illo templo euasit antiochus. **S**z buic respōsioni videt̄ obuiare qd̄ subdit̄ clauerūt tē plū cū intrasset antioch⁹: 7 sic n̄ videt̄ q̄ euasit quia sacerdotes mortē ei⁹ magis crebāt q̄ alioz: iō subdit̄: Percusserūt ducē p̄ 7 p̄ncipalē. Et eos q̄ cū eo erāt p̄nr. Et diuiserūt mēbratiz. **Q**z at̄ p̄ ducē intelligitur rex antioch⁹ patz ex p̄ncipio ptis hui⁹ vbi dicit̄: **M**ā cū in p̄side eēt dur̄ ip̄c. i. antioch⁹ epiphānes: vt dicit̄ isti q̄ p̄ ista dicit̄ alit̄ q̄ scriptura loq̄t̄ de morte antiochi magni q̄ fuit p̄ antiochi epiphānis: 7 qz p̄ 7 fili⁹ sē q̄ vna p̄sona: naz p̄ qd̄ amō manet̄ i filio: s̄m illud̄ **E**cclē. xxx. **M**ortu⁹ ē p̄cē 7 q̄ n̄ ē mortu⁹ relidit̄. n. filij similit̄ sibi. **N**ō nō ē mirādū si scriptura an̄ loq̄ns imēdiare d̄ filio trāsīt ad p̄m. **F**req̄nt̄. n. in sacra scriptura sic trāsīt d̄ vna p̄sona ad aliam

pp̄ affinitatē: sicut on̄di in p̄ncipio gen̄. loq̄ndo de modis exponēdi scripturā sacra. sic igit̄ intelligēdo dicit̄ nā cū in p̄side eēt dur̄. i. antioch⁹ magn⁹ cecidit in templo nance. nā fugatus de bello a scipione ap̄bicanore dicens ad terrā suā mortu⁹ fuit in hoc templo: vt viri plenius dan̄. xj. **E**cclē. x. **C**ōsilio rece. sacer. nance. nā vt in ficerēt eū eo q̄ eēt p̄dator tēploz andurest ad illd̄ qd̄ subdit̄. **F** **E**t cū ea. i. nance. **G** **H**abitaturus venit. i. factur⁹ ei reuerentiā. **B** **E**t vt accipet pecunias multas. hoc. n. sibi p̄miserāt sacerdotes q̄ facta diane debita reuerentiā traderēt ei pecunias q̄ erāt in templo. **I** **D**otis noie. i. q̄b⁹ dotatū erat templū: nec erāt necessari ad sūptus tēpli vel sacrificioz. **K** **Q**z p̄. eas: vt magis allicerēt eū. **L** **C**lauerūt tēplū. quasi h̄ntes ad eū negociū secretū. **M** **A**pto qz occul. adi. tēpli. p̄ quē introirēt boies ad ei⁹ mortez parati. **N** **E**t diuis. mēbratim tē. pp̄ qd̄ corpus ei⁹ nō fuit cognitum. nec bonore regio sepultū: sicut viri dan̄. xj. **O** **P**er oia b̄ndictus deus. hoc dixerūt nō ze lo vindicte s̄ iusticie diuie: 7 in hoc finiat̄ eplā iude. **P** **F**acturi. bic ponit̄ cōclusio iudeoz q̄ scripserunt iudeis habitantib⁹ in egypti tpe demetrii: intendētes eos inducere ad celebratōem purificatōis tēpli: vt dicit̄ est sup̄ra: pp̄ quod sic cōcludunt.

tū nance. **E**tenī cū ea h̄bitatur⁹ venit ad locū antiochus 7 amici ei⁹: 7 vt acciperet pecunias multas totis noie. **C**ūqz p̄posuissent eas sacerdotes nance: 7 ip̄e cum paucis ingressus esset intra ambitū p̄hani: clauerūt tēplū. **C**ū aut̄ intrasset antiochus: **A**ptoqz occulto aditu templi mittētes lapides p̄cusserunt ducem 7 eos qui cū eo erant: 7 diuiserūt mēbratim: 7 capitib⁹ amputatis foras piecerūt. **P**er oia b̄ndictus de⁹ q̄ tradidit ip̄os. **F**acturi igit̄ q̄nta 7 vicissima die mēsis casleu purificatōem tēpli: necessarius **D**uximus significare vobis vt 7 vos q̄ agatis diem scenophegie: 7 diem ignis que datus est quā neemias edificato tēplo 7 altari obtulit sacrificia. **M**ā cū in p̄sidez ducerēt p̄res n̄ri sacerdotes q̄ tūc cultores dei erāt: **A**ceptū ignē de altari occulte absconderunt in valle vbi erat puteus altus 7 siccus:

Facturi igit̄. i. nos celebraturi. xxx. die mēis casleu. i. nouēbris. **Q** **P**urificatōez tēpli sicut statuit iudas 7 frēs ei⁹ quarto ca. p̄mi libri. **R** **N**ecessariū. i. vtile. **S** **D**uximus significare vobis. amicis 7 fratrib⁹ n̄ris. **T** **E**t 7 vos q̄ agatis. sicut 7 nos. **V** **D**ie scenophegie. i. purificatōis seu dedicatōis decē **R** **E** die ignis. bic p̄nter ponit̄ inuitatio ad festū secūdū circa qd̄ p̄mo ponitur festi rō: scōo ei⁹ celebratō: ibi. **O**ratōez aut̄. scio eiusdē approbatio: ibi. **E**t vō manifestata. **C**irca p̄mū dicit̄. **E**t die ignis tē. a deo de celo s̄it̄ celebrētis. et subdit̄ datōis t̄pus: **Q**ū neemias tē. de hoc tū nulla sit mētio i **E**sdra 7 neemia: et subdit̄ datōis modus: cum d̄r. **Y** **M**ā cū in p̄side tē. iudei vō de reḡ tribuū fuerūt ducti captiui in regnū assyrioz 7 persidis vt b̄. iij. reg. xvij. sed de illis nō videtur bic scriptura loqui: s̄ de illis de regno iuda: in q̄ erat tēplū: 7 isti trāslati fuerūt in babylonē p̄pter quod dicit̄ aliqui q̄ nomie p̄sidis bic intelligit̄ totum regnum nabucho. regis: sicut totum aliquando intelligitur p̄ partem. **P**otest etiam aliter dici: q̄ cū nabucho. cōtra bieru salem venerūt multi de regno p̄sidis qui babuerūt p̄tē suam de captiuis: 7 sic duxerunt illos in p̄sidē. **3** **A**ceptū ignem de altari. holocaustoz. **A** **A**bsconderūt in valle. s. i. iofaphat vt dicit̄ aliqui eo q̄ est p̄inqua loco templi. **B** **U**bi erat puteus altus. i. p̄fundus. **C** **E**t siccus. i. aqua carens. cetera patent in l̄ra vsq̄ ibi. **D** **A**ccensus est ignis magu⁹. nō h̄manitus s̄ diuinitus: iō subdit̄. **E** **P**ra vt omnes mirarent̄. nō em̄ esset mirabile si accensus fuisset ab boie. **E** **O**ratōez aut̄. bic p̄sequēter ponitur festi celebratio q̄tum ad eius inītiū: cum dicit̄. **E** **O**ratōem aut̄ tē. p̄pter sacrificium 7 datōez ignis ad eius cōsumptōem: sicut datus fuerat tpe helye p̄ aspersiōē aque. iij. Reg. xvij. **F** **O**natha inchoate. qz principalis erat inter cātozes. **G** **T**erribilis. peccatoribus. **B** **I**ustus 7 misericors. nā iusticia 7 misericordia relucēt in oibus dei opibus. **I** **Q**ui solus ex rex bonus. p̄ eētiam: alij vō p̄ p̄cipatōem t̄m. **K** **S**olus p̄stans. s. beneficia. nam alij nō p̄stant nisi virtute diuina. **L** **Q**ui fecisti patres electos. s. abraā ysaac 7 iacob quos elegisti p̄ tuam misericordiā. **M** **E**t sanctificasti eos. p̄ tuam gratiam. **N** **E**t custodi partem tuam. i. populum israel: q̄ in pluribus locis veteris testamēti d̄r p̄ 7 hereditas d̄ni. **W W W** in

W W W in

Nachabeoz

Cogrega dispsione nram. nō. n. redierāt oēs de baby lone 7 in alijs regnis mlti erāt dispsi. **A**fflige opp. nos. hoc dixit neemias nō zelo vindicte s̄ iusticie. **C**ōstitue pplm rē. i. in irim 7 iudea. **S**icut dix. moyses: Deutro. x. r. Si ad cardies celi fueris dissipat: inde refert te dñs

deus meus rē. **C**ū at psum. eēt sacrificiū p ignē celi tus datū: erat enīz oblatū in holocau stū qd icēdebat to talr ad honores di uinū. **E**t resi dua aq̄ q̄ n̄ fuerat aspsa sup sacrificia 7 ligna.

Neemias ius sit rē. i. lapides late rales altaris.

Et eis flama rē. s̄lr diuinitus.

Et ex lu. rē. qz maior flama cōsu mit minorē.

Et dō. **P**ic cō sequēter ponit di cte celebratōis ap probatio: cum dō.

Et dō manife stata rē. i. dca p̄sup tio sacrificiorū per ignē celi tus datū.

Cōsiderās aut rer. q̄ hoc non erat factum humanum sed diuinū.

Et rem diligen ter examinās. ne forte fuisset ibi ali qd ficticiū.

Fecit ei tēplū. si accipiat b̄ factio pprie: iste rex fuit dāri? cui? ano. vj. cōsumatū ē tēplūz scdm. j. **E**dre. vj. 7 hoc cōsonat dictis bebreoz: q̄ inē cyz 7 hūc dāriū ponit tñm duos reges. scz cābisen 7 assueruz: vt dictū fuit primo **E**dre. 7 ca. ix. **D**anickis. **N**ec obuiat qd̄ alibi dō: iste rex **A**rtaxerxes. qz s̄m bebreos illo tempe oēs reges p̄farū noie regni vocabant̄ artaxerxes: 7 cum hoc habebāt nomē. ppriū p̄sone vt cyrus cābises 7 b̄mōi sicut reges romani dicunt̄ cesares noie cōi: 7 cū hoc hnt nomē p̄sonale: vt iulius august? tyber? rē. s̄m alios by storiographos neemias fuit missus p̄ tēpli cōsumatōem 7 s̄m hoc factio accipit̄ hic large: cū dō.

Fecit ei tē plū. i. factū decorauit 7 bonorauit. nō. n. pōt dici q̄ in p̄si de fecerit tēplū sacerdoti neemie: nā extra irim non erat licitū iudeis tēplū erigere seu sacrificare: pp̄ qd̄ neemias qui sanctus erat hoc nō sustinisset.

Et p̄baret qd̄ factū fuerat. i. vt facto approbaret tanq̄ verū dictū mi raculū in irim factū.

Et cū p̄basset. i. approbasset. **S**acerdotib? rē. p̄ ducē noie ip̄ius iudeā regentē.

Et accipiens rē. i. nō solū p̄ dicituz ducem dedit eis munera s̄ etiā in p̄sona ppria: qd̄ tripl̄r pōt intelligi: vno modo veniendo in bierim ex deuotione: alio modo p̄ se ip̄m disponēdo in perfide dona sacerdotibus in bierim

sti eos: accipe sacrificiū pro vniuerso pplō isrl: 7 custo di prē tuā 7 sc̄ifica. **C**ogre ga dispsiones nram: libera eos q̄ fuiūt gētib?: 7 p̄tētos 7 aboiatos respice: vt sciāt gētes qz tu es deus nr̄. **A**fflige opprimētes nos: 7 cō tumeliā faciētes in supbia.

Cōstitue pplm tuū i loco sancto tuo: sicut dixit moy ses. **S**acerdotes aut psalle bāt hymnos: vsqz quo cōsū ptū eēt sacrificiū.

Cū aut p̄suprū eēt sacrificiū: ex re sidua aq̄ neemias iussit la pides maiores p̄fūdi.

Qd vt sc̄m ē: ex eis flama accēsa est: s̄ ex lumine qd̄ refulsit ab altari p̄supra ē.

At vō māifestata ē res: renūciatū ē regi p̄faz q̄ i loco i q̄ ignē abscōderāt ibi q̄ trāslati fue rāt sacerdotes: aq̄ apparu it: de qua neemias 7 q̄ cū eo erāt purificauerūt sacrificia:

Cōsiderās aut rex? 7 rē di ligent̄ examinās fecit ei tē plum? vt p̄baret qd̄ factuz erat.

Et cum p̄basset: sa cerdotib? donauit mltā bo na: 7 alia atqz alia munera:

Et accipiens manu sua tri buebat eis. **A**ppellauit at

transmittēda: tercio mō qz ciuitate reedificata neemi as sacerdos rediit ad regē: 7 cū eo aliq̄ aliū sacerdotes q̄b? manu p̄pa dona dedit.

Appellauit at neemi as hūc locū. i. festū in hoc loco notatū.

Neptbar qd̄ rē. 7 idē significat nepbi. idēz. n. idioma variat̄ s̄m diuēras partes terre sicut galli cū pisius 7 in pi cardia aliē p̄nū ciat.

Ca. ij. **I**nuitati one ad obfuan tiā duplicē festi: 7 hoc p̄ vba bic p̄nr̄ ponit̄ inui tatio ad idē p̄ p̄faz dca: 7 di uidi in duas p tes. s̄m in p̄tē p̄ cipalē 7 incidit talē q̄ incipit̄ ibi **E**t vt p̄struēs.

Prima in duas qz inducit p̄mo ad scdm̄ festū vt p̄tinuēt̄ dicta dicēdis: scdm̄ ad primū: ibi. s̄lr 7 salomō. **C**irca p̄ mū p̄mo ponit̄ tur bierre. dca cū dō.

Inue nit aut rē. istas descriptōes nō habem?: nec ēt bebrei. **E**t vt mādauit trās migratū rē. hoc bene b̄r in epla que denoiatur a baruch: eo q̄ su it eius scriptoz 7 portitor: tñ tenēt̄ cōiter q̄ bie re. fuit e? auctor e

Erat at̄ i ip̄a scriptura. s̄. descri ptionū p̄dictaz q̄s nō habem? **Q**uō taber naculū 7 archā que fecit beze leel in deserto:

Ero. xxxvj. e **I**ussit p̄pha. s̄. bierre. **D**iuino re sponso ad se facto. i. ex diuino mādato. **C**ōmita ri secū. p̄ aliquos q̄ portabāt ista. **A**tqz quo exiit in mōte rē. s̄. nebo in v̄tice p̄basga: vt b̄r Deutro. xlv. **I**nuenit locū spelūce. nō a casu s̄ ex diuina on̄siōe s̄m istā scripturā. **E**t ostiū obstruxit. s̄. introitus illius spelūce incognoscibile sua or̄de reddidit: sub dit: **E**t accesserūt qd̄ā rē. **I**gnotus erit loc? rē. hanc aut̄ cōgregatōem 7 p̄piciatōem expectant̄ iudei futurā in aduentu messie: 7 nos intelligimus esse fa ctam in aduētū c̄risti s̄m qd̄ dō Jo. xj. ca. q̄ cayphas cū esset pontifex anni illius p̄phetauit: qz b̄iefus erat morturus p̄ gente: 7 nō tñm p̄ gente s̄ vt filios dei qui erant dispsi p̄gregaret̄ in vnum. **E**t tunc comi nus on̄det bec. **C**ū igit̄ ista nō sint on̄sa in aduētū xp̄i quia s̄m bebreos a tpe captiuitatis babilonce vsqz nunc habita nō fuit archa dñi: p̄pter qd̄ locus iste vi det̄ aliq̄ibus falsus: vel saltem dubi? pōt tñ ad hoc vi

transmittēda: tercio mō qz ciuitate reedificata neemi as sacerdos rediit ad regē: 7 cū eo aliq̄ aliū sacerdotes q̄b? manu p̄pa dona dedit.

Appellauit at neemi as hūc locū. i. festū in hoc loco notatū.

Neptbar qd̄ rē. 7 idē significat nepbi. idēz. n. idioma variat̄ s̄m diuēras partes terre sicut galli cū pisius 7 in pi cardia aliē p̄nū ciat.

Ca. ij. **I**nuitati one ad obfuan tiā duplicē festi: 7 hoc p̄ vba bic p̄nr̄ ponit̄ inui tatio ad idē p̄ p̄faz dca: 7 di uidi in duas p tes. s̄m in p̄tē p̄ cipalē 7 incidit talē q̄ incipit̄ ibi **E**t vt p̄struēs.

Prima in duas qz inducit p̄mo ad scdm̄ festū vt p̄tinuēt̄ dicta dicēdis: scdm̄ ad primū: ibi. s̄lr 7 salomō. **C**irca p̄ mū p̄mo ponit̄ tur bierre. dca cū dō.

Inue nit aut rē. istas descriptōes nō habem?: nec ēt bebrei. **E**t vt mādauit trās migratū rē. hoc bene b̄r in epla que denoiatur a baruch: eo q̄ su it eius scriptoz 7 portitor: tñ tenēt̄ cōiter q̄ bie re. fuit e? auctor e

Erat at̄ i ip̄a scriptura. s̄. descri ptionū p̄dictaz q̄s nō habem? **Q**uō taber naculū 7 archā que fecit beze leel in deserto:

Ero. xxxvj. e **I**ussit p̄pha. s̄. bierre. **D**iuino re sponso ad se facto. i. ex diuino mādato. **C**ōmita ri secū. p̄ aliquos q̄ portabāt ista. **A**tqz quo exiit in mōte rē. s̄. nebo in v̄tice p̄basga: vt b̄r Deutro. xlv. **I**nuenit locū spelūce. nō a casu s̄ ex diuina on̄siōe s̄m istā scripturā. **E**t ostiū obstruxit. s̄. introitus illius spelūce incognoscibile sua or̄de reddidit: sub dit: **E**t accesserūt qd̄ā rē. **I**gnotus erit loc? rē. hanc aut̄ cōgregatōem 7 p̄piciatōem expectant̄ iudei futurā in aduentu messie: 7 nos intelligimus esse fa ctam in aduētū c̄risti s̄m qd̄ dō Jo. xj. ca. q̄ cayphas cū esset pontifex anni illius p̄phetauit: qz b̄iefus erat morturus p̄ gente: 7 nō tñm p̄ gente s̄ vt filios dei qui erant dispsi p̄gregaret̄ in vnum. **E**t tunc comi nus on̄det bec. **C**ū igit̄ ista nō sint on̄sa in aduētū xp̄i quia s̄m bebreos a tpe captiuitatis babilonce vsqz nunc habita nō fuit archa dñi: p̄pter qd̄ locus iste vi det̄ aliq̄ibus falsus: vel saltem dubi? pōt tñ ad hoc vi

Et veniens ibi hieremias inuenit locuz spelunce 7 ta bernaculū 7 archā 7 altare incensi itulit illuc: 7 ostiūz obstruxit. **E**t accesserūt qd̄ā sil q̄ seq̄bāt vt notarent sibi locuz: 7 n̄ potuerūt inuenire. **A**t at̄ cognouit hieremias culpās illos dixit qz igno tus erit locus donec congre get deus cōgregatōem ppli 7 propicius fiat.

Et tunc

transmittēda: tercio mō qz ciuitate reedificata neemi as sacerdos rediit ad regē: 7 cū eo aliq̄ aliū sacerdotes q̄b? manu p̄pa dona dedit.

Appellauit at neemi as hūc locū. i. festū in hoc loco notatū.

Neptbar qd̄ rē. 7 idē significat nepbi. idēz. n. idioma variat̄ s̄m diuēras partes terre sicut galli cū pisius 7 in pi cardia aliē p̄nū ciat.

Ca. ij. **I**nuitati one ad obfuan tiā duplicē festi: 7 hoc p̄ vba bic p̄nr̄ ponit̄ inui tatio ad idē p̄ p̄faz dca: 7 di uidi in duas p tes. s̄m in p̄tē p̄ cipalē 7 incidit talē q̄ incipit̄ ibi **E**t vt p̄struēs.

Prima in duas qz inducit p̄mo ad scdm̄ festū vt p̄tinuēt̄ dicta dicēdis: scdm̄ ad primū: ibi. s̄lr 7 salomō. **C**irca p̄ mū p̄mo ponit̄ tur bierre. dca cū dō.

Inue nit aut rē. istas descriptōes nō habem?: nec ēt bebrei. **E**t vt mādauit trās migratū rē. hoc bene b̄r in epla que denoiatur a baruch: eo q̄ su it eius scriptoz 7 portitor: tñ tenēt̄ cōiter q̄ bie re. fuit e? auctor e

Erat at̄ i ip̄a scriptura. s̄. descri ptionū p̄dictaz q̄s nō habem? **Q**uō taber naculū 7 archā que fecit beze leel in deserto:

Ero. xxxvj. e **I**ussit p̄pha. s̄. bierre. **D**iuino re sponso ad se facto. i. ex diuino mādato. **C**ōmita ri secū. p̄ aliquos q̄ portabāt ista. **A**tqz quo exiit in mōte rē. s̄. nebo in v̄tice p̄basga: vt b̄r Deutro. xlv. **I**nuenit locū spelūce. nō a casu s̄ ex diuina on̄siōe s̄m istā scripturā. **E**t ostiū obstruxit. s̄. introitus illius spelūce incognoscibile sua or̄de reddidit: sub dit: **E**t accesserūt qd̄ā rē. **I**gnotus erit loc? rē. hanc aut̄ cōgregatōem 7 p̄piciatōem expectant̄ iudei futurā in aduentu messie: 7 nos intelligimus esse fa ctam in aduētū c̄risti s̄m qd̄ dō Jo. xj. ca. q̄ cayphas cū esset pontifex anni illius p̄phetauit: qz b̄iefus erat morturus p̄ gente: 7 nō tñm p̄ gente s̄ vt filios dei qui erant dispsi p̄gregaret̄ in vnum. **E**t tunc comi nus on̄det bec. **C**ū igit̄ ista nō sint on̄sa in aduētū xp̄i quia s̄m bebreos a tpe captiuitatis babilonce vsqz nunc habita nō fuit archa dñi: p̄pter qd̄ locus iste vi det̄ aliq̄ibus falsus: vel saltem dubi? pōt tñ ad hoc vi

Et veniens ibi hieremias inuenit locuz spelunce 7 ta bernaculū 7 archā 7 altare incensi itulit illuc: 7 ostiūz obstruxit. **E**t accesserūt qd̄ā sil q̄ seq̄bāt vt notarent sibi locuz: 7 n̄ potuerūt inuenire. **A**t at̄ cognouit hieremias culpās illos dixit qz igno tus erit locus donec congre get deus cōgregatōem ppli 7 propicius fiat.

Et tunc

ei q̄ pdicta apparebūt in fine mūdi in cōuersione iudeoꝝ ad fidē xp̄i. S̄ hoc eē videt̄ s̄ dictū bierē. ca. iij. Et nō dicet̄ vltra archa dñi: neq; ascendet sup corne q̄ fiet vltra. Et q̄d hic dicit̄ de abscoſione arche 2 altaris incenſi p̄ bīe re. non habz magnam apparentiā.

quia bieremias i carcē fuit clauſuſq; ad diez captōis bieruſaleſ p̄ chaldeoſ: vt patz bierē. .xxxvij. et. xxxvij. 2 ſic ante ca p̄dēm ciuitatis iſta nō fecit nec poſt captōē vt videt̄: qz capta ciuitate ſtatim chaldei omnia p̄cioſa non ſoluſ aurea et argentea ſed etiā erca p̄regerunt 2 totum rapuerunt 2 aſportauerūt iij. Reg. rrv. et bierē. vlti. propter quod nō videt̄ ſimile q̄ bieremie dimiſerunt archam dñi 2 altare incenſi: que erant de auro puriſſimo: vt habet̄ iu. Ero. Igitur pp̄ iſta 2 alia ſupra dicta de morte antiochi a tēpe demetrii que cū difficultate magna poſſunt cū alijs ſc̄pture locis concordari:

vt patz ex ſupra dictis liber iſte ſecundus 2 maxime q̄ tum ad p̄fatōem reputat̄ a multis multū apochryſtus iſtud tñ maior iudicio terelinquo. n̄ Et ſicut. hic cōſequenter inducunt̄ ad p̄poſitum dicta ſalomonis 2 moysi: cum dicitur. n̄ Et ſicut cum ſalomon 2c. ſe cūdo palyſ. vj. 2. iij. Reg. viij. o Manifestab̄ h̄ ſ. nubes implens domū dñi. iij. reg. viij. 2. ij. palyſ. v. p̄ Et vt ſapiam 2c. poſt dedicatōem. iij. reg. viij. q̄ Sicut 2 moyses orauit 2c. leuiti. ix. ſicut 2 ſalomon orauit 2 deſcendit ignis de celo. ij. palyſ. vij. r̄ Et dixit moyses 2c. hoc habet̄ leuiti. x. vbi dicit̄ q̄ moyses increpauit eleazar 2 bebamā: eo q̄ boſtiā pro peccato non comederant: ſed inuenit eam exuſtā 2 i. leo cum dicitur hic. r̄ Dixitq; moyses. ſubintelligendū eſt increpatōes contra aaron 2 filios eius. s̄ Similiter. hic inducit ad primū feſtū. ſ. dedicatōnis p̄ iudam 2 fratres eius inſtitutū p̄ factū ſalomonis 2 dicta neemie: cum d̄. ſimiliter 2 ſalomon 2c. t̄ Inferebant̄ autē 2c. quos nō habem̄ nec etiā bebrai. v̄ Et q̄liter p̄ſtruens. hic addit̄ incidens de libris cōſcriptis 2 p̄gregatis tpe neemie: nam illo tpe eſdras ſacerdos reparauit libros 2 etc. teſta. q̄ fuerāt cōbuſti p̄ chaldeoſ. r̄ Sicut autē 2 iudas 2c. ex quo videt̄ q̄ eius tpe etiā auctoritate fuerūt eius facta 2 fratru ſuoz deſcripta. ȳ Acturi itaq; hic vltimo ponitur intentio concludio. ſ. in d̄ctio iudeoꝝ habitantiū in egypto ad celebratōem duozum feſtoꝝ: de quibus dicit̄. s̄ Bene igitur facietis 2c. eos ſolen-

nizantes. 2 vt hoc libentius faciant dant eis ſpem de diuinis beneficijs amplioribus obtinēdis cum dicitur. a Deus autē 2c. dans ei plenam libertatē tempe ſymonis filij matathie. vt dicitur eſt ſupra primo libro ca. xij. quo tempe iſti videntur ſcripſiſſe iudeis cōmorantibus in egypto: vt dicit̄ eſt ca. p̄cedenti.

militāt 2 iudas ea q̄ didicerat p̄ bellū q̄d nobis acciderat p̄gregauit oia: 2 ſt apud nos. Si ergo deſideratis h̄: mittite qui p̄ferant vobis. Acturi itaq; purificatōez ſcripſimus vob. 2c. n̄ ergo facietis: ſi egeritis hos dies 2c. Deus autē q̄ liberauit pplm ſuū: 2 reddidit hereditatē oib;: 2 regnū 2 ſacerdotiū: 2 ſanctificatōez ſic p̄miſit in lege: ſpamus q̄ cito n̄r̄i miſerebit̄: 2 p̄gregabit de ſub celo i locū ſc̄m. Eripuit. n. nos de magnis piculis: 2 locū purgauit. De iuda vo machabeo 2 fr̄ib; eius: 2 de tēpli magni purificatōe 2 de are dedicatōe: ſed 2 de p̄lijs que p̄tinēt ad antiochū nobilē 2 filiū ei⁹ eupatorē: 2 de illuminatōibus que de celo facte ſunt ad eos q̄ pro iudeis fortiter fecerunt ita vt vniuerſam regionem

b Et reddidit hereditatē omnibus ſcilicet habitantib; in iudea. nam habitata pace quilibz poterat habitare i hereditate ſua.

c Et regnū 2 ſacerdotiū. i. locū regni qui eſt bieruſalem: vel per regnū intelligit̄ regimen populi q̄d habuerūt ſucceſſiue fr̄es machabei ſimul cū ſacerdotio: nō enim pot̄ dici q̄ tunc habuerunt regnū p̄prie. nam a captōe regis ſedechie nul- lus fuit rex d̄ iudeis vſq; ad ariſtolum nepotem ſymonis p̄dicti: q̄ p̄ captiuitatez babylonicā p̄rimus impoſuit ſibi dyadema regni: vt dicit̄ iosephus libro. xij.

d Et ſanctificatōē. ſ. templum et dei cultum. e Sicut promiſit in lege Deuterōn.

xxx. Si ad cardines celi fueris diſſipatus inde retrahet te dominus deus 2c.

f Speramus. ex hac p̄miſſione. s̄ Quia cito n̄r̄i miſerebit̄. maiora bona tribuendo.

h Et cōgregabit 2c. vos 2 alios iudeos qui eſtis diſperſi per mundū: 2 hoc impletum fuit per chriſtum: quia ſm q̄ dicitur iohannis. xj. Chriſtus paſſus eſt vt filios dei qui diſperſi erant congregaret in vnum. i. in vnam eccleſiam c̄baritate vnitam. Iſti v̄o intelligebant de congregatōe corporali iudeoꝝ in bieruſalem 2 iudea: ſicut et iudei moderni expectant hoc fieri in aduentu meſſie. Intentione tamen legis 2 prop̄hetarum de congregatōe ſp̄rituali ſc̄da per chriſtum eſt de ſp̄rituali congregatōe que iam partim impleta eſt modo dicto: 2 perfectū implebitur circa finem mundi: quando omnes gentes conuertentur ad fidem xp̄i.

i Eripuit enim nos de magnis periculis. vt patet ex p̄ceſſu primi libri.

k Et locū purgauit. vt h̄ ſupra p̄ li. iij. ca.

l De iuda v̄o. p̄miſſa inuitatōe ad obſeruantia duplicis feſti: hic cōp̄dicioſe ponit̄ p̄ceſſus huius libri ſecūdi: 2 diuiditur in tres p̄tes: quia primo tangitur breuiter eius materia: ſecundo ſcribentium ratio motiua: ibi. cōſiderantes enim: t̄rcio ſcribēdi modus 2 forma: ibi. Veritatem quidem. Prima pars patet ex d̄ctis in primo libro vſq; ibi.

l Et de illuminationibus. id eſt diuinis reuelatōibus 2 angelicis apparitionibus que in hoc ſecundo libro magis exp̄licant̄: vt patebit̄ locis ſuis p̄ſequendo.

Machabeoz

Cū pan. eēt vindicārēt. malos puniēdo. **n** Et barbarā rē. iud. n. barbaros reputabāt oēs q̄ nō erant de lege sua. **o** Et leges q̄ abolite erāt. p̄ edictū regis antiochi: vt p̄ 3. j. ca. p̄mi libri. **p** Restituerent. p̄ iudam machabeū r̄ socios eius. **q** Dñō cū omni rē. i. becnō fuerunt facta virtute bñana: sed diuina.

r Prēq̄ a iasone rē. q̄ scripsit diffuse iude r̄ socioz ei⁹ facta. **s** Et a uimus nos. et q̄ videt q̄ fuerit plures in hac cōpilatiōe. **t** Anovolumine breuiare. s. in hoc se cōdo libro q̄ est satis breuis. **v** Considerātes em̄. Dic p̄r describit scribetū motiua rō q̄ est utilitas legentiū q̄ gaudēt breuitate: et iō descripta breuiter legunt libētius: r̄ memorie p̄mēdāt melius: p̄ quod isti si plures fuerint laborem abbreviādi suscipiunt: r̄ ides fuit motiū si vn⁹ tātū abbreviāuit: et his dictis p̄ litera. **x** Veritate q̄ dē. Dic p̄r ponit scribendi modus r̄ for mātū dī. **y** Veritate q̄ dē rē. i. ocedim⁹ vera eē q̄ scripserūt aliq̄ diffuse.

a Ipi aut. i. nos scdm̄ datam rē. quā breuitatis forma explicat p̄ exemplū dicēs. **b** Si aut em̄ noue dom⁹ architecto i. p̄ncipali artifice. **c** De vniuersa structura curanduz est. s. de dispositiōe fundamētī pietū r̄ tecti. **d** Et cū q̄ pingere rē. nā ad eū nō p̄tinet factio dom⁹: s̄ ei⁹ ornatuz. **e** Quia estimādū rē. q̄ nō habem⁹ hystoriā scribere: s̄ iaz scriptā ab alijs abbreviare: r̄ iō subdit op⁹ hystoriarū q̄p̄ eū dī: Et em̄ intellectū colligere rē. r̄ s̄ subdit officii abbreviantis hystoriarū dicta cū dī. **f** Breuitates s̄o dictōis sectari. I. h̄iam longā in breuibz verbis colligere. **g** Et executōes rerū. s. gestaz. **h** Breuiare: q̄ faciunt magnā disgressionē a p̄ncipali intentiōe. Breuianti p̄cedendū est. **i** Dinc ergo narratōem incipimus. s. in p̄ncipio sequētis cap. De p̄fatiōe tantū dixisse sufficiat. **k** Stultū et em̄ rē. Videt autē q̄ iste vel isti si plures fuerint cōsueant suaz stulticiā: q̄ multa posita sunt hic an̄ narratōem respectu sequentiū. Dicendū q̄ p̄fatio p̄rie dicit illud qd̄ narratōi vel executōi p̄mittitur p̄ modū p̄logi in quo breuiter continetur materia libri r̄ hoc incipit ab illo loco: De iuda s̄o machabeo rē. vbi satis breuiter tangitur materia libri breuiandi cā: r̄ scribēdi forma: vt dictū est. **o** D̄ aut ponit rē inuitatōe ad duozum festoz obseruatiā: non p̄rie p̄tinet ad huius libri

m cū pan. eēt vindicarent r̄ barbarā multitudinē fugarent: r̄ famosissimū i toro orbe rēplū recuperarent: r̄ ciuitatē liberarēt vt leges q̄ abolite erāt restituerēt tōmino cū oī trāq̄llitate p̄picio sctō illis. **p** Prēq̄ a iasone cyreneo q̄nq̄ libris p̄prehēsa r̄cutauim⁹ nos vno volumine breuiare. **q** Considerantes. n. multitudinē librōrū r̄ difficultates volentibz aggredi narratōes hystoriarū p̄ multitudinē rerū curauimus volētibz qd̄ legē vt essent animi oblectatio: studiosis vō vt facilius possint mēorie p̄mendare: oībz aut legentibz utilitas p̄feratur. **r** Et nob̄ qd̄ ip̄is q̄ hoc opus breuiādi cā suscepim⁹ nō facile laborē: imo vō negociū plenū vigiliā r̄ sudoris assumpsim⁹. **s** Sicut hi q̄ p̄parāt p̄uiciū: r̄ q̄rūt aliorū volūtati parere p̄ multoz grām libētē laborē sustinemus: r̄ veritatē qd̄ des rē singul⁹ auctoribz p̄cedētes: **t** ip̄i aut s̄m datā formā breuitatē studentes **u** Sicut em̄

p̄fatiōem: sed magis est aliqd̄ adiunctū vt p̄ambulū sicut dictū est supra.

Igitur cum sancta ciuitas rē. Sicut p̄ 3. et p̄dictis in hoc libro sc̄do tangit breuiter liberatio iudeoz ab afflictōibz p̄ iudā machabeū r̄ socios ei⁹: in q̄ etiā aliqua ponitur q̄ sup̄ius in p̄mo li. sunt omīsa. **Capitulum. iij.**

Igitur cum sancta ciuitas rē. Sicut p̄ 3. et p̄dictis in hoc libro sc̄do tangit breuiter liberatio iudeoz ab afflictōibz p̄ iudā machabeū r̄ socios ei⁹: in q̄ etiā aliqua ponitur q̄ sup̄ius in p̄mo li. sunt omīsa. **Capitulum. iij.**

Igitur cum sancta ciuitas rē. Sicut p̄ 3. et p̄dictis in hoc libro sc̄do tangit breuiter liberatio iudeoz ab afflictōibz p̄ iudā machabeū r̄ socios ei⁹: in q̄ etiā aliqua ponitur q̄ sup̄ius in p̄mo li. sunt omīsa. **Capitulum. iij.**

Igitur cum sancta ciuitas rē. Sicut p̄ 3. et p̄dictis in hoc libro sc̄do tangit breuiter liberatio iudeoz ab afflictōibz p̄ iudā machabeū r̄ socios ei⁹: in q̄ etiā aliqua ponitur q̄ sup̄ius in p̄mo li. sunt omīsa. **Capitulum. iij.**

Igitur cum sancta ciuitas rē. Sicut p̄ 3. et p̄dictis in hoc libro sc̄do tangit breuiter liberatio iudeoz ab afflictōibz p̄ iudā machabeū r̄ socios ei⁹: in q̄ etiā aliqua ponitur q̄ sup̄ius in p̄mo li. sunt omīsa. **Capitulum. iij.**

Igitur cum sancta ciuitas rē. Sicut p̄ 3. et p̄dictis in hoc libro sc̄do tangit breuiter liberatio iudeoz ab afflictōibz p̄ iudā machabeū r̄ socios ei⁹: in q̄ etiā aliqua ponitur q̄ sup̄ius in p̄mo li. sunt omīsa. **Capitulum. iij.**

cerdos cū eēt de tribu beniamin. **M**ortēdebat ob
sistere rē. f. onia. **N**on quā aliqd rē. i. cū difficulta
te aliqd attētare rē. a. molo is. vii. etiā. j. iiii. ca. dī. q
amici b. symōis sub alis ipius homicidia ppetrabāt.
o. **S**z cū vincere rē. p se r suos: cogitauit hoc facere
p regā ptātem.
iō subdit. **P**
Eit ad apollo
niū. q. gētīl erat
vt sic p ducē re
gē induceret ad
tēpli spoliatōez
q. **E**t nūciauit
ei rē. locus erat
p. templuz in
quo custodiebā
tur deposita va
lentū psonarū:
r etiā bona pro
sustētatōez pau
perū collecta.

Ret cōes copi
as imēlas eē. f. i
illo crario. r di
cū bic cōes co
pic: bona serua
ta p cōitate: q n
ptiuet ad rōnez
sacrificioz. **B** ad
didit iste p dīcō
qz sciebat q rex
q. p sacrificiū sū
pē dabat vt p
missū ē: nō libe
ter accipet bōa
p sacrificiis cu
stodita iō subdit
s. **E**ssē at pos
sibi. sine offensa
t. **S**ub ptāte
regi cadere vni
uersa. i. fisco re
gio applicari p
bono regni.
v. **C**ūq. b. pnr
ponit dīcī pte
ptus executio.
circa quā p po
nit mādātū re
gis cū dī: **C**ūq.
retulisset rē. r p
scōo obia dūcis
cū dī. a. **S**ta
timq. heliodoz
rē. vbi pmo po
nit ei attētatio
scōo ppli trepi
datio: ibi. n. mo
dica vō. tercio
attētatis pcul
sio: ibi. **H**eliodoz
aut. q. rto pculsi sanatio: ibi. **T**ūc q.
dā. **C**irca p mū dī. a. **S**tatimq. heliodoz
rē. ad ere
quēdū regis mādātū. **B** **S**pē qdē. i. simulatioze.
c. **Q**uasi p celestria rē. ad sciēdū eaz dispōez tm ne
iudei se munirēt ad defendēdū erariū dīp m. cetera pa
tent vsq. ibi. **D** **O**ndit deposita eē bec. r victualia
rē. **I**n trib. n. annis fiebat qdā decima paupibus di
stribuēda: q aliqū vēdebat r p cū in tēplū ad custodi
am mittebat: sicbāt etiā cū hoc aliq collectōes a diuī
tibus q silribi suabāt. **E** **Q**uedaz vō esse byrcani
thobie. i. deposita ab eo. a. **C**iri valde eminentis. in
virtute r fama: r hoc dī: ad ostendēdū q ibi nō reser

tēpli pstitut: **C**ōtendebat
obstistere sibi pncipe sacer
dotū iniquū aliqd in ciui
tate moliri. **S**z cūz vincere
oniam nō posset. **V**enit ad
apolloniū tharsee filiū q il
lo tēpe erat dux celestrie r
phenic: r nūciauit ei pe
cunijs innūerabilibz plenū
esse erariū hierosolymis: r
cōes copias imēlas eē que
nō pntent ad rōnē sacrifi
cioz eē autē possibile sub
ptāte regis cadere vniuer
sa. **C**ūq. retulisset ad regē
apolloniū de pecunijs que
relate erāt: ille accitū helio
doz q erat sup negocia ei:
milit cū mādatis vt p dīcā
pecuniā trāsportaret. **S**ta
timq. heliodoz iter ē aggres
sus: specie quidē quasi per
celestria r phenicē ciuita
tes eēt pagratur: reuera at
regis ppositū pfectur. **S**z
cū venisset hierosolymaz et
benigne a summo sacerdo
te in ciuitate eēt exceptus:
narrauit de dato indicio pe
cuniaz: r cui rei grā adessz
apparuit. **I**ntrogabat aut
si vere bec ita essent. **T**unc
summus sacerdos ostendit
deposita esse bec ad victua
lia viduarū r pupilloz: q
dā vō eē byrcani thobie vi
ri valde eminentis: in his q
retulerat impiū symon: vni
uersa autē argenti talenta

uabāt deposita maloz hoim vel infidelitū: vñ r necmias
fecit pnci vasa thobie gētilis de gazopbilatio tom? dñi:
Necmie. xiiij. **B** **D**ecipi vō eos q credidissent. i. cōmē
dassent deposita sua ibi custodiēda: r supplēdū est si por
tarētur regi. **C** **I**mpossibile oino eē. bec est pstructio
suspectiua: pp qd re
fert ad interrogati
onē heliodoz: q p
mittit. **S**ivere bec
ita essent. f. que di
kerat symon. f. q si
ne offensa dei pos
sent ad regē dicta
deportari: r prop
hoc onias in sua re
sponsione dicit im
possibile eē: qz hoc
nō solū erat aliena
rapere: sed etiā dei
tēplo psumeliā in
ferre. **D** **A**t ille
f. heliodoz.
e. **P**ro bis q ha
bebat in mādatis
a regē. cui volebat
simply obedire.
f. **D**icebat oige
nere. i. oib? modis.
g. **R**egi ea eē de
ferenda. iō subdit.
b. **C**ōstituta autē
die intrabat. ad ex
equēdū regis man
datus. **I** **N**on
modica vō. **D**ic cō
sequēter ponit po
puli trepidatio: ne
pceptus inferretur
dei templo: ad qd
euitandū subditur
cōis ord: r pmo sa
cerdotū cum dīc
k. **S**acerdotes at
autē altare. f. bolo
caustoz.
l. **C**ū stolis rē. ut
signū humiliatiōis
vt pces eoz essent
magis exaudibiles
fm illd Eccl. xxxv.
O dū hūiliat? seu
bes penetrabit.
m. **E**t inuocabāt
de celo. i. vt exaudi
rent de celo.
n. **Q**ui d deposit?
legē posuit: **E**rodi
xxij. **O** **A**t bis
q deposuerāt. ab in
uasiōe heliodoz.
n. **P**ā vō q vide
ret summi sacerdotis vultū supple
sibi cōpateret. r sub
dit rō cum dicitur. **O** **M**ente vulnerabāt. qd con se
quenter declarāt p immutōem faciei: in qua magis q in
alijs partibus corpis reluct dispositio animi.
p. **P**ro eo q in ptemptu rē. nisi deus adiuuaret pp qd
eius auxiliū sup hoc implorabat.
q. **A**ccincteq. mulieres cilijs pectus. se macerādo p
subsidio dei impetrando. **r** **S**z r virgines que pcluse
erant. i. de tomibus parentū nō exibant rōne verecūdie
r pudicitie virginalis: tm in illa turbatōe exibat pter mo
re solitū currētes ad onia. Aliq tm exponūt hoc dicentes
q aliq nō gies nobiles. vt tēplū custodiebāt induse vsq

AD AD V

Rachabeoꝝ

quo nuptui trade-
ret. **S** Erat em
misera p̄mixte ml-
titudis. iudeoꝝ cu-
iuscūq; stat⁹ 7 sex⁹.

Et mag. sacer. i
agone p̄stituti. i. in
anxietate mentis.

Expectatio. p̄
p̄ceptu tēpli futu-
ro. cetera patent.

Heliodor⁹. hic
p̄nter describit̄ ere-
quētis p̄cussio: cuz
dicit̄: Heliodor⁹ aut̄
zē. i. p̄ficere intēde-
bat. **S** sp̄s
oipotētis dei. i. ei⁹
virtus.

Ma-
gnas fecit zē. puer-
tendo heliodoꝝ 7
suos satellites i tā-
tā mentis formidi-
nē 7 roboris disso-
lutōem: q̄ nō pote-
rāt p̄ficere illā ere-
cutōz. 7 subditur.
cā cū dicit̄.

Ap-
paruit. n. illis q̄dā
equus tribilez h̄ns
fessorē. i. angelū lo-
ci defensorē in spe-
cie bovis eq̄tis appa-
rentē. **H**eli-
odoro p̄ores calces
elisit. i. p̄iores par-
tes pedū: 7 inde dicit̄
calcitare.

Alij etiā appa-
ruerūt duo iuuenes
.i. angeli in sp̄e iu-
uenū apparentes.

Virtute decori
zē. apparebant em̄
fortes 7 pulchri et
bene ornati: ad de-
signandū angeloz
fortitudines 7 pul-
critudinē nature 7
ornatū glorie.

Subito aut̄ he-
liodor⁹ p̄cidit i ter-
rā. ex eoꝝ p̄cussioe

Eūq; m̄tra cali-
gine circūfusuz. ad
designandū tenebro-
sitate mētis sue.

Rapuerūt. s. fa-
cer. otes: d̄ loco sa-
cro cū amouentes
e d̄debat̄ mor-
tu. **E**l morti p̄-
pinquus: ne ex ca-
dauere mortui p̄ta-
minaret̄ locus. ce-
tera patent.

Tunc dicit̄. **H**ic p̄nter describit̄ ip̄ius p̄-
cussi sanatio. 7 secundo subdit̄ sanantis infamatio in p̄n-
cipio sequentis capituli. **C**irca p̄mū. **P**rimo ponit̄ per-
cussi sanatio: cū dicit̄: **T**ūc dicit̄ ex amicis heliodoꝝ zē. 7 p̄z
lra. sc̄dō ponit̄ sanati ḡratiactio: cū dicit̄: **T**estabat̄ autēz.
7 p̄mo generalr cū subdit̄. **I** **D**ibus ea q̄ sub oculis
suis viderat. in sua flagellatōe 7 mirabili sanatōe. secūdo
corā rege specialr dicens. **K** **S**iquem babes bos. aut

dētes man⁹ in celū tēp̄cabā
tur. **E**rat. n. misera p̄mixte
multitudis 7 magni sacer-
dotis in agone p̄stituti ex-
pectatio. **E**t hi q̄dē inuoca-
bāt oipotētē dei: vt credi-
ta sibi his q̄ crediderāt cuz
oī integritate p̄seruaretur.

Heliodor⁹ aut̄ qd̄ tēcrene-
rat p̄ficiebat: eodē loco ip̄e
cū satellitib⁹ circa erariū p̄-
sens: **S** sp̄it⁹ oipotētis
dei magnā fecit sue on̄siois
euidentiā: ita vt oēs q̄ ausi
fuerāt parere ei ruentes dei
virtute in desolatōem 7 for-
midinē p̄uerterent. **A**ppa-
ruit. n. illis q̄dā equus terri-
bilē h̄ns fessorē optis operi-
mētis adornatus: isq; cum
impetu heliodoro p̄iores
calces elisit. **Q**ui aut̄ ei se-
debat videbat̄ arma habe-
re aurea. **A**lij etiā apparu-
erunt duo iuuenes virtute
decori: oprimi gloria: specio-
siq; amictu: qui circūstete-
runt euz 7 ex vtraq; p̄te fla-
gellabant: sine intermissioe
multis plagis verberantes.

Subito aut̄ heliodor⁹ con-
cidit in terras: eūq; multa
caligine circūfusum rapue-
rūt: atq; in sella gestatoria
positū eiecerūt. **E**t is q̄ cuz
multis cursorib⁹ 7 satelliti-
b⁹ p̄dictū ingressus ē erariū
portabat̄ nullo sibi auxiliū
ferēte māifesta dei cognita
virtute. **E**t ille q̄dē p̄ diuinā
virtutez iacebat mur⁹ atq;
oī spe 7 salute priuatus. **D**i
aut̄ dñm b̄ndicebat: qz ma-
gnificabat locum suū 7 tē-
plum qd̄ pauloante timore
ac tumultu erat plenū: ap-
parēte oipotente dño gau-
dio 7 leticia impletū ē. **T**unc

vo ex amicis heliodoꝝ qui
dā rogabāt p̄festi on̄iā vt in-
uocaret altissimū: vt vitā to-
naret ei: q̄ in sup̄mo spiritu
erat p̄stitutus. **C**ōsiderās
aut̄ lūm⁹ sacerdos ne forte
rex suspicaret̄ maliciaz ali-
quā ex iudeis circa heliodo-
rū p̄sumatā: obtulit p̄ salu-
te viri hostiā salutare. **C**ū
q; summ⁹ sacerdos exoraret
ydē iuuenes eisdē vestibus
amicti astantes heliodoro
dixerūt onie sacerdoti grās
age. **M**ā pp̄ eū dñs tibi vitā
tonauit. **T**u aut̄ a deo fla-
gellatus nūcia oib⁹ magna-
lia dei 7 p̄tātē. **E**t his dict̄
nō cōparuerūt. **H**eliodor⁹
aut̄ hostia deo oblata 7 vo-
tis magnis p̄missis ei qui vi-
uere illi cōcessit: 7 onie grās
agens: recepto exercitu re-
pedabat ad r̄gē. **T**estabat̄
autē oib⁹ ea q̄ sub oculis suis
vidēat opa magna dei. **C**ū
aut̄ rex interrogasset helio-
doꝝ q̄s eēt aptus a dhuc sel-
hierosolymā mitti ait. **S**i
quē hēs hostē aut̄ regni tui
insidiatozem: mitte illuc: 7
flagellatū eum recipies: **S**i
tū euaserit: eo q̄ in loco sit
vere dei q̄dā x̄tus. **N**ā ip̄e
q̄ h̄z in cel̄ habitatōz: visita-
tor 7 adiutor est loci illius:
7 venientes ad malefacien-
duz p̄cutit ac p̄dit. **I**git̄ de
heliodoro 7 erariū custodia
ita res se h̄z. **C**a. iij.

Amō aut̄ p̄dict⁹ p̄-
cuniarū 7 p̄rie telator
male loq̄bat̄ de onia: tanq̄
ip̄e heliodoꝝ istigass̄ ad h̄
7 ip̄e fuisset incētor maloz:
p̄uisozēq; ciuitatis ac de-
fensorē getis sue: 7 emula-
torē legis dei audebat insi-

reg. tui insidia-
torē. de quo cau-
te velis te expe-
dire.

Mitte illuc
7 flagellatū euz
recipies. hoc. n.
erat expt⁹ in se-
ipso. **M** **S**i
tū euaserit. solz
mortē: hoc aut̄
addidit: qz fir-
mit̄ tenebat se
mortē n̄ euasisse
nisi p̄ p̄ces onie
cetera patent.

Capit. iij.

Symō aut̄
Doct̄
descripta
ē heliodoꝝ sana-
tio: hic p̄nter p̄n-
tur sanantis infamatio: cū dicit̄:
Symō aut̄ p̄dic-
tus de tribu bē-
iamī de q̄ sit mē-
tio. p̄ p̄ncipiū
ca. p̄cedentis.

Pecuniarū
7 patrie telator
.i. accusator vt
habetur ibidez.

Male loq̄-
bat̄ de onia: vo-
lens eū infama-
re 7 hoc odiosū
reddere p̄plo.

Tanq̄ ip̄e
.s. onias.

Heliodorū
instigass̄ ad hoc
.s. ad spoliandū
erarium 7 exte-
rius fingeret cō-
trarium.

Prouisorē
q; ciuitat̄. i. i. i. n.

Ac defensorē
gentis sue. s. i.
iudice.

Et emulato-
rē legis dei. i. ei⁹
amatorē. vnde
versus: **E**muloꝝ
inflat̄ amat in-
uidet ac imitat̄

Audebat in-
sidiatoꝝ regni
.s. iudee que licz
tunc nō h̄ret re-
gez: tū erat vñ
regnum.

Dicere mē-
daciter. prop̄iū

crimen retorquēs in oniam. **I** **S**ed cuz inimiciāe
intantū p̄cederent. nō solū verbis s̄ etiā factis.

M **E**t etiā p̄ quosdā zē. i. familiares amicos: 7 dicit̄
a necto is: qz tales adinuicē cōnectunt̄. **N** **D**omici-
dia fierent. occidebant. n. aliquos de amicis onie.

O **C**ōsiderans onias piculū p̄tētōis. intrinsece: q̄ pe-
riculosior est illa que est p̄tra extraneos.

P **E**t apolloniū insauire. i. ardentē 7 male conari.

q **A**d reges se
ptulit. f. seleucū
qui adhuc viue
bat apud quem
sperabat grām
remediū inue
nire p beliodo
rū que suis pē
bus sanauerat.
r **S** post se
leuci. descripta
liberatiōe tēpli
p oniam: h pnr
describit liberati
ōe templi 7 po
puli p iudam. et
pimo tpe anti
ochi epiphanis
secundo antio
chi eupator ca.
x. ubi. Puncatū
de eupatore. ter
cio tpe demetrii
filij seleuci: cap.
.xiiij. Prima in
duas: qz pzo de
scribit ppli tri
bulatiōe: scdo tri
bulatiōe. ratio
ca. viij. Dna ad
huc i duas: qz p
ponitur inchoa
tio tribulatiōis
p ambitōem sa
cerdotij: secūdo
tribulatiōis cō
summatiō p inua
sionem regis an
tiochi ca. seqnti
ibi. hōi itaqz ge
stis. Prima di
uidit i duas: qz
pimo ponit triū
ābitiō: scdo vni
us. f. iasonis mi
serabilē emiatio
in principio se
quentis ca. Pri
ma diuidit ad
huc in tres fin
ambitiōem triū
in principatu sa
cerdotij sibi succedentiū. scda: ibi. Et post ttienni tps.
tercia: ibi. Quā ob cām. Prima adhuc in duas: in p
tem. f. principalē 7 incidentalē: que incipit: ibi. Mis
so aut. prima adhuc in duas: qz pimo p ambitōez ia
sonis ponit gentilitatis introductio. secūdo eiusdem
psummatio: ibi. Cū aut qn quennalis. Circa pmiū dī.
r **S** p seleuci vite excessum. i. ipō mortuo.
s **C**ū suscepisset reg. antiochus. frater eius priuans
regno nepotē suū: vt declaratū fuit in pncipio pmi li
bra. t **A**mbiebat iason frater onie. ipō adhuc viue
te. v **S**ummū sacerdotiū. 7 qz nō poterat hoc licite
iō quesuit p vias illicitas obtinere. f. p pecuniā: ideo
subdit. r **A**ddito rege. pmittēs ei rē. p trālatiōe
ppli ad ritū gentiliū: iō sequit. y **S**i ptati eius pce
deret gymnasiū. i. schola gentilitatis sicut dicitur fuit
pzo libro. j. ca. 3 **E**t ephebiā. i. psubulū pulcerrī
moz iuuenū. a **E**t eos qui rē. i. q. p fiteret se gēti
liter viuere. b **Q**d cū rex annuiss. tū pp. pmissa. tū
pp dilatatoz gētilis ritus: q sibi placebat: eo q gēti
lis erat. c **E**t obtinuisset pncipatū. f. sacerdotij.
d **S**tatim ad geti. rē. isti. n. hēu? ei obediebāt eo q

diatorē regni dicere. **S** cū
inimicitie intātū pcederet
vt et p qsdā symois neces
sarios. homicidia fierent:
psiderās onias piculū con
tentōis 7 apolloniū insani
re: vtpote ducē celessyrie 7
phenicis: ad augendā mali
ciā symonis: ad regē se pru
lit: nō vt ciuiuz accusator: h
cōem vtilitatē apud semet
ipm vniverse multitudinis
psiderans. Videbat. n. sine
regali puidencia: ipossibile
eē pacē rebz dari: nec symo
nem posse cessare a stulticia
sua. **S** post seleuci vite ex
cessum: cū suscepiss regnū
antioch? q nobilis appella
bat? ambiebat iason frater
onie summū sacerdotium:
fadito rege: pmittens ei ar
gēti talenta trecēta sexagin
ta: 7 ex redditibz alijs talen
ta octogita. Sup h pmitte
bat 7 alia cētū qn qginta? si
ptati eius pcederet gymnā
siū 7 ephebiā sibi psituere
7 eos qui in hierosolymis
erant antiochenos scribere
Qd cū rex annuiss? 7 ob
tinuiss? principatū statim
ad gentilē ritū ptribules su
os transferre cepit: 7 amo
ris his q hūanitatē cā iude
is a regibz fuerant psituta
p iohānē patrē eupolemiij:
q apud romanos de amici

cia 7 societate functus ē le
gatōe legitima ciuiuz iura
restituēs pua istituta san
ciebat. **E**tē ausus est sub
ipa arce gymnasiū psitue
re: 7 optimos qsqz ephebo
rū in lupanarijz ponere.
Erat at h nō inicitū h incre
mētū qdā 7 pfect? gētilis
7 alienigene puerlatōis: pp
impj 7 nō sacerdotis iaso
nis nephariū 7 inauditū sce
lus: ita vt sacerdotes iaz nō
circa altaris officia tediti
eēt: h ptepto tēplo 7 sacri
ficijs neglectis? festinarent
pticipes fieri palestres: 7 p
bitōis eius iniuste: 7 in ex
ercitijs disci. 7 prios qdem
honores nihil habētes gre
cas glorias optias arbitra
bant. **Q**uaz grā piculosa
eos ptentio hēbat: 7 eoz in
stituta emulabant: ac p oia
his psiles eē cupiebāt: qf bo
stes 7 pemptozes habuerāt
In leges. n. diuinas impie
agere? impune nō cedit? sed
hoc tempus sequens tecla
rabit. **C**um autem quin
quennalis agon tyro cele
braretur: 7 rex presens est?
misit iason factozosos ab
hierosolymis viros pecca
tozes portantes argenti di
dragmas trecentas in sa
crificium herculis: quas
postulauerunt hi qui aspor

te sua tribu erāt: et
p istos intendebat
trahere alios: ideo
subdit. e **E**t a
motis bīz rē. syne.
f **S**uerāt psitu
ta p iohānē ista im
petrātē. g **P**a
trē eupolemiij. q. f.
eupolemius. h
Apd romanos rē.
vt bī s. j. li. viij. ca.
p dca. n. fauozabi
lia iudeis aufere
bat ab illis: q nōle
bant recipe vitam
gētilitatis: vt sic co
geret eos ad reci
piēdū. i **E**tē
au. ē sub ipa arce.
p tēpli dñi.
k **G**ymnasiū con
stituit. i. scholā gēti
litatē. l **E**t opti
mos qsqz ephebo
ruz. i. pulcerrimos
iuuenes. m **I**n
lupa. ponere. vt ex
erceret in eis vicū
p nāz. dī. n. epheb?
q valde lucidus.
n **E**rat at hoc nō
initium tm. f. oij
S incrementū qd
dā gentili. apd iu
deos. cetera patet
vsqz ibi. p **F**e
stinarent pticipes
fieri palestres: ē aut
palestra locus vbi
exercet lucta: sicut
7 gymnasiū: 7 vtrū
qz trahit ad signifi
candū scholam: eo
q ibi disputant stu
dentes adinuicē 7
idez significat hoc
noie palestres qd su
pra noie gymnasiū.
q **E**t pbitōis ei?
iniuste. i. traditiōis
sue pessime doctri
ne. 7 dī pbitiō a pbeo pbes. r **E**t in exercitijs disci. i.
informari in exercitio talis doctrine. s **E**t patrios q
dē honores. i. diuinū cultū in quo gloriabant pres eoz.
t **G**recas glorias. i. rit? 7 modos viuēdi in qb? gloria
bant greci. v **Q**uaz grā picu. eos pten. habebat. ali
quibus iasoni assentientib? alijs dissentientib?: 7 sic scil
ma erat in populo qd est valde piculosum.
r **I**n leges em rē. sicut. n. pietas est cultus diuinus: ita
impietas ē pua diuino cultui. y **I**mpune non cedit.
qz nō dimittit dedecus culpe sine decore iusticie.
3 **S** 7 hoc seqns rē. in sequētib? n. exponit multa gra
uioza q venēt sup pplm pp istas trāgressiones.
a **C**um aut. Postqz posita est gentilitatis introductio:
hic pnter ponitur eius psummatio saltem qtum ad iaso
nē sacerdotē qui misit magnam pecuniam in sacrificijs
berculis expendendā: tale nō sacrificium est gentilitatis
summū malū: iō dicitur.
a **C**um autem quinquennalis agon. i. lucta vel basti
ludium seu aliquid huiusmodi quod semel fiebat in qn
qz annis. 7 istud de quo hic agitur fiebat in veneratiōem
berculis.

Rachabeo 7

b Et rex prius esset. s. antiochus nobil. **c** Misit iason facinorosos. i. facinorib⁹ pleos. vñ versus. Osus plena notat. bundus similat. bilis aptat. **d** Quos peccatores. de sua secta pp qd de illis psidebat: tñ erat miu⁹ mali qd ille: qz pecuniã quã portabat. p sacrificijs hercul rogauerit expedi in vsib⁹ alijs: id seqt postea. **e** Propter pntes at. i. pp pntates deaz pecuniã. **f** Date s^t i fabricã nauu⁹ triremiu⁹. a. tris qd e^t ruf⁹ z remus remi. habebat. n. ille naues tres ordines remoru⁹. **g** Misso at. Hec est ps incidẽtalis in qua ponit quoddã incidẽs illius tẽpis. Ptolomeus. n. philometoz cuz ad huc esset puer successit patri in regno egypti: et qz erat nepos antiochi epiphanis vt pote filius sue sororis sicut ondi plenus Dan. x. id antiochus accepit alijs ciuitates de regno egypti quasi curaz gerens de regno nepotis sui: s. cum pfecta nollet eas redere: pncipes egypti mouerũt s. euz bellũ zelantes pro suo rege: et sic fuit alienatus a negocijs nepot⁹ sui: z b est quod dicit. **g** Misso autẽ in egyptũ apollonio. iste fuit missus a rege antiocho. **b** Propter pntates ptolomei. nolẽtes qz antioch⁹ se introumitteret de negocijs egypti: d hoc em audierat antioch⁹ rumores: z voluit scire veritatẽ p istũ apolloniu⁹: qd z scũ fuit: id subdit: Cũ cognisset zc. **i** Propter vsili. pfulens. s. vt ciuitates quas pns acceperat tenere posset in augmentũ sui regni. cetera patent. **k** Et post triennũ tps. post ambitõnem iasonis. h. pñr ponit ambitio menelai: cuz dicit. **l** Misit iason menelaũ. qd de sua mala secta erat: z sic in eo psidebat. **m** Supradicti symõis. de tribu bẽiamin. vt b^t ca. p. c. **n** Frẽm. i. in malicia sibi parẽ: vt exponit aliq sequens dictũ iosephi dicentis qz iste menelaus z iason fuerũt fratres onie pontificis: s. qz pp dictũ iosephi de qd certũ est qz multa falsa ponit: nõ videt auctoritas b^t libũ dimittenda: nec ei⁹ lra extorte exponenda maxime cũ ad legẽduz sit receptus ab ecclia pp qd saluo meliori iudicio videt mibi qz iste menelaus pprie dicat frater symonis de tribu bẽiamin. Si nõ s hoc obũciat qz iste Menela⁹ fact⁹ fuit summ⁹ sacerdos: vt d^r in lra: qz retorsit in semetipm summũ sacerdotiũ qd debebat filijs aaron tñ: dicendũ qz nõ valet: nã hoc sacerdotiũ obtinuit p antiochuz ydolatrã z gentile: pp qd nõ curabat de qua tribu iudeoz pontifex esset: s. solũ de utilitate tpali quã inde haberet: idõ subdit. **o** At ille comendatus regi. p ministros assistentes sibi: qbus munera dederat menelaus. **p** Cuz

tauerat ne in sacrificijs erogaret qz nõ optet: s. i. alios sũpt⁹ eas deputari. **S**z hec oblata sũt qdẽ ab eo qz miserat i sacrificijs hercul: pntes autẽ date sũt in fabricaz nauu⁹ triremiu⁹. **M**isso autẽ in egyptuz apollonio nesthei filio ppter pntes ptolomei philometozis regis cũ cognisset antiochus alienũ se a negocijs regni effectũ pprijs utilitatib⁹ cõsulẽs: pfect⁹ in venit ioppẽ z inde hierosolimã. **E**t magnifice a Iasone z ciuitate suscept⁹: cũ saculaz luminib⁹ z laudib⁹ ingressus e^t: z in in phenicẽ exercitũ puerit **E**t p⁹ triennũ tps misit iason menelaũ⁹ supradicti symonis frẽm portante pecunias regi: z de negocijs necessarijs rãsa platurũ. **A**t ille comẽdatus regi⁹ cũ magnificasset faciẽ ptãtis ei⁹: in semetipm retorsit summũ sacerdotiũ: supponẽs iasoni talenta argenti trecenta: **A**ceptisqz a rege mãdatis

magnificasset faciẽ ptãtis ei⁹. p munera qz apportauerat z noie suo magis qz iasonis obtulerat: z alia mitte re de futuro pmiserat: vt b^t. j. q. **I**n semetipm retorsit zc. a rege sibi pcessum. cetera patet vsqz ibi. **r** Et iason qdẽ q. ppriũ frẽm. s. omiã. **s** Captiuauerat. ipõ existẽte in antiochia officiu⁹ male ipe tucrat t. **S**pe dece. p menelaũ v. **P**rofugus. tñ qz puat⁹ erat sacerdotio: tum qz soluẽ nã poterat ipositas sibi sumã. y. **M**enelaus at zc. s. z sacerdotiũ. **C**y De pecu. nõ re. pmif. vt dcm e^t 3. **N**ihil agebat z subdit cã cuz d^r. a. **C**ũ era. face. sostrat⁹. id nõ pmittebat qz de leuatõẽ pecunie se introumitteret menelaus. **Q**uã ob cãz. **H**ic pñr agit de abitiõẽ lysimachib⁹ cui⁹ p⁹ ponit institutio. scdo ei⁹ destitutio. ibi **M**isat sacrilegijs. pziã i duas qz p⁹ põit institutio lysimachib⁹: se cũdo mors onie iusti. ibi. z cũ a. geret. **C**irca pziã mũ dicit. **b** Quã ob causaz vtrig. s. **M**enela⁹ z sostrat⁹. **c** Ad re. s. euoca. menela⁹ eo qz pecuniã pmiffam nõ mittebat: so-

uenit: nihil qdẽ hñs dignũ sacerdotio: aios vñ crudel⁹ tyrãni: z fere belue iram gerẽs. **E**t iason qdẽ q. ppriũ frẽz captiuauerat: ipe recepit⁹ pfug⁹ i amanitẽ expul⁹ sus e^t regioẽz. **M**enela⁹ autẽ pncipatu⁹ qdẽ obrinuit: de pecunijs vñ regi pmiffis⁹ nihil agebat⁹ cũ exactõz faceret sostrat⁹ qz arci erat ppositus. **N**ã ad hũc exactio vetricaliũ pntebat: quã ob cãm vtrig⁹ ad regẽ sunt euocati. **E**t menelaus amotus est a sacerdotio succedẽte lysimacho fratre suo: sostratus autẽ plat⁹ est ciprijs. **E**t cũ hãgeret⁹ ptingit tharsenses z mallotas⁹ leditõẽz mouere: eo qz antiochi regis cõcubine⁹ vno eẽnt dati. **F**estinauit itaqz rex venit sedare illos. **R**elicto suffecto vno ex comitib⁹ suis andronico. **R**atus autem menelaus accepisse se temp⁹ oportunum: aures quedã vasa e templo furat⁹ vnauit andronico: et alia vendide-

strat⁹ vñ qz menelaũ exactõz facere nõ sinebat: pp qd menela⁹ ipm accusabat. **d** Et menela⁹ zc. h. pcurate sostrato z alijs mõis qd⁹ potat p abitõz: sic dcm e^t s. de iasone qz officiu⁹ sui fris onie male pcurauerat. **D**icit tñ hẽ expositores aliq sequentes victa iosephi: qz iste lysimach⁹ nã fuit fr⁹ menelai: s. d^r b. ei⁹ fr⁹: eo qz fuit sibi filius in malicia: sic d^r qz tutbil z chynera sũt frẽs: s. hẽ expõ vñ extorta: maxie qñ scribit bystoria: vbi nõ est vtedũ metaphora sicut e^t in pposito: pp qd meli⁹ vñ dicit scũdo textũ libri: qz isti tres. s. lysimachus: menela⁹ z symon tẽpli pposit⁹ frẽs fuerũt. **e** Sostratus autẽ pla. e. ciprijs. sicut frẽqñ mutat⁹ baliũ regl. in sula vñ cipri subiecta tũc erat antiocho regi. **f** Et cũ h. h. interponit mors onie: e^t p describit occisio: scdo vidicatio: ibi. **o** b quã cãz. **C**irca pñr pmitit⁹ tps oportunitas cũ d^r. **g** Ptingit thar. z mallo. i. ciues duaz ciuitatũ. **b** Seditõẽz mouere. s. regẽ antiochum. **i** Co qz antio. regis pcurbi. in datiuo casu. **k** Vno eẽnt dati. volebat. n. qz sub dñio talis mlieris eẽnt positi. **l** Festinauit itaqz zc. ne maius malũ ouiret p ipm: s. p quẽ modũ nã d^r hic: s. verisile e^t qz vñ illud retractauit: z pcurbie sue at. puidit. **m** Relicto suffecto. i. sub se scõ: locũ ei⁹ tenete. **n** Vno ex co. su. an. i. antiochena ciuitate. **o** Rat⁹ i. opiat⁹: z d^r a reoz. z

Menelaus accepisse re. ad mortē onie. pcurandus in regis abntia p andronicū cupidū. cetera patent. **g** Arguebat eū. d furto nobili rei sacre. **r** In loco tuto se ptenens. in quo nullus sub pena mortis audebat aliquē ledere. pp qd vicebat asyli: ab a qd sine rhylen qd ē tract: qz n est fas alicui ibi tāgere r offēdere alii. cetera patent. **s** Ob quas cām. Dic pnt: ponit occisionis dicte vindicatio: r p rfa vscz ibi. **t** De fūcti sobrietate in potibz r cibis. **v** Et modestiam. in verbis et factis. **u** Andronicū purpura erutū. tāqz d statu dignitatis repositū r tegradatum. **y** Per totā re. vt vindicta sceleris oibz apperz. **z** Et in eodez loco re. vt sicculpe ruderet pena. **a** Multis at. Postqz supra posita ē lysimachi institutō hic ponit ei r restitutio: et scdo mendai restitutio: ibi. De his **g** Circa pimum dr. **a** Multis aut re. s. in diuini culti dissipatōe: r vasoz aureoz furtina stragōe. **b** Menelai cōsilio. vt de auro ptem bfer: r vt pto d lysimachū pcurato ipse sacerdotiū recuperet: sicut r scū fuit vt ex seqntibus patebit. **c** Et diuul. fama. de dictis sacrilegijs a lysimacho commissis. **d** Cōgregata est multitudo re. iniqs manibz vt cepit multitudine d se cōmotā interficiendo p iniqs qz armauerat. cetera patēt vsqz ibi. **e** Des ho in fugaz pueri sunt. s. qz erāt cū lysimacho: **f** Ip̄m etiā sacrilegū. s. lysimachū sec' erarius interfecert. **g** De bis ergo. hic pnt describit mendai restitutio: qz cū pdictis debuisset ad mortē dēnari: p pecunias tñ fuit restitutus ad principatū sacerdotū. vicit igitur.

rat thiro r p vicinas ciuitates. **q**o cuz certissime cog. uisset onias: arguebat euz ip̄e i loco tuto se ptenēs antiochie secus daphnē. **u** Menelaus accedēs ad andronicū rogabat vt onia inficeret. qz cū venissz ad onia: r datis tertris cū iureiurando qz quis eēt ei suspectus uassisset te asylo pcedere: statim eū pemit nō verit' iusticiā. **o** b quā cām nō solū iudei s. etiā alie qz natōnes indignabant. r moleste ferebāt de nece tāti viri iniusta. **s** z regressum regē de cilicie locis adierūt iudei apud antiochiā sil' r greci: qz gentes de iniq' nece onie. **c** o tristatus itaqz ē aio antiochus pp onia: r her' ad miam lachrimas fudit: recordatus de fūcti sobrietate vt modestiā. **a** ccelsusqz ais andronicū purpura erutū p totam ciuitatē iubet circūduci: r in eo loco i quo in onia impietate cōmiserat sacrilegū vita puari: dno illi cōdignā retribuente penā. **a** dultis aut sacrilegijs in tēplo a lysimacho commissis menelai consilio r diuulgata fama: cōgregata ē multitudo aduersum lysimachū: mltro iā auro exportato. **t** urbis at insurgētibz r ais ira repletis: lysimach' armatis feretribz milibz: iniqs manibz vt cepit: duce quodā tyrāno etate parit r temētia p uecto. **s** z vt intellexert cōnatum lysimachi: alij lapides: alij fustes validos arripuerunt: qdā ho cinerē in lisy

machū iecē. **e** t multi qdēz vulnerari: qdā at r pstrati oēs ho in fugā cōuersi sunt. **p** m etiā sacrilegū sec' erarius interfecert. **d** e his **g** cepit iudiciuz adū' menelaū agitari. **e** t cū venissz rex tyru ad ip̄m negociū tetulerit missi tres viri a senioribus. **e** t cuz suparet menelaus: p̄misit p̄tolomeo multas pecunias dare ad suadēdū regi. **i** t qz p̄tolomeus in qdam atrio positū quasi refrigeradi grā regē adiit. **r** z rediit a snia: r menelaum qdē vniuersē malicie reum criminibz absoluit: "miseros aut' qui etiā si apud scythas cām dixissent innocentes iudicaret: hos morte dā nauit. **p** cito **g** iniustā penā dederunt qui p ciuitate r p̄plo r sacris vasis cām psecuti sunt. **s** obz tyru qz indignati: erga sepultorā eoz liberalissimi extiterunt. **m** enelaus aut' ppter eoz qz in potentia erāt avariciāz pmanebat in ptāre: crescens in malicia ad insidias ciuū. **Ca. v.** **e** t dē tpe antioch' se cū dā pfectōez parauit in egyptū. **c** otigit aut' p vniuersam hierosolymozū ciuitatē videri diebz qdraginta p aera eqtes discurretes auratas stolas hntes r hastas qsi cohortes armatas: r cursus eqrū p ordies digestos: r cōgressiones fieri comin' r scutoz motus: r galeatorū multitudinē gladijs districtis r telozum iactus: r aureozum armo-

g De bis ergo. s. de auro furtiue sub lato de templo. **b** Cepit iudiciuz re. qz factus fuerat eius consilio. r qz ad hoc secuta fuerat pluriū occisio. **i** Et cuz suparet menelaus. i. p̄miseret de dictis criminibus. **k** Promisit p̄tolomeo. regi familiari. **l** Ad suadendū regi. p menelao: et cōtra aduersarios suos. **m** Et rediit a snia. quā cogitauerat dare d' Menelao: dans suam p cōtrariū. **n** Miseros autē. s. accusantes menelaū. **o** Qui etiam si apud scythas. qz sūt barbari irrationales r crudeles populi. **p** cito ergo. i. p̄cipitanter r male. **q** iniustā penāz dederunt. supple eis. **r** Qui p ciuitate. hierosolice. **s** Et populo. fidelis. **t** Et sacris vasis. furatis. **v** Causam prosecuti sunt cōtra menelaū. **r** Menelaus autem re. quia ppter dona eius cōmēdabat eū apud regem. **y** Permanebat in potestate. sūm' sacerdotū.

Capitulum v.

e t dē tpe dōstqz superi' descripta est iasonis fuga: hic describit ei' miserabilis terminatio: cuius primo signūz p̄mittitur: secundo signatū subditur: ibi. Sed cū falsus rumor. Circa p̄mū dicitur. **a** Eodē tpe antiochus. s. epiphanes. **a** Secundā pfectōem parauit in egyptū. prius enim intrauerat egyptū quasi curam gerens nepotis sui: s. alienatus a negocijs ei' p̄ p̄mates egypti. vt dcm ē ca. pcedenti. scdo pparauit exercitū ad intrādū ibi. **b** Cōtigit autem. illo tempore. **c** Per vniuersam re. non est per hoc intelligendum qz singulis diebus fieret apparitio ista: sed qz infra spacium xl. dierum pluries fuit vi-

miserabilis terminatio: cuius primo signūz p̄mittitur: secundo signatū subditur: ibi. Sed cū falsus rumor. Circa p̄mū dicitur. **a** Eodē tpe antiochus. s. epiphanes. **a** Secundā pfectōem parauit in egyptū. prius enim intrauerat egyptū quasi curam gerens nepotis sui: s. alienatus a negocijs ei' p̄ p̄mates egypti. vt dcm ē ca. pcedenti. scdo pparauit exercitū ad intrādū ibi. **b** Cōtigit autem. illo tempore. **c** Per vniuersam re. non est per hoc intelligendum qz singulis diebus fieret apparitio ista: sed qz infra spacium xl. dierum pluries fuit vi-

Bachabeoz

factus: actum primo ca. dicitur quod post resurrectionem suam per dies xl. apparuit discipulis: et tunc non apparuit eis singulis diebus. **o** **Q**uarta stolas. i. tunicas quae induuntur super armam ad decorem. **e** **E**t cursus equorum. i. dispositos in armam militem. **f** **E**t congressiones fieri comminus. i.

de. ipe. **g** **E**t scutum. i. in pugna aliquando levatur sursum aliquando ad dexteram: aliquando ad sinistram movetur. **b** **E**t galeatorum. i. hominum galeas hinc tunc. **o** **M**ultitudine gloria. i. diuersimode motus: nunc ferendo puncti: nunc cessando. **h** **Q**uapropter oes tunc. i. quae talia erant signa futuri boni fuerunt tunc signa mali. **f** **D**e populo i. iustitiam: primo per iasonem: postea per antiochum epiphaneum: sic ante subversionem iherusalem per romanos apparuerunt signa iustitiae: sicut narrat Josephus lib. de iudaico bello: quod tunc homo per litteras omittit: et quod eorum aliquando ponitur hic in glo. **l** **S**icut cum sal. rumor. **p** **H**ic ponitur signum ad iasonem impetum cui dicitur. **l** **S**icut cum falsus tunc. i. de morte antiochi. **m** **A**ssumptis iasonem non mil. viris. imo magis pluribus. **n** **A**ggressus est ciuitatem. i. repete. hierusalem unde fuerat profugus per scutum menelai ut dicitur in cap. p. credebatur. **n** **I**ason regem mortuum: et sciebat ei filium adhuc esse puerum. et sic credebatur bene tempus aptum ad recuperandum sacerdotium: quod peruenit fuerat per antiochum. cetera patet verbum sibi. **o** **A**bijt in amantem. unde venerat iherusalem. **p** **Q**uod ultimum exitum sui. i. ad suum exterminium. **q** **C**onfusus ab archa arabum tyranno. qui persequitur eum: et sic per quod non solum erat odiosus iudeis: sed etiam gentibus extraneis. **r** **E**t refugium. i. apostata a lege divina. **s** **P**eregre perijt. i. in aliena terra. **t** **M**acedemias. i. profectus. isti erant spartiate qui erant iudeis confederati. ut dicitur in 3. i. li. ca. xij. per quod credidit ibidem bene refugium: sed inuenit peritium quod spartiate cognouerunt mala quae fecerat genti iudeorum: id subdit. **v** **I**pe et illamentatus tunc. et sic per quod ibi fuerit occisus et corpus eius proiecitur bestibus et aibus deuorandum. **x** **M**is itaque gestis. Postquam descripta est inchoatio tribulationis iudeorum per ambitionem sacerdotum: hic ponitur eius consummatio per oppressionem regis antiochi. **z** **C**irca quod ponitur vastatio plebis: scilicet subuersio legis: ca. sequenti. per quod in duas: quod per ponitur vastatio plebis i regis nuntia. scilicet in eius absentia: ibi. **z** **A**ntiochus. **z** **C**irca primum per ponitur va-

rum splendore: ois generis loquar. **h** **Q**uapropter oes rogabant in bonum mostra pueri. **s** **C**um falsus rumor exisset: tanquam vita excessisset: antiochus assumptis iasonem non minus mille viris aggressus est ciuitatem repente: et ciuibus ad murum uolantibus ad ultimum apprehensa ciuitate menelaus fugit in arcem. **i** **I**ason vero non precabatur in cede ciuibus suis nec cogitabat perspicacitate aduersum cognatos malum esse maximam arbitras hostium: et non ciuium se trophea capturum. **e** **T**er principatum quidem non obtinuit: sine quo insidiam suam confusione accepit: et profugus inter abijt in amantem. **z** **A**d ultimum i exitum sui conclusus ab archa arabum tyranno fugiens de ciuitate in ciuitatem oibo odiosus: ut refuga legum et execrabili ut perit et ciuium hostis: i. egyptum extrusus est et qui multos de patria sua expulerat: peregre perijt: laedere monas profectus: quod cognatione ibi refugium habitum: et qui insepultos multos abiectus: ipse et illamentatus et insepultus abiectus sepultura neque peregrina usus: neque patrio sepulchro participans

statio populi. scilicet violatio templi: ibi. **s** **N**ec ista. **C**irca per modum dicitur. **x** **M**is itaque gestis. i. quod ciuitas iherusalem a iasone capta fuisset et quod menelaus ab eo potestiter destituit in arcem refugisset: ut predictum est. **y** **S**uspensus est rex. antiochus. **z** **S**ocietate destituit iudeos. i. tributum sibi negaturos.

z **E**t ob hoc profectus ex egypto. unde fuerat ab mandato romanorum. **b** **E**fferat animis. tunc per repulsiorem sui de egypto: tunc quod credebatur iudeos fecisset a suo domino. **c** **C**iuitem dicitur: iherusalem. **d** **A**rmis cepit. eo quod erat intra diuisa. ut per per dicitur. **e** **I**ussit autem militibus interficere generaliter absque seruis vel etatis distinctione. **f** **E**rat autem toto triduo. quod durauit illa occisio. **g** **D**ragita milia infecti. quod querebant in locis occultis ubi se absconderat. **h** **Q**uadragesima milia. vi. cetera. ut ducere i captiuitatem. **i** **N**on minus autem venundati in suos et acillas mercatoribus ad uenerat. **k** **S**ed nec ista. hic ponitur violatio cui dicitur. **l** **I**ussus est tunc. quod dedicatum erat cultui diuino: cetera vero cultoribus ydolorum. **m** **M**enelaus ductore. qui econtrario debuisset per emunitate templi zelare. id sequitur. **n** **Q**ui legum diuinorum. **o** **E**t per se. i. iudeos. **p** **F**uit per ditor tunc. sumens sancta uasa quae ab aliis regibus tunc. i. cyro et dario ut per. j. esdre: et seleuco supra tertio ca. **q** **C**orrectabat indigne. propriis manibus. **r** **E**t contaminabat. applicando aliis visibus. **s** **I**ta alienatus tunc. non quia perdidisset usum rationis: sed quia non considerabat potentiam dei que beliodorum flagellauerat propter inuasionem templi supra. iij. cap. quod factum erat per regnum assyrie notorium: propter quod non est verisimile quin ad noticiam antiochi uenisset. sed dominus propter peccata populi per mittebat locum contemni: sicut dixerat dominus salomoni. iij. **z** **R**eg. ix. cetera patent.

z **C**igitur antiochus. **h** **I**c consequenter describitur vastatio populi in regis absentia: et diuiditur in duas partes. scilicet in principalem et incidentalem: que incipit a. **i** **J**udas autem. **C**irca primum per ponitur recessus

fus ap
y
di
nos
de
3
del
ocho
gari
mon
man
gran
re
f
st
in
mi
appo
tra
mat
ro
o
suz
lon
gia
j
e
lans
vt
ingr
de
q
ar
illam
fieri
ad
ludi
er
ve
bati
bmo
ca
dona
p
p
imo
lul
lia
g
er
p
iust
m
g
Qu
bec
e
talis
i
fuga
i
plur
loca
refe
q
non
p
mala
q
b
d
d
e
z
w
vt
b
cer
o
q
mul
vt
dici
succ
o
ias
i
u
f
quart
f
s
mon
i
p
d
das
ma
i
que
t
m
re
n
bel
f
f
qu

sus antiochi de iudea spoliato templo: et per ista usque ibi. **V**erumtamen se re. hypbolica locutio e: ad exprimen- dum supbie sue magnitudinem. **R**eliquit autem ppositos re. iudeorum p suum recessum. **I**erusalem q de re. i. oritur du. de pbzgia in qua regione e troia.

3 **D**ozib' cru- deliore eo. f. ati- ocho. **a** **I**n garizim. qui est in os i regioe sa- marie. **b** **Q**ui graui' q' ceteri re. qz samaritai fuerit: mole- st i iudeis: vt pz in **A**dra 7 nec- mia. **c** **Q**uz apposit' e'et co- tra iudeos. i. fir- matus in pposi- to nocendi eis. **d** **M**isit odio- sus pncipe apol- loniu: de cui' ne- qcia 7 morte bz .j. li. in. ca.

e **P**ace simu- lans vt haberet ingressu i ciuita- te. **f** **D**esqz q' re. ex hoc vide- tur q' armatoez illam simularet fieri ad aliquoz ludu exercendu vt bastiludiu 7 bmora: ad qd vi- dendu puenere plurimi: 7 illos pmo iussit inter- fici q' tu ad viro- etatis pfecte fz iussu regis.

g **J**udas aut. becep' incidit. talis i qua poit fuga iude cum plurib' alijs ad loca deserta: eo q' non poterat mala q' fiebat in hierusalē impe- dire: sic ergo d'.

g **J**udas aut re. no in numero fratri suoz s mag' qn- tus: vt bz supra. j. li. ca. ij. sed in numero summorum sa- cerdotu. vt dicit glosa: non tñ incipiendo ab **A**ron: qz multo plures fuerunt: s a principio regni grecoz: qd vt dicit glosatores aliq: incepit a seleuco: qui in syria successit alexandro magno: 7 tñ summ' sacerdos fuit onias iaddi fili': qui fm hoc dictu fuit pmus. **S**ymō iustus secundus eleazarus fili' onie terci'. **M**anasses quartus eleazari auicul': qntus onias symonis iusti fili': sextus symon onie filius. septimus onias hui' sy- monis filius que interfecit andronicus: vt de m est ca. pcedenti. octauus iason: nonus menelaus: decim' iu- das machabeus. **H**oc accipit de glo. rabani sup locu istu: que accipit de dictis iosephi: s vide' in duobus testificere. **P**rimo qz lisimachus successit menelao fm tertium huius libri supra quarto ca. qui maioris e au- ctoritatis q' dictum iosephi vel rabani: 7 sic eadez ro- ne qua numerantur hic iason 7 menelaus numerari de- bet lisimachus in decimo loco 7 non iudas. secundo de- ficit quia ponit regnu grecozum incipere a seleuco: qd

tamen incepit ab alexandro magno: vt dictu est supra primo ca. primi libri: ppter quod videtur imbi q' bec enu- meratio incipe debeat a tpe alexandri magni: 7 tunc fm omnes bystozographos iaddus erat summus pontifex iudeoz: cui si conumeretur onias filius eius 7 ali' psequen- ter nominati usqz ad oniam que in- fecit andronicus: inueniet q' iste vl- tim' onias fuit no- nus. 7 psequens iudas decimus q' tum ad intrates le- gitime: iason autē menelaus: 7 lisima- chus sunt ab hoc numero eiciendi: tum qz male intra- uerunt: tum qz cul- tu diuinu dissipa- uerunt: vt pz ex su- pradictis: 7 sic non fuerunt summi sa- cerdotes fm rem- p' tñ fm nomen et usurpatem.

deis arma cape suis pcepit. **D**esqz sil' q' ad spectaculuz pcesserat: trucidauit: 7 ciui- tates cu armatis discurrens ingentē multitudinē pemit. **J**udas aut machabe' qui decimus fuerat: secesserat i desertu locu: ibiqz int' feras vitā in mōtib' cu suis age- bat: 7 feni cibo vescentes te- morabant ne pncipes eent coingnatōis. **Ca. vj.**

Sed no post multum **S**epis' misit rex senē qn- dā antiochenū q' pelleret iudeos vt se trāferrēt a pa- tris 7 dei legib': p' tamiare etiā qd i hierosolymis erat templū: 7 cogminare iouis olympū: 7 in garizim prout erat' hi q' locu inhabitabāt iouis hospitalis. **P**essima aut' 7 vniuersis' grauis erat maloz incurtio. **M**ā replū luxuria 7 comessatiōibus erat plenū: 7 scortantiū cuz meretricib': sacratisqz edib' mulieres se vltro ingerebāt introferētes ea q' nō licebāt. **A**ltare etiā plenū erat illi- citis: que legib' phibebant. **N**eqz aut sabbata custo- diebantur: neqz dies solen-

ter nominati usqz ad oniam que in- fecit andronicus: inueniet q' iste vl- tim' onias fuit no- nus. 7 psequens iudas decimus q' tum ad intrates le- gitime: iason autē menelaus: 7 lisima- chus sunt ab hoc numero eiciendi: tum qz male intra- uerunt: tum qz cul- tu diuinu dissipa- uerunt: vt pz ex su- pradictis: 7 sic non fuerunt summi sa- cerdotes fm rem- p' tñ fm nomen et usurpatem. **b** **E**t feni cibo ve- scentes .i. terrena- scentibus que po- terant in deserto re- periri: quia solo fe- no non poterat su- stentari.

Capitulum vj.

Sed no post multu tem- poris. post- q' descripta est ple- bis vastatio: hic co- sequenter describi- tur leg' abolitio: 7 primo in regis ab- sentia: secundo in eius presentia ca. sequenti. **P**rima ut- duas: qz primo in- troduct' gentilita- tis forma: secundo

rebellibus imponitur pena: sibi. **E**rat autem. **C**irca pmu- introducitur forma gentilitatis: primo q' tum ad modu- viuendi cum dicit.

b **M**isit rex senem re. i. vnum sacerdotē gentile: idem enim significat senex in greco: quod presbyter in latino. unde primo de anima vbi translatio nostra habet: **S**i se- nex haberet oculum iuuenis videret vtiqz vt iuuenis. in antiqua translatione habet. **S**i presbyter haberet oculum iuuenis re.

c **Q**ui compelleret iudeos. primo verbis p'suasuis: po- stea tormitis. **d** **E**t se trāferrēt re. a legibus datis in mōte synai patrib'. **e** **C**otaminare etiā. hic secundo q' tum ad p' taminatōem tēpli cum dicitur.

e **C**otaminare etiā re. dedicādo ipm cultui iouis olympū: qd prius erat dedicatū cultui veri dei.

f **E**t in garizim re. **A**d intellectū huius sciendū qd sicut dicit iosephus antiquitat' iudaice libro. xij. sanaballath samaritanus dedit filiam suam vxorem **M**anasse fratri summi sacerdotis iudeozum. **Q**ui volens habere bono- rem sacerdotalem: rogauit focerum vt edificaret sibi in-

Machabeoz

mōte garizim tēplū: qđ noiauit tēplū sūmū dei: 7 hoc fuit tpe alexātri magni: s̄ postea vidētes samaritani qđ antiochus rex h̄ret iudeos exolos: scripserūt antiocho se nihil h̄re cōe cū iudcis: petētes qđ tēplū apud eos edificatū in mōte garizim ioui dedicare: 7 hoc ē qđ d̄r. **f** **E**t i garizim. put erat sup ple postulātes. **g** **H**i q̄ lo. inbitabāt .i. samaritani.

b **D**ouis hospita lis. id ē erat cū ioue olympo: s̄ dupliciē noiauit p̄ duob⁹ locis in q̄bus solē niter colebat sicut apud nos dicitur sanctus michael d̄ monte gargano et de mōte tūba: licet sine aliis mltā loca in q̄b⁹ sc̄tus uncha el venerat. **i** **D**essima autē roni ueris. vere iudeis

k **G**rauis eāt maloz incuris. nam eis mltā silo occurre bāt mala. **l** **M**ā tēplū deo dedicatū in **M**ururia 7 cōmessatōnibus erat pleni⁹ 7c̄. introfrētes 7c̄. s̄. oblatōnes ydolaticas.

n **A**itare etiā. bo locustoz.

o **P**lenū erat illi citis. i. hostis gētiliū inmundis.

p **M**eq; autē. hic tercio ponit gētilitatis introductio i violatōe tpe sacri

cū d̄r. **p** **M**eq; autē sabbata custodiebant. qđ tñ erat p̄ceptū **E**ro. rr. in mēoriā b̄ficij creatōnis. **q** **M**eq; dies solēnes p̄ij. i. a patrēb⁹ obseruati sicut dies pasche i mēoriā liberatōis ppli de egypto: 7 p̄tbecoffes: in mēoriā datōis legis in mōte syon: 7 sic de alijs: vt pleni⁹ fuit dictū in **E**ro. 7 leuiti. **r** **N**ec simplr. i. manifeste.

s **S**e q̄sq; iudeū 7c̄ mortis timore: erat tñ aliq; qđ cōstāter 7 manifeste ostēbant: vt ex seq̄ntib⁹ apparebit: q̄a tñ erāt pauci opatiuē: iō p nullis reputāt sicut d̄r cōiter qđ nullus ē in ecclia qñ sunt ibi pauci respectu multitudinis qđ teberet ibi cē: 7. ij. physico. d̄r qđ illud qđ modicū ē qñ inibi reputāt. **t** **D**ucebāt autē. hic quarto ponitur gētilitatis introductio in veneratōe ydoli: cū d̄r.

e **D**ucebant at. i. iudei. **v** **Z**u i ama. necel. nā hoc faciēbat mortis timore. **r** **I**n die natal regis. antiochi.

a **A**d sacrificia. q̄ tñc fiebāt solēniter ad honozē bachi: nā rex credebāt eū fauissē suē n̄tuitati. **b** **E**t cū libe ri. i. bachi: vñ d̄sus. **l** **L**iber. i. bachi. vñ vir sine cōpede nat⁹

c **C**ogebāt. i. iudei. **d** **H**edera coronari. i. habentes ferta in capiti⁹ de hedera: eo qđ bz similitudinē cū vite: 7 inuenit viridis oī tpe nō sic aut vitis 7 maxime tpe natalis dicti regis. **e** **L**ibero circuire. i. ad honozē ei⁹ chorizare. **f** **D**ecretū. hic q̄nto ponit introductio gētilitatis in oblatōe sacrificij: nā multi iudei nō solū in irālin 7 iudea: s̄ etiā in ciuitatib⁹ gētiliū bitabant dispos: 7 illis ciuitatibus m̄datū fuit p̄ regis decretū: vt iudeos habi t̄tes ibi cōnellerēt ad d̄missionē suē legis. 7 susceptōem rit⁹ gētili: 7 s̄ qđ d̄r. **f** **D**ecretū at̄ erit 7c̄. 7 p̄z ex d̄i cr̄is l̄ra: hoc excepto. **g** **S**uggerētib⁹ prolo. i. seq̄ab⁹ p̄tolomei: qđ p̄ falsam suggestōem deduxit regem a senten

nes p̄ij fuabant: nec simpliciter se q̄sq; iudeū p̄fite bāt **D**ucebant at̄ cū amara necessitate in die natal regis ad sacrificia: 7 cū liberi sacra celebrarēt: cogebant hedera coronari libero circuire **D**ecretū at̄ erit in p̄xas ciuitates gētilium suggerentib⁹ p̄tolomeis vt pari mō 7 ipsi aduersus iudeos agerēt vt sacrificarēt eos aut qđ nollent trāsire ad instituta gētiliū inficerēt. **E**rat ergo videre miseriā. **D**ue. n. mulieres telate sūt natos suos circūcidisse q̄s ad ybera infantib⁹ suspensis cū publice p̄ ciuitatē circūduxissent: p̄ muros p̄cipitauerunt. **A**lii vñ ad primas coeuntes p̄ speluncas 7 latēnt sabbati diē celebrantes cū indicati eēt philippo flamis succensi s̄: eo qđ

remouet opinio falsa: ibi. **O**bscuro at. **C**irca p̄mū d̄r. **o** **A**d p̄ri. coeuntes. i. p̄ueniētes. **p** **S**peluncas 7 latēnt 7c̄. ibidē meditatōib⁹ diuis 7 ozōnib⁹ vacādo. **q** **C**ū indicati eēt philippo. qđ posit⁹ erat in irālin ad affligēdū iudeoz gēte: vt b̄ ca. p̄cedēti. **r** **F**lamis succēsi sunt. i. sumiseris: vt dicit iosephus: q̄b⁹ necati sunt in spelūcis. **s** **E**o qđ verebāt p̄ religionē 7c̄. p̄ qđ p̄ matathia 7 alios sapiētes fuit declaratū s̄. s̄. mo libro sc̄do ca. qđ licitū erat eis se defendere i dieb⁹ sabbatoz. **a** **O**bscuro. **H**ic cōter remouet opinio falsa: qđ posset aliq̄s credere qđ deus p̄mitteret iudeis talia ostigisse ex ei⁹ odio 7 eos. ad qđ remouēdū d̄r: hic qđ talia nō sunt signū odij dei s̄ dilectōis: sicut pius p̄ p̄riū filiū quē diligit p̄ defectib⁹ suis p̄ flagella corripit: nō autē alienū quē negligit: 7 ex bis p̄z l̄ra paucis exceptis qđ discipulē. **b** **H**e abhorrescāt gen̄m .i. iudaicū. **c** **E**t cū mul. tpe nō sinere 7c̄. i. put sc̄tiūt s̄m p̄tē irrōnabilē p̄ctā p̄tinuare. **d** **S**tatiz vltōes adhibere. p̄ flagella cobibentia. **e** **M**agni beneficii est indicium. i. qđ nō seruant ad penā futurā sed purgantur ad vitam beatā. **f** **N**ō. n. sicut in alijs natōib⁹ ydola colentibus. **g** **D**ns patienter expectat. eaz punitōem differēdo vt sic appareat dei misericordia maior expectādo corrip̄niam: 7 p̄ d̄ns eius punitio iustior post talē expectatōem. iō d̄cludit. **h** **P**ropter qđ nūq; qđē 7c̄. nā ex amore corripit. vt dictū ē. **i** **I**n aduersis 7c̄. ei patientiā tribuendo. **s** **S**ed bec nobis. i. a nob̄ ad cōmonitōem legentiū: ne credant penas nobis inflictas ex odio dei p̄cessisse.

tia 7 menelā ferenda supra. iij. ca. **b** **E**rat ergo: **I**ntroducta gētilitatis forma: s̄ p̄n̄ renitētib⁹ infligit pena: 7 p̄ p̄ circūcidōis tenore: sc̄do. p̄ sabbati honore ibi. **A**lii vñ: tercio p̄ illati ab̄i horrore: ibi. **I**git eleazarus. **C**irca p̄mū d̄r. **b** **E**rat s̄ vide. miseriā. sic

b̄nt libri corre cti: 7 est sensus. **E**rat at. i. p̄rige bat tñc oib⁹ affi stētib⁹ vidē mi seriā que s̄ d̄f. **i** **D**ue. n. muli. telate s̄. i. accu sate. **k** **M**atos suos circūcidisse. qđ appa rebat ex p̄putij p̄sione. **l** **Q**uas. sicut b̄nt libri corre cti. **m** **A**d ybe. infā. suspē sis. qđ erat vald̄ miserabile. s̄. qđ pueri suspēdio necarēt ad vba q̄b⁹ teberēt nu trini: p̄ qđ p̄cep tū fuit iudeis: **E**ro. xiiij. **N**ō coq̄s bedū in la cte m̄fis sue: vi dēbat. n. nimis durū 7 crudele: qđ bed⁹ coq̄ref i lacte vñ solebat viuere: sicut ibi dē pleni⁹ fuit d̄i ctuz. **n** **A**lii vñ. **H**ic p̄n̄ pe na obseruantiā sabbati ponit: 7 s̄ p̄ pena: sc̄do

remouet opinio falsa: ibi. **O**bscuro at. **C**irca p̄mū d̄r. **o** **A**d p̄ri. coeuntes. i. p̄ueniētes. **p** **S**peluncas 7 latēnt 7c̄. ibidē meditatōib⁹ diuis 7 ozōnib⁹ vacādo. **q** **C**ū indicati eēt philippo. qđ posit⁹ erat in irālin ad affligēdū iudeoz gēte: vt b̄ ca. p̄cedēti. **r** **F**lamis succēsi sunt. i. sumiseris: vt dicit iosephus: q̄b⁹ necati sunt in spelūcis. **s** **E**o qđ verebāt p̄ religionē 7c̄. p̄ qđ p̄ matathia 7 alios sapiētes fuit declaratū s̄. s̄. mo libro sc̄do ca. qđ licitū erat eis se defendere i dieb⁹ sabbatoz. **a** **O**bscuro. **H**ic cōter remouet opinio falsa: qđ posset aliq̄s credere qđ deus p̄mitteret iudeis talia ostigisse ex ei⁹ odio 7 eos. ad qđ remouēdū d̄r: hic qđ talia nō sunt signū odij dei s̄ dilectōis: sicut pius p̄ p̄riū filiū quē diligit p̄ defectib⁹ suis p̄ flagella corripit: nō autē alienū quē negligit: 7 ex bis p̄z l̄ra paucis exceptis qđ discipulē. **b** **H**e abhorrescāt gen̄m .i. iudaicū. **c** **E**t cū mul. tpe nō sinere 7c̄. i. put sc̄tiūt s̄m p̄tē irrōnabilē p̄ctā p̄tinuare. **d** **S**tatiz vltōes adhibere. p̄ flagella cobibentia. **e** **M**agni beneficii est indicium. i. qđ nō seruant ad penā futurā sed purgantur ad vitam beatā. **f** **N**ō. n. sicut in alijs natōib⁹ ydola colentibus. **g** **D**ns patienter expectat. eaz punitōem differēdo vt sic appareat dei misericordia maior expectādo corrip̄niam: 7 p̄ d̄ns eius punitio iustior post talē expectatōem. iō d̄cludit. **h** **P**ropter qđ nūq; qđē 7c̄. nā ex amore corripit. vt dictū ē. **i** **I**n aduersis 7c̄. ei patientiā tribuendo. **s** **S**ed bec nobis. i. a nob̄ ad cōmonitōem legentiū: ne credant penas nobis inflictas ex odio dei p̄cessisse.

Ita dicitur pau-
cis. s. verbis. qm
multo plura pos-
sent iduci ad p-
posita ostendū.
m. **C**ā autē ve-
niendū ē ad nar-
ratōem. s. pena-
rū q̄s electi p le-
gis observatiā
petulerunt.

Ugitur. hic
p̄r describitur
pena p bozore
illiciti cibi infli-
cta. nā eleazar
maḡ elegit mo-
ri q̄ cibo lege p
h̄bito coinquinā-
ri: nō solū ex ei
comestōe: s̄ etiā
ex comestōis fi-
ctōe. nā ex h̄ p-
babilit̄ videbat
seq̄ trāgressiōem
multoz: 7 hoc ē
qd̄ dicit̄.

Eleazarus
v̄n̄. i. d̄ excel-
lentiorib̄ in sciē-
tia virtute 7 fa-
ma. p̄ p̄to
oze bians p vio-
lentiā carnificū.
q̄ **C**opellebat
carnē. qd̄ ē p-
hibitum in lege
Lev. xi.

Alle glori-
osam. i. glorie
m̄toris̄ xpi t̄n̄
tpe sequēde.

Magis q̄
odi. vitā. i. vicio
sam. t̄ **C**o-
lūtariē p̄bat. i.
pp̄ seq̄s p̄mū.

Intuēs at.
oculis cordis.

Quēadmo-
dū op̄s accedē
ad beatitudinē.

Deficiat nō
admittē. i. p̄pe-
trare. 3 **I**-
licita pp̄ vite. s.
p̄ntis.

Amorē. nāz
bonus virtutis
maius ē q̄ bonū vite corpal: maī autē bonū nō ē expo-
nēdū p saluatōe mioris boni: s̄ magis ecōverso.

Di at q̄ astabāt. ad exequēdū regis mādatū.

Iniq̄ mise. smoti. i. d̄ autē iniq̄ miseratio: eo q̄ in-
ducebat ad iniq̄tatē. s. n. comedere carnes illas de q̄-
bus suadebāt comedere eleazaro eēt ei licitū absolu-
tē in illo casu erat illicitū: nā in tali fictōe erat fal-
sitas 7 mēdaciū factō: 7 alioz seductio: ex eo qz doctoz
legis erat: 7 iō p illud sc̄m aliq̄ tracti fuissent ad trā-
grediēdū legē: nō seq̄. **A**lle cogi. cepit eta. 7 se-
nectutis. i. pp̄ virtutis 7 scientie cōcomitantiā.

Et inge. nobili. caniciē. nobilitas. n. generis proue-
nit ex generatōe: nobilitas v̄o virtutis ex operatione
q̄tum ad virtutes acq̄sitas: 7 ex datōe diuina q̄tum

legentiū dicta sint paucis:
Ita autē veniendū ē ad nar-
ratōez. **U**git̄ eleazar v̄nus
te p̄moribz scribaz. vir eta-
te p̄uctus. 7 vultu decorus
p̄ apto ore bians p̄pellebat
carnē porcina manducare:
at ille gloriosissimā mortē
magis q̄ odibilem vitam cō-
plectens: voluntarie p̄ibat
ad supplicium. **I**ntuēs autē
quēadmodū oportere occi-
dere patiēter sustinēs testi-
nauit nō admittēre illicita
pp̄ vite amorē. **D**i autē qui
astabant iniqua miseratio-
ne cōmoti pp̄ antiquā viri-
amiciciā tollētes eū secreto
rogabant afferrī carnes q̄-
bus vesci ei licebat vt simu-
lare manducasse sicut rex
im pauerat te sacrificij car-
nibz: vt hoc facto a morte li-
beraretur: et pp̄ veterē viri-
amiciciāz hanc in eo facie-
bant humanitatē. **A**t ille
cogitare cepit etatis ac sene-
ctutis sue eminētis dignaz
7 ingenuaz nobilitatis ca-
nitiē: atqz a puero optie cō-
uersatiōis act̄: 7 fm̄ sancte
7 a deo pdite legis p̄stituta:
r̄ndit cito dicens p̄mitti se
velle in infernū. **N**on enīz
etati n̄re dignū est inq̄t fin-
gere: vt multi adolescentes
arbitrātes eleazarū nona-
ginta annoz transisse ad vi-
tam alienigenaz: 7 ipi p̄pter
meam simulatōem 7 p̄pter
modicū corrupibilis vite
t̄ps recipiant: et p hoc ma-
culā atqz execratiōem mee

senectuti p̄quirā. **M**ametis
in p̄nti tpe supplicijz homi-
nū eripiar: s̄ manū oīpoten-
tis nec viuus nec defunctus
effugiā. **R**obrem fortiter
vitam excedendo: senectu-
te quidez dign̄ apparebo:
adolescētibz autē exēplū for-
te relinqūā: si p̄mpro aīo ac
fortiter pro grauissimis ac
sanctissimis legibz honesta
morte pfungar. **H**is dictis:
p̄festis ad supplicium t̄hebat
Di autē qui eum ducebāt: et
pauloante fuerāt mitiores
in irā p̄uersi sunt pp̄ fm̄ōes
ab eo dictos: q̄s illi p̄ arro-
gantiā platos arbitrabant̄
Sz cū plagis p̄meret: inge-
muit et dixit: **B**ne q̄ habes
sc̄m sciam: māifeste tu scis
qz cū a morte posses libera-
ri: duos corpis sustineo to-
lores fm̄ aīam 7o pp̄ timo-
rē tuū libenter hec patior:
7 iste qd̄ hoc mō vita t̄ces-
sit nō solū iuuenibz s̄ 7 vni-
uerse gēti memoriā mortis
sue ad exēplū virtutis 7 for-
titudinis derelinquens.

Qontigit **C**a. vii.
aut̄ septē fratres vna-
cū m̄re app̄hēsos p̄pelli a re-
ge edere cōtra phas carnes
porcinas flagris 7 taureis
cruciatos. **A**nus autem ex
illis qui erat primus sic ait.
Quid q̄ris 7 qd̄ vis discere
a nob̄. **P**arati sumus mori
magis q̄ patrias dei leges p̄-
uaricari. **I**ratius itaqz rex
iussit sartaginez 7 ollas ene-
as succēdi: q̄bz statim succē-

da libenter accipit potione sensui gustus amaram. cete-
ra patent. **C**apl̄m. vii.

Qontigit autē. vii. fratres. **D**ostqz descripta est cō-
pulsio ad gentilitatē in regis absentia: vt patz ex
dictis hic p̄nt̄ fit idem in eius p̄ntia: vt ex sequē-
tibz apparebit: 7 primo fit hoc in generali: secūdo in spe-
ciali: ibi. **A**nus autē. **C**irca primum dicit̄. **C**ontigit
autē. hoc nō v̄f cōtigisse in hierlm̄ vel iudea. qz rex an-
tiochus non legif̄ ibi redisse postqz inde recesserat facta
strage ppli 7 spoliatiōe templi: vt h̄ supra ca. v. propter
quod videtur hoc contigisse in antiochia seu aliqua alia
ciuitate notabili ad quā venerat edictuz regis de cōpul-
sione iudeozum ibidem habitantium ad ritum gentiliū.
vt babeē capitulo p̄cedenti. **b** **F**lagris 7 taureis cru-

ad infusas: 7 iste s̄
tutes reddūt caniciē
nobile in ingeni-
ta nobilitate.

Rndit cito. nāz
in h̄ntibz habitū n̄
requif̄ lōga delibe-
ratio. **g** **D**icēs
p̄mitti se. i. poti-
us sustinere penaz
oem q̄ facere talē
fictiōz: 7 subdit ad
hoc rōnē dicēs.

Ho. n. etati n̄re
dignuz. i. 7 p hoc
maculā infamie q̄
tū ad hoies. **i** **C**
Atqz execratiōem.
apud deū 7 āgelos
sc̄tos. **k** **M**ec
senectuti acq̄rā. et
diuinū iudiciū in-
currā. iō subdit̄.

Mametis in p̄nti
tpe. p talē fictio-
nē. **S**z manū oīpo-
tentis dei. iō con-
cludit.

Robrem fortit̄
vitā excedendo. i.
eaz. p lege dei expo-
nendo.

Senectute qui
dez dignus appa-
rebo. ad gl̄iam dei
7 edificatiōem. p̄-
mi. **c** **P**ro gra-
uissimis. i. honestis-
simis: sicut hō dicit̄
tur honestus gra-
uis moribus. cete-
ra patent vsqz ibi.

Per arrogantiā
i. qd̄ non erat ve-
rū: s̄ hoc dixerat p̄
ostantiā mētis ad
deū gl̄iam: 7 primo
rū edificatiōem.

Cū a morte. i.
p dictā fictiōem.

Duros corpis
i. fm̄ ptem sensu-
tūm.

Sc̄dm animā
v̄o intellectuā.

Libeter hec pa-
tior. sicut sapiēs p
sanitate cōsequi-

Bachabeoz

ciatos. flagrus fla-
gri ē summitas vir-
gularū adinucē li-
gatarum que facit
strepitum pcutien-
do ⁊ puritū p cale-
factōis modū. tau-
rea tauree ē flagel-
lus ⁊ corio tauri
factum.

Conus autē. big-
onit ponit opulso
in spālī: ⁊ pmo po-
nit afflictio frīs p-
mogeniti q̄ p se et
alijs dixit.

Darati sumus
rē. i. a deo datus pa-
trib⁹ nostris in mō-
te synai. **C**us-
sit ei qui prior fue-
rat locut⁹ rē. ppter
veritatis confessio-
nem. **C**us-
sit ignem admoueri.
i. exhiberi seu ap-
poni. **C**ue-
admodū p presta-
tionem cantici rē.
Deutro. xxxij.

Et in seruis su-
is rē. Mortuo ita-
q̄. **D**ic sūr ponit
afflictio secundi: et
p̄z lra vsq̄ ibi: pa-
tria voce dixit. id ē
fm doctriā scōz
patrū.

Tu quidē sceler-
fissime. i. in supre-
mo gradu sceleris
existens.

Post hunc ter-
cius. hic ponit tor-
mentatio terciij.

Et linguam po-
stulatus rē. nō ab-
horrens eius preci-
sionē. ppter diuine
legis obseruantiā:
cetera patent.

Et hoc ita de-
functo. **D**ic ponit
veratio quarti: et
p̄z vsq̄ ibi.

Tibi. n. resurre-
ctio rē. licet em̄ oēs
in fine mūdi resur-
gant immortales:
q̄ tūc cessabit gene-
ratio et corruptio:

tū soli boni resurgent ad vitam immortalē que erit p glo-
riam anime redundantem ad corpus p totam impassi-
bilitatis. Corpora vō maloz erunt immortalia vt semp
crucient igne gebenne: vt habet **Matb. xxv.** que ē mors
secunda **Apoca. xx.** **E**t cū admouissent. **D**ic ponit
tomentatio quinti cum d̄z: ⁊ cum admouissent. i. appli-
cassent quintū. **P**erabant euz. simili mō sicut p̄ce-
dentes. **Q**uod facis qd̄ vis. voluntate necessima.

Noli autē putare genus n̄m rē. eo q̄ pmittit nos a te
crucari: q̄ hoc facit ad augmentū meriti nostri.

Patenter sustine. i. modicū expecta ita q̄ li patiet̄er
nō ē uota virtutis s̄ breuitatis vite t̄p̄alis: id̄ subdit.

sis iussit ei q̄ por fuerat lo-
cut⁹ amputari linguā: ⁊ cu-
te capitis abstracta sūmas
q̄ manus ⁊ pedes ei precidi
ceteris eius frīb⁹ et m̄re in-
spiciētib⁹. **E**t cū iā p oia in-
utilis factus eēt iussit ignē
admoueri: ⁊ ad huc spiratē
torreri i sartagine: i q̄ cū diu
cruciat̄er: ceteri vnacū m̄re
inuicē se hortabāt mori for-
titer dicētes: **D**ns rē⁹ aspi-
ciet x̄itātē: ⁊ solabit̄ in nob̄
⁹ quē admodū in p̄statōe
cantici declarauit moyses.
⁹ ⁊ in seruis suis solabitur
Mortuo itaq̄ illo primo s̄
mō sequentē deducebāt ad
illudēdū: ⁊ cute capitis eius
cū capillis abstracta: inter-
rogabāt: si māducaret pus
q̄ toto corpe p mēbra singu-
la puniret. **A**t ille rūdēs pa-
tria voce dixit. **N**ō faciam.
Prop̄ qd̄ ⁊ iste sequenti lo-
co p̄mi tormenta suscepit: ⁊
in vltio spū cōstituit̄ sic ait:
Tu qd̄ scelerfissime i p̄tri
vita nos p̄dis: s̄ rex mundi
defunctos nos p suis legib⁹
eterne vite resurrectōe susci-
tabit̄. **P**ost hūc terci⁹ illu-
dit̄: ⁊ linguā postulatus ci-
to ptulit: ⁊ manus p̄stater
extēdit: ⁊ cū fiducia ait: e ce-
lo ista possideo s̄ pp̄ tei le-
ges nūc hec ip̄a respicio qm̄
ab ipso me ea receptuz spe-
ro: ita vt rex ⁊ qui cum ipso
erant mirarentur adolescē-
tis animū q̄ tanq̄ nihil du-
ceret cruciat⁹. **E**t hoc ira
defuncto: quartuz verabāt
similiter torquentes. ⁊ cum
iam esset ad mortem sic ait:

Potius est ab hominibus
morti datos spem expecta-
re a teo: iterum ab ipso resu-
scitandos. **T**ibi enim re-
surrectio ad vitam nō erit.
Et cum admouissent qn-
tum⁹ verabant eum: at ille
respicens in eum dixit: **P**o-
testatem inter homines ha-
bens cum sis corruptibilis
⁹ facis quod vis. **N**oli autē
putare genus nostruz a teo
esse derelictum. **T**u autē
patienter sustine: ⁊ videbis
⁹ magnam potestatem ip̄ius
⁹ qualiter te ⁊ semen tuum
⁹ torquet̄. **P**ost hunc du-
cebant sextum: ⁊ is mori in-
cipiens sic ait: **N**oli frustra
errare. **N**os enim propter
nosmetipsos hoc patimur
peccantes in teum nostruz:
⁹ digna admiratione facta
sunt in nobis. **T**u autem
ne existimes tibi impune fu-
turum: quod contra teum
pugnare tentaueris. **S**u-
pra modū autem mater mi-
rabilis ⁊ bonoz mēoria di-
gna: q̄ p̄entes septē filios
sub vni⁹ diei t̄p̄e p̄spiciens:
⁹ bono aio ferebat pp̄ spem
quā in teo hēbat: singulos
illoz⁹ hortabāt voce p̄ria
fortiter repleta sapia: ⁹ se-
mice cogitatioi masculinū
gim inferens dixit ad eos:
Nescio qm̄ i vtero meo ap-
paruistis. **N**eq̄ em̄ ego spi-
ritū ⁹ aiam donavi vobis
⁹ vitaz: ⁹ singuloz mēbra
nō ego ipsa cōpegi. **S**ed. n.
mundi creator q̄ formauit
hoīs natiuitatē: q̄q̄ oim̄ in-
uenit originez: ⁹ spm̄ vobis

Et videbis.
cito. **V**na
gnā p̄tate ip̄ius
cui non p̄t re-
sisti.

Qualiter te
⁹ semē tuū. i. imi-
tatores tuos.

Torquebit
eternaliter in ge-
bēna. **3** **P**ost
hūc. hic ponit po-
nit veratio sexti
⁹ p̄z vsq̄ ibi.

Nos. n. pp̄
nosmetipsos rē.
l̄. n. sancti eēt
et innocētes rē
⁹ p̄tēnt se pati p
pter peccata: im-
putates sibi ali-
oz delicta: eo q̄
eēt de eodē po-
pulo: ⁹ similiter
facit **Daniel. ij.**
ca. a **C**ū at
rē. ⁹ deū rē. ei⁹
cultū auferēdo.
⁹ ei⁹ pplm̄ cru-
delit̄ occidēdo.

Supra mo-
dit̄. **D**ecē ps se-
ptima in q̄ in-
ponit m̄ris cō-
stātia: cū d̄z: **S**u-
pra modū autē
mater mirabil.
nā antea n̄ legi-
tur fuisse aliqua
tante cōstantie.
Que p̄en-
tes se. filios. q̄
tū ad vitā p̄ntē
s̄ saluatos q̄tū
ad futurā: ideo
subdit̄.

Bono ani-
mō ferebat pro
pter spem. i. al-
terius vite.

Singulos at
illoz rē. i. scōz
patruz doctrine
sona: id̄ subdit̄.

Repleta sa-
pientia. sancto-
rū patrū.

Et feminee
cogitationi. que
est de mollitie ⁹
remissione.

Masculinū animū inferens qui tēdit ad ardua ⁹
difficilia. **i** **D**ixit ad eos. ex magno seruoze.

Nescio qualiter rē. tunc. n. apparet puer eē in vte-
ro matris qm̄ incipit se mouere: motus autē ⁹ sensus s̄
ab anima que est in puero p infusionē. modus autē in-
fusionis est: soli deo cognitus: id̄ subditur. **1** **N**eq̄
em̄ ego spm̄. i. aiam intellectiua que est spūalis natu-
re. **m** **E**t aiam. i. potentia sensitua que ē ip̄ius cō-
iuncti. **n** **E**t vitā. i. opatōes vite. **o** **E**t singu-
loz mēbra rē. quia virtus formatiua nō est a matre
s̄ a patre: ⁹ illa p̄bil agit nisi in virtute prime cause: id̄
subditur. **p** **S**ed em̄ mūdi creator rē. ⁹ patz ex d̄i

atis vsq; ibi. **q** Sicut nunc
 vosmetipos despicitis. qm̄ ad
 vitā corpalem. **r** Antioch^{us} at
 Dec est octaua
 ps i qua ponit
 martyriū septi-
 mi. p̄mittit tñ e
 psuasio: scdo po-
 nit ei^{us} veratio:
 ibi. Cū h̄ illa. cir-
 ca p̄mūz p̄mo
 ponit psuasio a
 rege cū of.
r Antioch^{us} at
 p̄tenti se arbi-
 trat^{us}. p̄ dictos fi-
 lios q̄ dicebant
 eū scelestū 7 in-
 cēdio gebēne re-
 fuatū. **s** Si
 mul 7 exprobra-
 tis rē. q̄ voce m̄
 dictoz fratrum
 reputabat despe-
 ctā: sic p̄sonas
 eo despicabiles
 reputabat: 7 sic
 duplici rōne re-
 putabat se p̄tē-
 ptū. f. rōe h̄oz
 7 p̄sonaz despi-
 cabiliū. **t** Cū
 adhuc rē. vt sal-
 tē illū suparet.
v Mō solū ver-
 bis h̄oz tabat rē.
 7 p̄z lra vsq; ibi
r Cū at mltz.
 hic ponitur p̄-
 suasio iuueis a
 m̄re: que p̄misit
 suasuraz se filio
 suo 7 verū dixit
 q̄ p̄missio abso-
 luta sic ē ista in-
 telligēda ē de lo-
 no. iō subdit.
y Irīdēs cru-
 delē tyrānū. q̄a
 psuasio sua erat
 ad vtutis bonū
 7 p̄z lra vsq; ibi
s Dign^{us} rē.
 .i. eoz p̄ortio p̄
 palmā martyriū
a Cū illa mi-
 seratioe. q̄ fiet s̄a-
 ctis i f̄surrectōe
b Cū frīb^{us} rē.
 ad augm̄tū glie
 vestre 7 mee.
c Cū hec illa adhuc diceret. h̄ p̄n̄r ponit ei^{us} veratio
 cū d̄r: Cū hec illa diceret. ex maḡ seriore nō expecta-
 uit sine verboz m̄ris cōplete. **v** Quē sustinetis. i.
 differtis vexare sub spe vana q̄ debeā regi obedire.
e Mos. n. p̄ p̄ctis n̄ris rē. exponat sicut supra de se-
 rto fre. **f** D̄ns de^{us} n̄r modicū ē irat^{us}. nā ois p̄ea in
 p̄nti modica est respectu future. **g** Noli frustra ex-
 tolli rē. sic h̄nt libri correcti q̄ dicat: nō p̄rigēs ad illō
 qd̄ speras dei iudicio impedit^{ur}. **b** M̄fra. mei mo-

itez cū m̄ia reddet 7 vitam:
q n̄c nūc vosmetipos despi-
 citis p̄p̄ leges eius. **r** Antio-
 chus aut̄ p̄tēni se arbitrat^{us}
 sit^{us} 7 exprobrat^{us} voce despe-
 cta: cū adhuc adolescētiōz
 sup̄esset: nō solū verb̄ h̄oz
 tabat: s̄ 7 cū iuramēto affir-
 mabat diuitē sez b̄m̄ factu-
 rū 7 translātū a p̄iys legib^{us}
 amicuz habitatur^{us}: 7 res ne-
 cessarias ei p̄biturū. **s** ad
 h̄ cū adolescēs neq̄q̄ incli-
 ret: vocauit rex m̄rem 7 sua-
 debat ei vt adolescēti fieret
 in salutē. **t** Cū aut̄ mltis eā
 verbis esset hortat^{us}: p̄misit
 suasuraz se filio suo. **u** Itaq;
 incliata ad illū^m irridēs cru-
 delē tyrānuz: ait p̄ia voce:
 Fili mi miserere mei q̄ te in
 vtero nouē mēsiō portauī:
 7 lac triēnio tēdiz alui: 7 in-
 eratē istā p̄dixi. **v** Peto nate
 vt aspicias ad celū 7 terrā:
 7 ad oīa q̄ i eis sunt: 7 intel-
 ligas q̄a ex nihilo fecit illa
 deus 7 hoīm gen^{us}: ita fiet vt
 nō tieas carnificē istū: sed
 dign^{us} frīb^{us} tuis effect^{us} parti-
 ceps suscipe mortē: vt in il-
 la miseratiōe cū frīb^{us} tuis
 te recipiā. **g** Cū hec illa ad-
 huc diceret: ait adolescens.
q Quē sustinetis: Non obe-
 dio p̄cepto regis: s̄ p̄cepto
 legis q̄ data ē nobis p̄ moy-
 sen. **r** Tu vo q̄ inētor oīs ma-
 licie fact^{us} es in hebreos: nō
 effugies manū dei. **s** Mos. n.
 p̄ p̄ctis n̄ris h̄ patimur. **t** Et
 si nobis p̄p̄ increpatōem et
 correptōem d̄ns de^{us} n̄r mo-
 dicū irat^{us} ē: s̄ itez recōcilia-
 bit^{ur} fr̄is suis. **u** Tu at̄ o scele-
 ste 7 oīm hoīm flagitiosissi-
 me: noli frustra extolli va-

nis spebz: i suos ei^{us} inflama-
 tus. **v** Mōdū. n. oipotētis dei
 7 oīa inspiciēt^{ur} iudiciū effu-
 gisti. **r** M̄ frēs mei modico
 nunc dolore sustētato. **s** sub
 testamēto etne vite effecti
 sūt: tu vo iudicio dei iustas
 sup̄bie tue penas exolues.
 ego aut̄ sic 7 frēs mei aīam
 7 corp^{us} meū trado p̄ p̄iys le-
 gib^{us} inuocās teuz maturi^{us}
 gēti n̄re p̄picū fieri^{us} teq; cū
 tormētis 7 verberib^{us} p̄fiteri
 q̄ ip̄e ē de^{us} sol^{us}. **t** In me vo et
 in frīb^{us} meis tēlinet oipotē-
 ris ira: q̄ sup̄ oīm gen^{us} n̄r m̄
 iuste sup̄ducta ē. **u** Tunc rex
 accēsus ira: in hūc sup̄ oīs
 crudelius tēseuit: indigne
 ferens se tērisum. **v** Et h̄ ita-
 q; mundus obijt: p̄ oīm in
 d̄no p̄fidens. **r** Nouissime at̄
 p̄ filios 7 m̄r p̄sūpta ē. **s** Igt̄
 de sacrificijs 7 o n̄n̄is cru-
 delitatib^{us} sat^{us} d̄cū ē. **t** viij.
u Cū vo machabe^{us}
 7 q̄ cuz illo erāt introi-
 bant latenter in castella: b̄
 puocantes cognatos 7 ami-
 cos: 7 eos qui p̄manserant
 in iudaismo assumtes: edu-
 rerunt ad se sex milia viros
Et inuocabant d̄nm: vt re-
 spiceret in populū q̄ ab oī-
 bus calcabat^{ur}: 7 miseretur
 templo qd̄ p̄taminabat^{ur} ab
 impijs. **v** Misererēt^{ur} et̄ extmi-
 nis ciuitatis q̄ esset ilico cō-
 plananda: 7 vocem sangui-
 nis ad se clamātis audiret:
 mēozaret^{ur} q̄z iniquissimas
 mortes puuloz innocentū:
 7 blasphemias noi suo illa-
 tas: 7 indignaretur sup̄ his
Et machabeus congrega-
 ta multitudine intolerabi-
 lis gētib^{us} efficiebatur. **r** Ira

dico rē. respectu vo-
 loz futuri. **i**
 Sub testamēto .i.
 p̄missione futura.
k Etne vite ef-
 fecti sunt. quā sine
 dubio p̄sequētur.
l Inuocās teuz
 maturi^{us}. i. cū pōde-
 re affectus. **m** //
r eq; cuz tormētis
 rē. in hoc vt p̄be-
 tice loqui: q̄ sic fu-
 it ipletū de futuro
 vt p̄z infra. ix. cap.
 cetera patent.
Capit. viij.
Iudas vo.
 Descripta
 iudeoz tri-
 bulatione p̄ regem
 antiochuz. hic p̄n̄r
 describit liberatio
 p̄ iudam machabe-
 um: circa quaz p̄-
 mo ponit liberatō
 ppli: scdo purgatio
 tēpli. x. ca. **Prima**
 in duas: q̄ p̄rio po-
 nitur liberatio po-
 puli a regis ducib^{us}
 scdo a p̄sona eius
 sequenti cap. **Prima**
 adhuc in duas
 quia p̄mo ponit
 iude. p̄spatio: scdo
 do p̄ncipiū antio-
 chi rebellatio: ibi.
Videns autē p̄bi-
 lippus. **Circa** p̄-
 miū dicit.
a Iudas vo ma-
 chabeus rē. ab ad-
 uersarijs occupata
 non. n. habebat t̄a-
 tū ppli q̄ possent
 potēter cōmittere
 bellum.
b Et conuocan-
 tes cognatos de q̄
 bus magis cōfide-
 bant 7 q̄ ad h̄ erat
 magis periti.
c Et eos q̄ p̄mā-
 serāt rē. nā ad pu-
 gnādū p̄ lege erāt
 volūtarij. **d** Et
 inuocabāt d̄nz rē.
 sine cuius auxilio
 nō poterant resiste-
 re aduersarioz nu-
 mero allegātes ad
 hoc rōnes ex parte
 ppli cōculcati. 7 tē-
 pli cōtaminati 7 ciuitatis electe ad cultum dei: 7 sangui-
 nis innocentis effusi: 7 nominis sui blasphemati: 7 pagz
 litera vsq; ibi. **e** Intolerabilis gentib^{us} efficiebat. q̄a
 nō poterat ip̄ius impetus sustinere. 7 subdit causa cum
 dicitur. **f** Ira em̄ d̄ni in misericordiam cōuerfa est. et
 sic habebant auxilium dei.
g Et sup̄ueniens castell^{us} rē. s. ab aduersarijs q̄ nō p̄uide-
 rant sibi cōtra aduētū ip̄ius. **h** Maxie aut̄ noctib^{us}.
 q̄ tūc hostes min^{us} poterāt sibi p̄uidere. **i** Vidēs at̄.

pli cōtaminati 7 ciuitatis electe ad cultum dei: 7 sangui-
 nis innocentis effusi: 7 nominis sui blasphemati: 7 pagz
 litera vsq; ibi. **e** Intolerabilis gentib^{us} efficiebat. q̄a
 nō poterat ip̄ius impetus sustinere. 7 subdit causa cum
 dicitur. **f** Ira em̄ d̄ni in misericordiam cōuerfa est. et
 sic habebant auxilium dei.
g Et sup̄ueniens castell^{us} rē. s. ab aduersarijs q̄ nō p̄uide-
 rant sibi cōtra aduētū ip̄ius. **h** Maxie aut̄ noctib^{us}.
 q̄ tūc hostes min^{us} poterāt sibi p̄uidere. **i** Vidēs at̄.

Machabeoz

Hic pñr describit pñcipū regis rebellatio: 7 pmo ponit belli apparat. scdo afflicti: ibi. **Ad** hoc etiā. pñia in duas qz pmo describit apparat: ex pte gētiliū: scdo ex pte iudeoz: ibi. **Judas** autē. Circa pñm dñ. **Uides** autē philippus. quē. f. rex antiochus reliquerat hierosolymis ad

affligendū plm iudeoz: vt habet. s. v. ca. 2 dicitur aliq qz iste ē philippus ille de quo dñ i fine ca. sequēt qz trāse rebat coroz antiochi defūcti: s. h. n. v. ruz: p qz iste erat in irim: aliq at i pside cū antiocho rege qñ fuit istd bellū: scdo qz iste fuit pbzuges gñe: vt bñ s. v. ca. aliq ho collactane? vt bñ i fine ca. sequētis. cetera patēt vs qz ibi. **K** Distinctio chanozē patrocli. f. filiū. **L** De pmo nō amicus. sic bñt libri correcti: erat. n. de pñcipalibus amicis suis. **M** Datis ei d pmi. gēti. 7c. erat. n. collecti d diuersi locis 7 ciuitatibz. **N** Cōstituit at. i. firmiter pmissit. **O** Machanoz regi. i. locū regē boctenēti. nā rex erat in pside vt dñm ē. **P** At tributū 7c. erat. n. rex antioch? tūc tributari? romanoz. **Q** De capti. iude. suppleret. i. de pñcio iudeoz qz i suos 7 acillas videret: id subdit: Statimqz ad maritimas 7c. s. j. li. ij. cap. nō dñ qz miserit: tñ datū intelligi p hoc qz dñ: Et audierit mercatores 7c. **R** Nonaginta mancipia talento. f. vno. **S** Distractuz: dñ aut mācipiū qñ māu captū: qz p bellū capiebāt: 7 i suos vedebāt seu redigebāt. **T** Judas at. h. pñr describit apparat? belli ex pte iudeoz: 7 pñio ponit aliqñū pusillanimitas cū dñ. **V** Et qz qdā formi. magnitudinez 7 fortitudinē exercit? venict? a nichanoze. **X** Et n. cre. dei ius. i. min? debito pñdētes de auxilio diuio: 7 sic nō credebāt diuē iusticie: qz nō credebāt qz de facēt iusticiā. i. vidiētā de aduersariis eoz. **Y** In fugā vertebant. subtra bētes se occulte de societate iude. **Z** Alij vo. hic pñter ponit alioz aiositas: 7 pñio in generali. scdo ipsi? iude in spāli: ibi. **C**ouocatis aut. Circa pñm dñ. **3** Alij vorē. accipit hic si p qz: qz cū iuda remāsest. vij. milia: vt bñ j. a. **C**eniebāt. cū iuda ad pugnādū. **B** Silqz vo. dep. cabāt. magis innitētes diuie ptectōi qz sue vi ruti. **C** Qui eos pñsqz in comi. viret. i. pñsqz ad vellādū app. pñnqret. **D** Mediderat. vt p dñm ē. **E** Ceti nō pp eos. i. pp eoz merita eripet eos a nichanoze: saltē b facēt

em dñi in miam cōuersa est. **E**t supueniēs castellis 7 ciuitatibz impronisis: succēdebat eas: 7 opportuna loca occupās n̄ paucas hoim strages dabat. maxime aut noctibz ad huiuscemodi excursus ferebat: 7 fama vtutis ei? vbiqz diffundebat. **Uides** aut philippus paulatim virū ad pfectū venire ac frequēt? res ei cedere pspere: ad ptolemeū ducē cēlessyrie 7 phenicis scripsit: vt auxiliū ferret regis negocijs. **A**t ille velociter misit nichanozē patrocli de pmo ribz amicū: datis ei d pmitis gentibz armatis: nō minus viginti milibz: vt vniuersoz iudeoz genus deleteret: adiūcta ei 7 gorgia viro militari 7 in bellicis expientissimo. **C**ōstituit aut nichanoz regi: vt tributū qd romanis erat danduz. duo milia talētoz de captiuitate iudeoz suppleret. **S**tatiqz ad maritimas ciuitates misit puocās ad coemptōez iudalcoz mācipioz: pmitens se nonaginta mācipia talēto distractuz: nō respiciens ad vindictā qz euz ab oipotentē efflet cōsecutura.

scdo adducit rō ex pte dei cū dñ. **M** S for. pte dē rēt. dimicādo. **N** An ocu. mētis. **O** Dñtes cōtūeliā 7c. vñ. s. p. li. ij. ca. vbi tāgē ista mā dixit iudas. **M**eli? ē nob mori in bello qz vidē mala gētis n̄ ē 7 scō rū. **P** Itēqz ludi. ba. ciui. s. l. m. ad dei cultū electe. **Q** Adhuc et veterē 7c. bebāt. n. iudei aliqz ordiatio nes ex legē moysi scās a senioribz pp bonū regimē plī tercio ponit rō ex pte auxiliū cū dñ. **R** Mā illi q. 7c. i. tñ in drute hūana qz ē defectiua. **S** Cōs autē in oipo. dño. **D**eus ē firmitas infinita. **T** Admōuit aut. h. iudas suos aiat exēplis: cū dñ. **T** Admōuit aut 7c. i. exitu isrl de egypto: Ero. xiiij. c. **V** Et qz sub senagētibz ab āgelo dei pcussa: vt bñ. iij. reg. xix. ca. **X** Et de p. istd bellū n̄ bñ in septura sacra: nec alibi potui respire pp qd n̄ possū dicē nisi illd qd bñ i tertu. **Y** Cibi ad rē vē. i. ad pugnādū actu. **Z** Macedo. mibus socijs. i. in eodem exercitu exētibz cū iudis.

F Propē testam. 7c. i. pp promissionē factā a deo pñbus scitis de pseruatōe semis eoz vt alit. **F** Propē testamēti 7c. i. pp legē datā pñbz quā volebat destrue re totalr antioch? vt pñ ex supradictis 7 silr volebāt b facē duces ei? **3** Et pp inuocatōz 7c. qz dicebāt

Judas aut vbi cōperit: indicauit his qz secū erāt iude is nichanozis aduētū. **E**x qz qdā formidātes: 7 non credentes dei iusticie? in fugā vertebant: aliq vo siqui te his superant: veniebāt silqz dñm dep. cabant vt eriperet eos ab impio nichanoze qz eos pñsqz in cominus veniret vendiderat. **E**t si nō pp eos: pp testamētum qd erat ad pñes eoz: 7 propter inuocatōez sancti 7 magnifici nois eius sup ipsos. **C**ouocatis at machabe? septē milibz qz cū ipō erant rogabat ne hostibz reconciliarēt: neqz metuerēt inique venientū aduersum se hostiū multitudinē: s. for titer ptenderent an oculos hñtes cōtumeliā que loco scō ab his iniuste cēt illata p itēqz ludibz habite ciuitatis iniuriā: adhuc etiam veterē instituta puulsa. **N**ā illi qdē armis pñdūt ait sil 7 audacia: nos aut in oipo tēte dñō qz pōt 7 veniētes ad uersum nos 7 vniuersuz mūdū vno nutu delere confidimus. **A**dmonuit autē eos et de auxilijs dei que facta sunt erga parentes 7 qz sub

p. gētibz ceteris dei ips. **C**o uocat? aut. **H**ic pñr pñt aiositas iude in spāli: et pmo suos aiant. scdo exercitū ordinando: ibi. **C**ōstituit itaqz. **P**ñia i duas. qz pñio iudas suos aiat rōibz: scdo exēplis: ibi. **A**d mōuit aut. Circa pñm dñ. **C**ouocatis aut macha. vt exñtes ppe mag? in telligerēt e? dñba i. **S**ep̄tē milibus. j. Macha. iij. dñ qz fuerūt tñ tria milia: vi cēdū qz ibi loqē d sufficēt arma tñ: vñ ibidē subdit qz tegumēta 7 gladios n̄ bebāt. f. ad armandū pñes sufficēt: s. mlti ex mag? desi dēio moti ad pugnādū p pñia 7 lege dñi fuerūt ibi qñ iermes: 7 marie qz dicit in dñas meli? ēē mori qz vidē mala gētis 7 scōz 7 sic vni uerso fuerūt. vij. milia: vt bñ dñ. et p allegat rōez sū ptam ex pte ad uersarioz cū dñ **R**ogabat ne bos. recōci. redēdo se eis sub aliqz dñtibz? **L** Neqz metu. 7c. q. d. i suis in dñtibz capiet:

scdo adducit rō ex pte dei cū dñ. **M** S for. pte dē rēt. dimicādo. **N** An ocu. mētis. **O** Dñtes cōtūeliā 7c. vñ. s. p. li. ij. ca. vbi tāgē ista mā dixit iudas. **M**eli? ē nob mori in bello qz vidē mala gētis n̄ ē 7 scō rū. **P** Itēqz ludi. ba. ciui. s. l. m. ad dei cultū electe. **Q** Adhuc et veterē 7c. bebāt. n. iudei aliqz ordiatio nes ex legē moysi scās a senioribz pp bonū regimē plī tercio ponit rō ex pte auxiliū cū dñ. **R** Mā illi q. 7c. i. tñ in drute hūana qz ē defectiua. **S** Cōs autē in oipo. dño. **D**eus ē firmitas infinita. **T** Admōuit aut. h. iudas suos aiat exēplis: cū dñ. **T** Admōuit aut 7c. i. exitu isrl de egypto: Ero. xiiij. c. **V** Et qz sub senagētibz ab āgelo dei pcussa: vt bñ. iij. reg. xix. ca. **X** Et de p. istd bellū n̄ bñ in septura sacra: nec alibi potui respire pp qd n̄ possū dicē nisi illd qd bñ i tertu. **Y** Cibi ad rē vē. i. ad pugnādū actu. **Z** Macedo. mibus socijs. i. in eodem exercitu exētibz cū iudis.

A Deficiatibus. i. formidatibus pugnare. **B** **O**bi
sex milia soli. i. iudei. **C** **D**eremerunt centum viginti
milia. non propria virtute sed divina. **D** **E**t beneficia p
bis plurima consecuti sunt a rege. Consequenter ponit
admonitio effectus. cum dicit. **H**is verbis constantes ef
fecti etc.

C **O**stituit ita
q. **D**ic pnt po
nit exercitus or
dinatio: cu dicit
C **O**stituit itaq
fres suos duces
qz de eoru forti
tudine fidelita
te psidebat ma
gis. **F** **A**tri
qz ordni. **S** equi
tu et peditu. **T**u
in qlibet etiam
acie erat aliqui
equites et pedi
tes. **Z** hoc fm to
ctina vegeti li
bro de re milita
ri. potissime qn
bellu pmitit in
loco aspero vbi
equites no pnt
bn coniungi.

S **S**ymone et
iosephu et iona
tha. supra. j. li. ij.
ca. vbi ponunt
fratres iude no
noiaf ibi aliqs
iosephus ppter
qd dicit aliqui
qz iste no fuit fra
ter carnalis iu
de. **S** tm legalis.
vt de eade lege
vel hoc de eade
cognatione. **S** no
est verisimile qz in
ter duos fres iu
de carnales. **S** sy
mon et ionatha
ponat tanqz fra
ter eius alius q
tm sit extraneus
ppter qd vñ me
lius dicendū qz
iste fuit fraf car
nalis iude. qui primo libro noiaf eleazarus. vñ. xij. li.
bro antiquitatis iudaice dicit qz iste eleazarus cognomi
natus est sabbus. et videt idē nomen qd iosephus ab
breuiatū tm. sicut nicolaus p abbreviatione aliqñ dicit
cholans. **B** **S**ubiectis vnicuiqz millenis etc. reti
nens in acie sua duo milia quingentos. **A** **D** hoc
etiā. Postqz descriptus est belli apparatus. **D**ic pnter
describit conflictus. et primo ponit conflictus cum ni
chanoze. scdo interponit conflictus cum timotheo et
bachide: ibi. **E**t ex his. tercio reuertit auctor ad loqn
dum de nichanozis cofusione: ibi. **F**acinosissimus
autē etc. **P**rima adhuc in duas. qz primo ponit nicha
nozia rebellatio. scdo gratiarū actio: ibi arma aut. **C**ir
ca primū dicit. **A** **D** hoc etiā. i. ad bellandū viriliter
K **A**b esdra lecto illis sancto libro. vt pcpit **D**eus.
xx. **I**ste esdras no fuit ille qui legem repavit. nam ille
mortuus fuerat diu an. sed fuit vnus de sacerdotibus
eiusdem tm nois tpe iude. **E**t dato signo adiuro
rij dei. no dñ hic quale fuerit. sed pbabiliter pot dicit qz
fuit clangor sacrarū tubarū in aggressu belli.

sennacherib centū octogē
ta quinq; milia pemerūt. et
de plio qd eis adūsus gala
thas fuit i babylōis: vt oēs
vbi ad rē ventū ē macedo
nib; socijs **H**esitātib; **I**psi
sex milia soli pemerūt cetū
viginti milia ppter auxiliū
illis datū de celo: **B**eneficia
p his plurima cōsecuti sūt
His verbis pstantes effecti
sunt et p legib; et patria mo
ri pati. **C** **O**stituit itaq; fra
tres suos duces **V**triq; ordi
ni **S**ymonē et iosephū et iona
thā **S**ubiectis vnicuiq; mil
lenis et quingentenis: ad **H**
etiā **A**b esdra lecto illis sā
cto libro: et dato signo ad
iutorij dei: **I**n pma acie ip
se dux cōmisit cū nichanoze
Et facto sibi adiutore om
nipotēte: **I**nterfecerūt sup
nouē milia hoim: maiorem
autē partē exercitus nicha
nozis vulnerib; debilem fa
ctū fugere ppulerūt. **P**ecu
nijs vō eorū qui ad emptio
nē ipsorū venerāt sublatis
ipsos vsq; quaq; psecuti sūt
sed reuersi sunt ora pclusi.
Nam erat añ sabbatū quā
ob cām nō pseuerauerūt in

In prima acie ipse dux etc. iudas maccabeus.
Interfecerunt sup. ix. milia. **S** iu. j. li. iij. ca. dicit qz cecide
runt vsq; ad tria milia. **D**icendū qz illa tria milia cecide
runt in primo cōgressu belli. et in psecutione fugientū tot
alij ceciderūt ita qz in vniuerso fuerūt. ix. milia et amplius
vt hic dicit. cetera pa
tent vsq; ibi.

sequētes. **A** **R**ma aut ipsor
et spolia pgregātes **S**abba
tū agebāt bñdicēs dñz q
liberavit eos i isto die: mi
sericordie iniriū stillans in
eos. **P** **S**abbatū vō debili
to et orphanis et viduis diui
serūt spolia et residua ipi cū
suis habuere. **H**is itaq; ge
stis et cōit ab oib; facta ob
secratioe: misericordē dñm
postulabāt vt i finē suis su
is recōciliaret. **E**t ex his q
cū timotheo et bachide erat
et septendentes sup viginti
milia interfecerūt: et muni
tōes excelsas obtinuerūt: et
ples p̄das diuiserunt equā
portionē debilib; pupill et
viduis **S** et seniorib; facien
tes. **E**t cū arma eorū dilige
ter collegissent oia pposue
rūt i locis opportunis. **R**e
sidua vō spolia hierosoly
mā tetulerūt: et philarchē q
cū timotheo erat interfece
rūt viz scelestū: qz in multis
iudeos afflixerat: et cū epi
chinia agerēt in hierosoly
mis eos qz sacras ianuas i
cēderūt. i. calisthenē cū i qd
dā domiciliū refugisset in
cēderūt: digna eis mercede

S **R**euerſi etc.
.i. repſi. nā immi
nebat hora decima
a q incipiebat ob
seruatio sabbati. **S**
hoc nō videbat im
pedire. qz. **S**. j. li. ij.
ca. iam erat decla
ratū qz licitū erat
eis in sabbato bel
lare. **D**icendū qz ve
rū est se defendēdo
nā hoc ē necessita
tis nō at inuaden
do seu psequendo.
P **A** **R**ma aut. hic
ob victoriā subdit
gratiarū actio. **C**uz
subdit. **Q** **S**ab
batum agebāt ab
opibus seruilibus
quiescēdo. et diui
nis laudibus vacā
to. id subdit bñdi
ces dñm. **R** **D**ost
sabbatū vō etc. qz
p̄tē p̄de debilib;
et paupibus dede
runt. cetera patēt.
Et ex his. **D**ic
pnter interponit de
conflictu cum timo
theo et bachide qz
plenius bñ. j. lib. v.
ca. videt tm qz iste
bachides sit alius
ab illo quē misit de
metrius cuz alibi
mō cōtra iudeos.
vt habet. **S**. j. li. vij
ca. nam ples erant
p̄cipēs et milites
eiusdē nois sicut et
mō. cetera patent
vsq; ibi.

Et cū epichinia etc. i. solēnitates de victorijs contra ti
motheū et bachidē obtētis. et dicit ab epi qd est supra et ni
cos qd est victoria. vñ alia trāſlatio habet. **D**ies victorie
vt dicit in glo. **V** **C**os qui sacras ianuas. i. templi.
Intenderunt. i. calisthenē. inter istos p̄ncipalem.
Cum in quoddā domiciliū refugisset. p sui tuitione.
Intenderunt. et sic pena cor̄ndet culpe.
Facinosissimus aut. **D**ic reuertit auctor ad loquē
dum de supradicti nichanozis cofusione cum dicit.
Qui mille negociātes etc. i. multos ita qz ponit hic nu
merus determinatus p numero indeterminate. sicut ali
qñ sit in scriptura. p̄t fuit ostensum in apocalypsi.
Humiliatus auxilio dñi ab his. i. iudeis.
Quos nullos existimauerat. i. nullius esse virtutis.
Deposita veste glorie. ne cognosceref.
Der mediterranea fugiēs. i. p loca occulta.
Solus venit antiochia. i. cum valde paucis. hoc est
mō dicit p̄ncipēs solus qñ habet paucos secum.
Predicabat nunc etc. hoc dicebat magis ad executio
nē suā de sua deiectione et exercitus sui debellatōne qz ad ex
t. m. m.

Nachabeorum

altationem diuini nominis et commendationem diuine legis. et obseruatorum ipsius.

Capitulum. ix.

Eodem tpe. Descripta liberatio populi ab antiochi ducibus. Hic pñr describit liberatio populi a psona

hinc. hoc p diuina percussio ne. Circa qua pmo ponit huius percussio nis rō. scdo ipsa percussio: ubi. Sed qui vniuersa tercio percussio humiliatio: ubi. Dinc igitur. quarto humiliati exterminatio: ubi. Igitur homicida. Rovero percussio nis antiochi fuit qz nō sufficiebat sibi mala q̄ iudeis fecerat. vt p̄z ex supradictis. sed cum hoc anbelabat ad gentē iudeorū totaliter destruendā et ciuitatē dei irim funditus subuertēdam. vt sic repulsi ones sui de p̄side et rebellionē ducū suorum in iudeos vindicaret. Et his dictis p̄z lra paucis exceptis que discurrent.

Que dñr p̄sopolis. hec est illa ciuitas q̄. i. li. vi. ca. v. elymaida. et hoc p̄prio noie. et hic p̄sopolis. eo q̄ erat metropolis p̄sidis circa egbathanan. Hec est ciuitas q̄ vocat̄ egbathanis. j. et drc. vj. et iudith. j.

Celesti eū iudicio purgente. iam pellēte. Ad cuius intelligentiā sciendum q̄ in hac festinatione duo erāt. s. antiochi antiochi p̄uersa ad populi deletionem et ciuitatis subuersionē. et hoc non erat a deo impellente qui nō est auctor mali culpe sed erat ab antiochi malicia. Aliud erat velocitas motus. ad quā secutus fuit casus antiochi et eius quassaio grauis. et h̄ fuit a deo impellente q̄ est auctor mali pene. de quo dñr Amos. iij. Non est malus in ciuitate qd̄ nō fecerit dñs. **S**ed qui. Hic pñr ponit antiochi percussio. cum dñr. **P**ercussit eum et. nā erat intra viscera. et mortuus fuit ex ea. Qui multis et no

p̄ impietate tibi suis reddita facinorosissim⁹ aut nichanor⁹ q̄ mille negociātes ad iudeorū veditiōnē adduxerat: humiliatus auxilio dñi ab his q̄s n̄llos existimauerat deposita veste glie p̄ mediterranea fugiēs solus venit antiochiā summā infelicitatē de interitu sui exercitus p̄secutus. Et q̄ p̄mise rat romanis se tributū restituere de captiuitate hierosolymorū p̄dicabat nūc p̄tectorē tū h̄ie iudeos: et ob ipm̄ inuulnerabiles esse eo q̄ sequerent̄ leges ab ipso p̄stitutas. **Ca. ix.**

Eodem tpe antiochus in honeste reuertebat de p̄side. Intrauerat em̄ in eam q̄ dicit̄ p̄sopolis: et tentauit expoliare templum et ciuitatē opprimere: h̄ multitudinem ad arma concurrēte in fugā reuersi sunt et ita contigit vt antiochus post fugam turpiter rediret. Et cū venisset circa egbathana recognouit q̄ erga nichanorem et timotheū gesta sunt. Elatus aut̄ in ira arbitrabat̄ se iniuriam illorū qui se fugauerant posse in iudeos retorquere: ideoq̄ iussit agitari currum suū sine intermissione agens iter: celesti eum iudicio purgente eo q̄ ita supbe locutus est se venturum hierosolymā: et cōgeriem sepulcri iudeorum eaz facturū. Sed qui vniuersa cōspicit dñs deus isrl̄ percussit eum insanabili et inuisibili plaga. **U**t em̄ si

uis cruciatibus et. vt supra patuit ut. vñ. fratribus. **L**icet ille et. p̄ter dictam plagā. ideo dñs addidit scdam. cum subdit. **C**ontigit illum impetu et. p̄ versationē currus et tali festinatione.

Sic qui sibi videbat et. bypbole est ad designandum supbie sue magnitudinē. **M**anifesta dei virtutē et. s. facto ex duplici percussione. **S**icut de corpore impij vermes et. ex putrefactōe intestinorum. **Q**uod viuentes in volubus carnes eius et. per saniam apostematam. **E**t qui paulo ante sydera celi cōtingere et. bypbole est ad exprimentū eū supbiem. **H**inc igitur. Hic pñr describit percussio humiliatio. et primo coram deo. scdo corā hoibus: ubi Sed nō cessantibus. Circa p̄mū dicit. **H**inc igitur cepit ex graui supbia reduct⁹ ab alto ad infimū. **A**d agnitionem sui venire. queratio dat in intellectum. **E**st aut̄ p̄vñ. cetera patent vsq̄ ibi.

Orabat aut̄ hic scelestus tōminū a q̄ nō cēt misericordiā cōsecutus. qd̄ dupliciter p̄t̄ intellegi. **A**no mō q̄ tum ad relaxatiōnem pene corporalis. q̄ nō semp̄ remittit̄ orantibus etiā vere penitentibus. **N**am aliqui nō expedit eis. et sic licet forsitan vere penituerit. tñ q̄tū ad euasiōnē mortis corporalis nō fuit misericordiā cōsecutus. s̄ tñ q̄tū ad veniā pecca

poralis. q̄ nō semp̄ remittit̄ orantibus etiā vere penitentibus. **N**am aliqui nō expedit eis. et sic licet forsitan vere penituerit. tñ q̄tū ad euasiōnē mortis corporalis nō fuit misericordiā cōsecutus. s̄ tñ q̄tū ad veniā pecca

foruit. Alio modo etiam quod ad remissionem peccatorum quod tenet coiter dicendo quod eius pnia non fuit vera. quia non fuit propter offensam dei. sed tamen propter euasione corporalis flagelli. et sic non fuit misericordiam consecutus quod ad remissionem culpe nec pene. cetera patent usque ibi

q. Equales nunc atheniensibus qui multas libertates habebant propter sapientiam studium. quod vigeat ibidem.

r. Et predicaturum dei preterea omnia hec ad euasione penam pro mittebat secundum communem opinionem

s. Sed non cessantibus. Dicuntur describitur eius humiliatio coram hominibus. scilicet iudeis. quos ante supra modum contempserat. scribens eis epistolam deprecatoriam. ut patet usque ibi.

t. Et ex snia vobis cuncta sunt. id est ad voluntatem vestram vobis eueniunt.

v. Non desperans memetipsum in infirmitate curari. in hoc videtur manifeste mentiri. quia supra dicitur quod non cessantibus doloribus desperans scripsit ad iudeos etc. Et cum videtur verum quod supra dictum est. scilicet quod eius penitentia non fuit vera.

f. Respicens autem quod et propter me. adhuc viues ordinavit de suo successore. ut in casibus magnis et dubiis scirent boies regni ad quem deberent de terminare recurrere.

y. Ad hec consideras. id est iuxta hoc cogitans.

a. De primo potentes quo scilicet etc. id est quod principes potentes iuxta regnum non ostentant existentes diligenter attendant oportunitatem temporis in quo pos-

ad solum reduceret: ac se pulchrum congestorum faceret nunc optat liberam reddere et iudeos quos nec sepultura quidem se dignos habiturum: sed aures ac feris diripiendos traditurum et cum parvulis exterminaturum dixerat: Equales nunc atheniensibus facturum pollicetur templum etiam sanctum quod prius expositauerat: optimis domibus ornaturum et sancta vasa multiplicaturum: et pertinentes ad sacrificia sumptuos: de redditibus suis prestataturum: super hec et iudeum se futurum et omnem locum terre perambulaturum et predicaturum dei potestatem. Sed non cessantibus doloribus supervenerat enim in eum iustum dei iudicium: desperans scripsit ad iudeos in hunc modum deprecationis epistolam hec continentem. Optimis civibus iudeis plurimam salutem et bene valere: et esse felices: rex et princeps antiochus. Si bene valetis et filii vestri: et ex sententia vobis cuncta sunt: maximas agimus gratias. Et ego in infirmitate constitutus: vestri autem memor benigne reuersus de perfidis locis et infirmitate gravi apprehensus necessarium duxi pro communitate curam habere non desperans memetipsum: sed spem multam habens effugiendi infirmitatem. Respicens autem quod et pater meus quibus temporibus in locis superioribus ducebat exercitum ostendit qui post se suscipet principatum ut siquid contra-

sunt nocere regno. quod potissime contigit quoniam homines regni sunt in dubio ad quem debeant recurrere pro regni defensione. b. Designavi filium etc. qui adhuc iuuenis erat. c. Quae sepe recurrens etc. scilicet medie et phidias. d. Multis vestrum commendabam. tali modo loquitur ne mendacium eius percipiat quod si diceret se scripsisse coitati. vel alii quibus personis eas nominando. statim posset percipi falsitas verbi sui. sed quod dicit multis nullum nominando non poterat sic percipi. quod poterat quilibet opinari tale commendationem eum fecisse in secreto. et hoc verbo vel scripto.

rium accideret: aut difficile nunciaret scientes hi qui in regionibus erant cui esset rerum summa derelicta non turbarentur ad hec considerans. De proximo potentes quosque et vicinos temporibus insidiantes et eventum expectantes designavi filium meum antiochum regem quem sepe recurrens in superiora regna multis vestrum commendabam et scripsi ad eum que subiecta sunt. Oro itaque vos et peto memores beneficiorum publice et privatim: ut unusquisque conservet fidem ad me et ad filium meum. Confido enim eum modeste et humane acturum et sequentem propositum meum: commune vobis fore. Igitur homicida et blasphemus pessime percussus: et ut ipse alios tractauerat: peregre in montibus miserabili obitu vita functus est. Transferebat autem corpus philippus collactaneus eius: qui me tuens filium antiochi ad proloymeum philometorem in egyptum abiit.

Capitulum x.

Achabeus autem et qui cum eo erant domino se protegente templum quidem et civitatem recepit: aras autem quas alienigene pro plateas extruxerant itemque delubra demolitus est: et purgato templo aliud altare fecerunt: et de ignitis lapidibus igne concepto sacrificia obtulerunt: post biennium: et incensum et lucernas et panes propositis

dacium eius percipiat quod si diceret se scripsisse coitati. vel alii quibus personis eas nominando. statim posset percipi falsitas verbi sui. sed quod dicit multis nullum nominando non poterat sic percipi. quod poterat quilibet opinari tale commendationem eum fecisse in secreto. et hoc verbo vel scripto.

a. Et scripsi ad eum etc. scilicet de substituto eius in regnum et de eius commendatione.

b. Memores beneficiorum tamen ex superioribus non apparet aliquid beneficium ab eo iudeis percipit nisi unum. scilicet de vindicta mortis omne supra posita causa. et quod ad hoc subditur publice. hoc est fuit publicum.

d. Et privatim. hoc videtur falsum propter magna mala que fecit iudeis. ut patet ex supradictis. tamen non poterat percipi in hoc sua mendacium. nam beneficia privata non sive veniunt ad noticiam aliorum.

e. Sequente propositum meum. id est voluntatem meam erga vos bonam.

f. Communes. id est condescendentem vobis fore igitur hic ultimum ponit eius exterminatio cum dei.

h. Igitur homicida et blasphemus. ut patet ex supradictis in multis casibus.

i. Pessime percussus. Nam ex hoc non fuit pro vera penam emendatus. id est subditur.

k. Miserabili obitu vita defunctus est. si enim emendatus fuisset eius obitus miserabilis non diceretur.

l. Transferebat

III III III

Machabeorum

ante corpus eius. ad locum sepulture patrum suorum.
m **P**hilippus collactaneus eius. i. de eodem lacte nutritus. hic est philippus cui tradidit dyademata et stola sua et amplius ut institueret regem filium suum. ut b. j. lib. vi. ca.

n **Q**ui metues filium antiochi. tum quia lysias qui filium antiochi nutrierat eum
p philippum incitauerat: ne propter eum a negociis regni elidgaret. et quia philippus ciuitatem regiam occupauerat ut b. i. ibidem. et infra. xij. ca. quam non potens defendere pro regem fugit ad ptolomeum egypti regem.

Capitulum. r.

Machabeus Descripta liberatioe p. hic p. n. r. describit purgatio templi q. d. i. f. i. j. libro. iij. c. et ibidem exposita e. p. q. d. in hac parte restat nisi breuiter aliq. v. cabula discurrere.

b **E**t d. i. g. u. i. s. l. a. p. i. d. i. b. i. i. a. p. t. i. s. a. d. b. o. c. q. i. n. d. e. e. x. e. c. u. t. i. a. t. u. r. i. g. n. i. s.

c **D**ost biennium. scz in tercio anno a pollutioe eius ea de die q. fuerat an pollutum. ut b. j. li. iij. ca. 7. j. p. t. e. i. s. t. a. e. t. s. i. c. b. o. c. f. u. i. t. i. n. c. o. p. l. e. t. i. o. e. t. r. i. e. n. n. i. u. m. s. e. d. n. o. p. o. s. t. t. r. i. e. n. n. i. u. m. p. o. t. e. t. a. l. i. e. d. i. c. i. p. d. i. e. n. n. i. u. m. n. o. i. n. a. p. i. e. n. d. o. a. p. o. l. l. u. t. i. o. e. t. e. p. l. i. s. e. d. a. p. r. i. n. c. i. p. i. o. b. e. l. l. o. r. u. m. i. u. d. e. m. a. c. h. a. b. e. i. q. u. i. b. p. o. s. t. r. e. g. i. s. r. e. c. e. s. s. u. m. t. e. b. e. l. l. a. u. i. t. a. d. u. e. r. f. a. r. i. o. s. i. u. d. e. o. r. u. m.

d **P**ropter quod thyrus. e. aut thyrus frater medius quarumcuq. herbarum. v. n. pcedunt ramum binc et inde. et e nomen copositum a terra et sursum. eo q. a terra sursum conscendit.

e **N**unc descripta liberatioe p. i. n. d. a. t. p. e. a. n. t. i. o. c. h. i. n. o. b. i. l. i. s. h. i. c. p. n. r. p. o. n. i. t. e. i. l. i. b. e. r. a. t. i. o. t. p. e. a. n. t. i. o. c. h. i. e. u. p. a. t. o. r. i. s. e. t. d. i. u. i. d. i. t. i. n. d. u. a. s. p. a. r. t. e. s. q. z. p. r. i. m. o. p. m. i. t. t. i. t. d. u. p. l. e. x. p. a. m. b. u. l. u. m. s. e. c. d. o. a. c. c. e. d. i. t. a. d. p. o. s. i. t. u. m. i. b. i. g. o. r. g. i. a. s. a. u. t. p. r. i. m. u. m. p. a. m. b. u. l. u. m. e. s. t. d. e. m. o. d. o. s. c. r. i. b. e. d. i. e. a. q. s. e. q. u. u. n. t. c. u. m. d. i. f. n. a. r. r. a. b. i. m. u. s. b. r. e. u. i. a. n. t. e. s. m. a. l. a. q. i. n. b. e. l. l. i. s. g. e. s. t. a. s. u. n. t. p. b. o. c. u. t. d. i. c. i. t. g. l. o. R. a. b. a. n. i. i. n. u. i. t. q. b. e. l. l. u. b. u. i. u. s. a. n. t. i. o. c. h. i. p. i. u. d. e. o. s. q. d. j. l. i. v. j. c. a. d. i. f. f. u. s. e. s. c. r. i. b. i. t. h. i. c. a. b. o. r. d. i. n. e. h. y. s. t. o. r. i. e. p. t. e. r. m. i. t. t. i. t. s. e. d. s. i. r. a. b. a. n. u. s. i. n. t. e. l. l. i. g. a. t. q. i. n. b. o. c. i. l. i. b. p. t. e. r. m. i. t. t. a. t. s. i. m. p. l. r. n. o. v. i. d. e. t. v. e. r. u. n. a. m. i. n. f. r. a. x. i. j. c. a. p. l. e. n. i. p. o. n. i. t. u. t. i. b. i. d. e. v. i. d. e. b. i. t. d. n. o. c. o. c. e. d. e. t. e. S. i. a. u. t. i. n. t. e. l. l. i. g. a. t. q. p. t. e. r. m. i. t. t. a. t. s. i. m. o. r. d. i. n. e. h. y. s. t. o. r. i. e. t. m. s. i. c. b. a. b. e. t. a. p. p. a. r. e. t. i. a. d. i. c. t. a. s. u. u. n. a. b. o. c. b. e. l. l. u. m. v. f. u. i. s. s. e. i. n. p. r. i. n. c. i. p. i. o. r. e. g. n. i. s. u. i. q. d. t. a. p. o. n. i. t. h. i. c. i. n. s. u. e.

g **D**ic em. hic ponit scdm pambulū qd est de regni ordinatioe. nā principes a rege ordinati mouent bella contra iudeos. ut ex sequentibus apparebit. sic ergo dicitur.

g **D**ic ei. f. antiochus eupator. b **C**onstituit sup. r. c. prius em a pre eius fuerat pstitur? sup. negocia regni

in pre. f. a. flumi. ne eupbrate v. f. q. ad flumē egypti. ut b. j. ca. p. r. i. m. i. l. i. b. r. i. s. i. s. t. e. c. o. n. s. t. i. t. u. i. t. e. u. p. c. u. r. a. t. o. r. e. s. u. u. z. s. u. p. n. e. g. o. c. i. a. s. i. g. n. i. g. e. n. e. r. a. l. i. t. e. r. z. s. u. b. d. i. c. a. b. u. i. u. s. i. n. s. t. i. t. u. t. i. o. n. i. s. c. u. d. i. i. **N**am ptolomeus r. c. iste em v. f. u. i. s. s. e. i. n. e. o. d. e. o. f. f. i. c. i. o. s. f. u. i. t. d. e. p. o. s. i. t. u. s. d. u. p. l. i. c. i. r. o. n. e. p. r. i. m. a. e. s. t. q. z. e. r. g. a. i. u. d. e. o. s. s. e. b. e. b. a. t. m. o. d. e. s. t. e. p. i. n. t. e. n. t. i. o. n. e. a. n. t. i. o. c. h. i. e. p. i. p. h. a. n. i. s. s. e. c. o. n. d. a. e. s. t. q. z. u. o. t. a. b. a. t. a. p. u. d. r. e. g. e. d. e. p. d. i. c. t. o. e. q. c. u. e. s. t. p. r. i. m. o. c. u. z. r. e. g. e. e. g. y. p. t. i. r. e. l. i. n. q. u. e. n. d. o. c. y. p. r. u. s. i. b. i. t. r. a. d. i. t. a. a. d. c. u. s. t. o. d. i. a. m. z. p. o. s. t. e. a. t. r. a. n. s. i. e. s. a. d. a. n. t. i. o. c. h. u. r. e. g. e. n. o. n. f. i. d. e. l. i. t. e. r. s. e. b. a. b. u. i. s. s. e. z. s. i. c. d. a. t. o. s. i. b. i. v. e. n. e. n. o. p. e. r. i. t. z. l. o. c. o. e. i. u. s. l. y. s. i. a. s. i. n. s. t. i. t. u. t. u. s. f. u. i. t. z. h. e. q. d. d. i. h. i. c. **N**am ptolomeus r. c. q. d. i. o. l. y. s. i. a. s. i. n. s. t. i. t. u. t. u. s. f. u. i. t. q. p. t. o. l. o. m. e. u. s. f. u. i. t. d. e. s. t. i. t. u. t. u. s. z. v. e. n. e. n. o. i. n. t. e. r. f. e. c. i. t. e. t. q. z. b. e. c. l. i. r. a. i. n. t. r. i. c. a. t. a. e. s. t. e. t. i. n. a. l. i. q. d. t. r. i. c. a. t. a. i. d. i. u. g. a. t. u. r. s. i. c. **N**ā ptolomeus q. d. i. c. e. b. a. t. m. a. c. e. r. s. i. c. s. c. z. c. o. g. n. o. m. i. n. a. t. u. s. a. d. d. i. a. z. i. l. l. i. p. t. o. l. o. m. e. i. q. d. s. i. i. j. c. i. i. t. d. u. r. i. t. a. n. t. i. o. c. h. u. m. e. p. i. p. h. a. n. e. a. d. d. a. n. d. u. s. i. n. i. q. u. a. k **I**ustitena erga iudeos. i. firmus seruator iusticie ad eos. et subdit ca. cu. d. i. **E**sset pstituit. i. cu. iudeis iuste et moderate. m **E**t p. i. p. u. e. p. p. t. e. r. i. n. i. q. u. i. t. a. t. e. r. c. p. a. n. t. i. o. c. h. u. m. e. p. i. p. h. a. n. e. u. t. p. z. p. s. u. p. r. a. d. i. c. t. a. n. **E**t pacifice agere cu. eis. i. n. a. l. i. q. u. a. r. e. c. o. p. e. s. a. t. o. z. d. i. c. t. e. m. a. l. i. c. i. e. p. e. o. s. f. a. c. t. e. o. **S**ed ob hoc accusatus r. c. f. ab amicis eupatoris. p. **C**um frequenter r. c. i. cu. frequenter diceret eupatori bic ptolomeus z. p. d. i. t. o. r. v. n. i. u. s. q. **E**o q. c. y. p. r. u. c. r. e. d. i. t. a. s. i. b. i. i. t. r. a. d. i. t. a. m. s. u. e. c. u. s. t. o. d. i. e. r. e. e. g. y. p. t. i. r. e. g. e. s. **D**eseruiſſ. i. n. f. i. d. e. l. i. t. e. r. e. a. c. u. s. t. o. d. i. e. r. e. v. o. t. **E**t ad antiochū nobilem trāstus. i. d. e. e. i. f. a. m. i. l. i. a. f. a. c. t. v. **E**t i. a. b. e. o. r. e. c. e. s. s. i. s. s. n. o. e. r. e. c. q. n. d. o. c. i. r. c. a. i. u. d. e. o. s. e. i. i. n. t. e. n. t. o. z. r. **V**eneno pnt. i. i. n. i. u. s. t. e. q. s. t. u.

iniquitatem q. facta erat in eos: et pacifice agere cum eis. Sed ob hoc accusatus ab amicis apud eupatorē cuius frequenter p. d. i. t. o. r. a. u. d. i. r. e. t. e. o. q. c. y. p. r. u. z. c. r. e. d. i. t. a. s. i. b. i. a. p. h. i. l. o. m. e. t. o. z. e. d. e. s. e. r. u. i. s. s. e. t. z. a. d. a. n. t. i. o. c. h. u. n. o. b. i. l. e. t. r. a. n. s. l. a. t. u. s. e. t. i. a. m. a. b. e. o. r. e. c. e. s. s. i. s. s. e. t. v. e. n. e. n. o. v. i. t. a. f. i. n. i. u. i. t. **G**o. r. g. i. a. s. a. u. t. c. u. e. s. s. e. t. d. u. x. l. o. c. o. r. u. m. a. s. s. u. m. p. t. i. s. a. d. u. e. n. i. s. f. r. e. q. u. e. n. t. e. r. i. u. d. e. o. s. t. e. b. e. l. l. a. b. a. t. **J**u. d. e. i. v. o. q. u. i. t. e. n. e. b. a. t. o. p. p. o. r. t. u. n. a. s. m. u. n. i. t. o. e. s. f. u. g. a. t. o. s. a. b. h. i. e. r. o. s. o. l. y. m. i. s. s. u. s. c. i. p. i. e. b. a. t. z. b. e. l. l. a. z. e. n. t. a. b. a. t. **H** i. v. o. q. u. i. e. r. a. n. t. c. u. m. m. a. c. h. a. b. e. o. p. o. i. o. n. e. s. d. n. i. m. r. o. g. a. t. e. s. u. t. e. s. s. e. t. s. i. b. i. a. d. i. u. t. o. r. i. m. p. e. t. u. f. e. c. e. r. t. i. n. m. u. n. i. t. o. n. e. s. i. d. u. m. e. o. r. u. m. m. u. l. t. a. q. z. v. i. i. n. s. i. s. t. e. n. t. e. s. l. o. c. a. o. b. t. i. n. u. e. r. u. n. t. o. c. c. u. r. r. e. t. e. s. i. n. t. e. r. e. m. e. r. u. n. t. z. o. e. s. s. u. m. u. l. n. o. n. m. i. n. u. s. v. i. g. i. n. t. i. q. u. i. n. q. m. i. l. i. b. u. s. t. r. u. c. i. d. a. u. e. r. u. n. t. **Q** u. i. d. a. a. u. t. c. u. c. o. f. u. g. i. s. s. e. n. t. i. n. d. u. a. s. t. u. r. e. s. v. a. l. d. e. m. u. n. i. t. a. s. o. e. m. a. p. p. a. r. a. t. u. m. a. d. r. e. p. u. g. n. a. n. d. u. m. h. a. n. t. e. s. m. a. c. h. a. b. e. u. s. a. d. e. o. r. u. m. e. x. p. u. g. n. a. t. i. o. n. e. r. e. l. i. c. t. o. s. y. m. o. n. e. z. i. o. s. e. p. h. o. i. t. e. q. z. a. c. h. e. o. e. i. s. q. z. q. u. i. c. u. i. p. s. i. s. e. r. a. t. s. a. t. i. s. m. u. l. t. i. s. i. p. s. e. a. d. e. a. s. q. u. e. a. m. p. l. i. u. s. p. e. r. u. r. g. e. b. a. n. t. p. u. g. n. a. s. c. o. n. u. e. r. s. u. s. e. s. t. **H** i. v. e. r. o. q. u. i. e. u. m. s. y. m. o. n. e. e. r. a. n. t. c. u. p. i. d. i.

ad cam de iudeis. qd sit de alia. y **B**orgias aut
 hic pnr accedit ad ppositu. s. ad describendu pflct^o iu
 de p liberatõe ppli tpe cupatoris. Et diuidit in duas
 ptes. qz pmo describit hic pflct^o cu regis duab^o. scdo
 cu psona ipsi^o. xij. c. **P**rima diuidit in qnq^o ptes sui
 numeru duaz
 et gentiu cu qb^o
 iudas z eius so
 cij pugnauerunt.
Item p ponit e^o
 pflct^o cu gozia
 et adberetibus
 sibi. cum di.
 y **B**orgias at
 zc. pinquorum
 iudee. s. idumee
 vt v^o p sequentia.
 z b^o exp^o se. xij. c.
 3 **I**udei vero
 zc. inter iudeaz
 et idumeam.
 a **F**ugatos. ge
 tiles.
 b **A**b hieroso
 lymis. p iudeos
 ibide crntes.
 c **S**uscipiebāt
 eis viriliter re
 pugnando.
 d **I**mpetum
 fecerunt zc. mo
 ti. ppter iniurias
 eozū. cetera pa
 tent vsq^o ibi.
 e **A**ccusauit
 q pecunia zc. di
 mittēdo effuge
 re aduersarios
 iudeozū qui po
 stea plures d iu
 deis interfecerūt
 et plures capti
 uauerunt.
 f **P**osigit p
 ditores factos.
 scz iudeos de di
 cta pditione cō
 uictos.
 g **I**nterfect.
 sicut meruerāt.
 h **E**t timothe
 us. hec est scda
 ps in qua agit
 de cōfictu iude
 cum timotheo.
 cuz di. h **E**t
 timothe^o zc. vt
 dictū ē. s. viij. c.
 i **C**onuocato
 exercitu pegrine
 multitudinis. i.
 gentiliū extrane
 ozum.
 k **E**t cōgrega
 to asiano eqta
 tu. i. equitib^o de
 alia.

I Machabeus do z qui cum zc. videntes q virtute
 xpxia resistere nō poterant.
M Appropinquante illo zc. vt ferret eis auxilium.
N Caput terra aspgentes. s. in signū humiliatōnis z
 afflictōnis. qz sicut d^o Eccl. xxxv. Oratio humiliatōis

tate ducti a quibusdā q in
 turribus erant suasi sunt pe
 cunia: z septuaginta milib^o
 didragmis acceptis dimi
 serūt qsdā effugere. **C**ū aut
 machabeo nūciatus eēt qd
 factū ē pncipib^o ppli pgre
 gatis accusauit q pecunia
 frēs vēdidisset: aduersarijs
 eozū dimissis. **P**osigit p di
 tores factos^o interfecit: z cō
 festim duas turres occupa
 uit. **A**rmis autē ac manib^o
 oia pspere agēdo in duab^o
 munitōib^o plusq^o viginti mi
 lia pemit. **E**t timotheus q
 p^opus a iudeis fuerat supat^o:
 cōuocato exercitu pegrine
 multitudinis^o z cōgregato
 eqtatu asiano aduenit: qsi
 armis iudeā captur^o. **M**a
 chabeus aut z qui cū ipso
 erāt: appropinquate illo
 tēp^ocabant dnm caput ter
 ra aspgentes lumbosq^o cili
 cis pncicti: ad altaris cre
 pidinē puoluti: vt sibi ppi
 cius inimicis aut eozū esset
 inimicus: z aduersarijs ad
 uersaret^o sicut lex dicit. **E**t
 ita post orōnez sumptis ar
 mis longius de ciuitate p
 cedentes: z pximi hostibus
 effecti resederunt. **P**rimo
 aut solis ortu vtriq^o cōmi
 serūt: isti quidē victorie z
 psperitatis sponzorē cū vir
 tute dnm hntes: illi aut du
 cem belli aim hēbant: **S**ed
 cum vehemēs pugna esset:
 apparuerūt aduersarijs de
 celo viri quiq^o in equis: fre
 nis aureis tēcori ducatu in
 teis pstatēs: ex quibus duo

se nubes penetrabit. **O** Ad altaris. s. holocausti.
 p **C**repidinē puoluti. vt eozū oio esset magis exau
 dibilis. **Q** Sicut dicit lex. Deut. vij. vbi d^o. Tradetq^o
 reges eozū in manus tuas. nullus poterit resistere tibi.
 r **L**ongius de ciuitate. i. birlm. s **P**rocedētes. non
 pmittētes aduersa
 rios terrā intrare.
 t **R**esederūt. ad
 aliquantulū quie
 scendū z ad bella
 tores ordinandū.
 v **I**sti quidē vi
 ctorie zc. i. iudei cō
 fidebāt de virtute
 diuina. gentiles ve
 ro de sui ducis ani
 mositate z sic de pō
 testate humana.
 x **A**pparuerūt ad
 uersarijs zc. i. an
 geli in specie viro
 rum. cetera patent
 vsq^o ibi.
 y **C**ui perat cere
 as. frater timothei
 vt p^o ex lra sequit^o.
 z **S**upramodū
 maledicebāt. iude
 et sogis eius.
 a **E**t sermōes ne
 pbados. i. blasphe
 mias cōtra deum
 iactabant. i. supbe
 pnunciabant.
 b **A**ccēsi animis
 cū blasphemijs cō
 tra deum quas ma
 gis horrebāt qz p
 pziā mortē.
 c **Q**uibus gestis
 fortiter in hymnis
 zc. attribuēdo sibi
 totaliter victoriā.

machabeū medium hntes
 armis suis circūseptū inco
 lumem pseruabāt: in aduer
 sarios aut tela z fulmina ia
 ciebāt: ex q zecitate cōfusi
 z repleti pturbatōne cade
 bāt. **I**nterfecti sunt aut vi
 ginti milia quigēti peditū
 z equites sexcēti. **T**imothe
 us vo cōfugit in gazarā pfi
 diū munitū cui perat cere
 as: machabeus aut z qui cū
 eo erāt letātes obsederūt p
 sidiū dieb^o quatuor. **E**t hi
 qui intus erāt loci firmita
 te cōfusi supra modū male
 dicebāt z sermōes nephā
 tos iactabāt. **S**ed cū dies
 qnta illucesceret: viginti iu
 uenes ex his q cum macha
 beo erāt accēsi ais ppe blas
 phemiā virilit^o accēserūt ad
 murū z feroci aio icēdētes
 ascēdebāt: s. z alij sistr ascen
 dentes turres portasq^o suc
 cedere aggressi sūt atz ipos
 maledicos viuos pcremare
 Per p^otinuū aut biduū pfi
 dio vastato timotheū occul
 tātē se in quodā reptū lo
 co pemerūt z frēm illius ce
 reā z apollophanē occide
 rūt. **Q**uibus gestis: in hym
 nis z cōfessionib^o benedice
 bant dnm qui magna fecit
 isrl: z victoriā dedit illis.

Ca. xj.

Sed paruo post tēpe
 lisyas pcurator regis
 et propinquus ac negoci
 orum prepositus grauitē
 ferens de his que acciderāt
 congregatis octoginta mi
 libus et equitatū vniuerso

Caplm. xj.
Ad paruo
 post tēpe
 hec est ter
 cia ps in qua pon
 tur cōfictus iude
 cōtra lysiam. **E**t di
 uidit in duas ptes
 qz primo describit
 lysie rebellatio. se
 cūdo ipsius cū in
 teis federatio: ibi.

Et qua nō infensatus. **C**irca primū d^o. b **L**isyas. pcur
 ator regis. generalr in regni negocijs. vt habet ca. pce.
 c **E**t propinquus. **N**am erat de genere regali. vt habet. j.
 lib. iij. ca. d **G**rauitē ferens zc. s. de rebellatiōe ducis
 regis. e **E**xistimans se ciuitatē zc. s. birlm.

¶ ¶ ¶ ¶ ¶

Machabeorum

F gentibus habita culu facturu. iudeis interfectis vel inde cecit. **g** Templu vo in pecunie questum. nam oblatioes z oes puentus intendebat couertere in lucru regia. **b** Nusc recogitas zc. sed solu humanā.

i Sed inete effrenatus. i. sine freno ronis in supbia elatus. **k** Interuallo quinqz stadi

ozi q faciunt dimidiu miliare. z quar tam pre vltra. **h** a stadia octo faciunt miliare. cetera partent vsqz ibi.

i Apparuit prece tens eos eques. i. angelus in spe bois equitis p baste vibratione designas eis victoria affuturam. **m** Et muros ferreos zc. bypbole est ad exprimentu magnitudinē stantie. qua coceperit ex dicta apparitioe.

n Plures autē zc pūciet farina sua vt sic velocius curreret. **a** Et qz hic pnt describitur insus lysie recōciliatio cum iudeis.

Et diuidit in duas pres. qz primo ponit becrecōciliatō scdo eiusdē confirmatio. **l** ysias circa pūmū dī.

a Et qz nō insensatus erat. minus dicēdo plus significat. i. q iste lysias erat valde sensat.

b Secū reputas ipse. i. in aio suo cōsideras. **c** a ctam erga se diminutionē sui exercitus in bellatoribz armis. tentorijs z silibus. q fugietes solent p dēre.

d Et intelligens inuictos zc. nō virtute. pūa s diuina e.

l isit ad eos. p pace reformāda nolēs pugnare cōtra deū. **f** Et regē cōpulsurū. non vi s pūb? z cōsilio nam erat ei? nutricius. vt pz. j. libro iij. ca. z eius pcurator generalis vt dictum est ca. pcedēti. z ita factū fuit. iō sequit.

g Rex coecessit. q tñ decens erat cōcedi. p tpe. vt pz ex lra sequenti. **b** Lysias. Dic pnter ponitur reconciliatiois cōfirmatio. z hoc p lras z diuidit in quatuor pres scdm lras quadruplices que patebunt psequendo Primo igitur ponitur tenor lrarum lysie ad iudeos. et

pater vsqz ibi. **i** Quecūqz igit regi zc. bono mō. **k** Et posui. p lras. vel nunciū. qd pz ex rescripto regis ad lysiam. vt bñ in pre sequenti. z sic rñdit sibi sicut absenti. **l** Et q res pmittebat. i. qd decens z iustū erat cōcessit. i. rex. sic em bñ in libris correctis.

m Si igit in negocijs. regni. **n** Fidem pfer uaueritis. i. fidelitatem.

o Honorū vobiscū. als bonorū vobis cā esse tētabo. apud regem p vobis interpellādo de ceteris vero q rex nō pcessit.

p Madavi et istis. qd ad me misistis.

q Et his qui a me missi sūt ad vos. **r** Colloqui vobiscū. ppter cōe bonū z subdit data eple cū dī. **s** Anno. cxliij. regni grecorū.

t Dioscori. i. fr iunio. q sic noiatur eo q sol in illo mēse intrat signū geminorū q grece Dioscori noiant z ab eis mensis iunij Dioscori appe. at.

Sed ptra dicta videt esse qd dē j. lib. vj. ca. p artiochus epiphanes mortuus fuit anno. cxlix. s aut lra data fuit post eius mortē. vñ in rñsione sui filij subditur patre nro inter eos trās lato zc.

Sil lra eius ad iudeos data fuit anno. cxliij. vt bñ infra eo. c. Dicendū q idē annus fuit qui primo libro dī. cxlix. z b. cxliij.

Ma3. annus aliter incipit apud diuersos. sicut pz q renouatio date ani incipit in italia a natiuitate dñi. in francia vero ab a?

resurrectioe. ppter qd illud qd fit tpe intermedio anno dñi. M. ccc. xxix. fm numerationē francie dicere ē esse factū anno dñi. M. ccc. xxx. fm numerationē ytalie. Et si renouatio date retardaret vsqz ad festū omnium sanctorum totum tps intermedium esset huius conditionis. Sic autem fuit in pposito. nam mortuo

venebat aduersus iudeos existimās se ciuitatē qdem captā gētibz bitaculum facturū rēplū vo in pecunie questū sicut cetera delubra gētibz hituz: z p singlos annos venale sacerdotiū nuf qz recogitas rei pratem: h mente effrenatus i multitudine peditū z i milibz eq tuz z in octoginta elephātis cōfidebat. Ingressus at iudeam z appropiās bethsure q erat i angusto loco ab hiero solyma in uallo qnqz stadiorū: illud p̄sidiū expugnabat. Ut at machabeus z q cū eo erāt: cognouēt expugnari p̄sidiā: cum fletu z lachrymis rogabāt dñz z ois turba sil: vt bonū angelum mitteret ad salutes isrl. Et ipse prim⁹ machabe⁹ sūptis armis ceteros adhortat⁹ ē sil secū piculū subirez ferre auxiliū fr̄ibz suis. Cūqz p̄ter p̄mpto aio pcederēt hierosolymis: apparuit prece tens eos eques in veste candida: armis aureis hastam vibrans. Tūc oēs sil bñdixerūt misericordē dñz: z cōualuerūt ais nō solū hoies s z bestias fero cissimas muros ferreos pati penetrare. Hāt igit p̄mpti d celo hñtes adiutorē z miserātē sup eos dñm. Leonū at more i petu irruentes in hostes p̄strauerūt ex eis vndecim milia peditū: z equitum mille sexcentos: vniuersos aut in fugaz vertērt: plures autē ex eis vulnerati nudi euase

runt. Sed z ipse lysias turpiter fugiēs euasit. Et qz nō insensatus erat secū ipse reputas factā erga se diminutionē z intelligēs inuictos esse hebreos oipotētis tui auxilio nitentes: misit ad eos p̄misitqz se p̄sensurum oibz q iusta sunt: et regem p̄pulsurū amicum fieri. Annuit at machabeus p̄cibz lysie: in oibz vtilitati p̄sulens. Et quecūqz machabeus scripsit lysie de iudeis ea rex p̄cessit. Mā erāt scripte iudeis eple a lysia si quidē hūc modū p̄tinētes. Lysias p̄plo iudeorū salutem. Johānes z abessolon q missi sunt a vobis tradentes scripta postulabant: vt ea q p illos significabatur implem. Quecūqz igit regi potuerunt p̄ferri expo sui: z q rex p̄mittebat cōcessit. Si igit in negocijs fidem cōseruaueritis: z teinceptis bonorum vobis cā eētentabo de ceteris aut per singula verba mandavi et istis z his q a me missi sunt colloqui vobiscum. Bñ valete. Anno centesimo qdragesimo octauo mensis Dioscori die vicesima z quarta Regis at epla ista p̄tebat Rex antiochus: Lysie fratris salutem. Patre nostro inter eos trās lato: nos volentes eos qui sunt i regno nostro sine tumultu agere et rebus suis adhibere diligentiam audiuimus iudeos nō p̄sensisse patri meo

m Si igit in negocijs. regni. **n** Fidem pfer uaueritis. i. fidelitatem. **o** Honorū vobiscū. als bonorū vobis cā esse tētabo. apud regem p vobis interpellādo de ceteris vero q rex nō pcessit. **p** Madavi et istis. qd ad me misistis. **q** Et his qui a me missi sūt ad vos. **r** Colloqui vobiscū. ppter cōe bonū z subdit data eple cū dī. **s** Anno. cxliij. regni grecorū. **t** Dioscori. i. fr iunio. q sic noiatur eo q sol in illo mēse intrat signū geminorū q grece Dioscori noiant z ab eis mensis iunij Dioscori appe. at. **u** Sed ptra dicta videt esse qd dē j. lib. vj. ca. p artiochus epiphanes mortuus fuit anno. cxlix. s aut lra data fuit post eius mortē. vñ in rñsione sui filij subditur patre nro inter eos trās lato zc. **v** Sil lra eius ad iudeos data fuit anno. cxliij. vt bñ infra eo. c. **w** Dicendū q idē annus fuit qui primo libro dī. cxlix. z b. cxliij. **x** Ma3. annus aliter incipit apud diuersos. sicut pz q renouatio date ani incipit in italia a natiuitate dñi. in francia vero ab a?

antiocho epiphane filius eius antiochus eupator: fra-
tim regnare cepit 2 fm diuersas inceptōnes anni ille
ann². cclij. 2. cclvij. dī. Et eodē mō in seqntib⁹ soluat^r
v^o Regis aut epla. bec est scda ps in qua p^ont r^oisio
regis lysie de negocio p^odicto. cum dī. r^o Lysie fra-
tri salutē. erat ei
de cognatōe ei⁹.
vt p^odictū est p^o
pter qd vocat eū
fratrem.

y **P**atrenō inter deos trās-
lato. Erat enim
opinio gētilium
q^o patres eoz⁹
in morte trāsfe-
rebant ad p^ofor-
tū deoz. sicut d^o
bōis xpianis di-
cimus q^o trāsfe-
runt ad consor-
tium angeloz.

z **S**ine tumultu agere. i. in pa-
ce viuere.

z **E**t rebus su-
is adhibere dili-
gentiā. qd non
pnt nisi bebant
pacem.

a **A**udiuim⁹.
iudeos nō p^ofer-
sisse zc. s^o magis
volebāt sustine-
re martyriū. vt
p^o p^o p^o dicta. ca.
vj. 2. vij.

b **J**udicauim⁹
mus tēplū resti-
tū illis. i. cultū
tēpli libezū. Nā
iam tēplū bē-
bant. cetera pa-
tent.

c **A**d iudeos
vero. bec est ter-
cia ps in qua po-
nit tenoz lre re-
gis ad iudeos.
cum dī.

d **R**ex antio-
chus senatū iu-
deoz. i. collegio
seniozū p^olm re-
gentū. 2 dī sena-
tus a senes 2 na-
tus. qz senes eta-
ter moribus ad-
hoc eligebant.

e **S**i valetis
zc. i. volūtas no-
stra est vt bñ sit
vobis.

f **A**dijt nos
menelaus. a vobis missus 2 est bic alius a menelao q^o
vsurpauit sibi sacerdotiū. vt dictū est. s. ca. iij.

g **D**icēs vos velle descēdere zc. sicut em dictū est. s.
j. c. p^o reges egypti 2 syrie multi iudei erāt disp^osi extra
iudeā inter idolatras habitantes. ppter qd aliqui piti
in lege habitātes in iudea volebāt eos visitare ad cō-
firmandū eos in legis obseruātia. petētes ad hoc secu-
ritatē a rege quā ipse cōcessit vsqz ad tps.

vt trāsferēt ad ritū grecō-
rū s^o tenere velle suū iustitu-
tuz: ac ppter ea postulare a
nobis pcedi sibi legitia sua
Volētes igit hanc qz gēte
quietā esse statuētes iudi-
cauim⁹ tēplū restitui illis
vt agerēt fm suozū maiorū
psuetudinē. Nō igit feceris
si miseris ad eos 2 tētram
tederis: vt cognita nra vo-
luntate bōnd aīo sint 2 vri-
litaribus pprijs deseruiāt.
Ad iudeos vo regis epla
talīs erat. Rex antiochus
senatū iudeozū 2 ceteris iu-
deis salutē. Si valetis sic
est vt volumus s^o et ipsi bñ
valemus. Adijt nos mene-
laus dicēs vos velle descē-
tere ad vros qui sunt apud
nos. His igit qui cōmeant
vsqz ad diē tricesimū men-
sis randici dāmus tētras
securitatis vt iudei vtātur
cibus 2 legib⁹ suis sicut 2 pri-
us: 2 nemo eoz vllō mō mo-
lestiam pariat. De his q^o p
ignorantiā gesta sunt. Mi-
simus aut 2 menelaum qui
vos alloquat. Valetē. An-
no centesimo quadragesi-
mo octauo randici mensis
quindecima diē. Miserūt
aut etiā romani eplam ita
se hntem. Quintus menni-
us 2 titus manilius legati
romanozū pplo iudeozū sa-
lutē. De his q^o lysias cogna-
tus regis cōcessit vobis: et
nos cōcessimus: de quibus
aut ad regē indicauit refe-

b **D**e his que p^o zc. hoc dī. ppter bella cōtra duces iudōs
gesta. 2 sub dīf huius lre data cū dī. i. Anno. cclvij.
randici mensis. qui corrueret apuli. xv. s. die. k. Mis-
erunt aut etiā. Dic pnt ponit tenoz lre romanoz ad iude-
os. 2 p^o lra 2 est eiusdē date cū lra regis pcedere. ex istis
partz q^o lysias istas
lras regis 2 roma-
nozū ad iudeos p
curauit. et postea
scripsit iudeis lre-
ram suā suprapost-
tam q^o data fuit eo-
dem ano. xxij. diē
mensis iunij. et sic
post illas.

rendū: p^ofestim aliquē mit-
rite diligētius inter vos cō-
ferētes: vt decernam⁹ sicut
cōgruit vobis. Nos em an-
tiochia accedimus. Jōqz fe-
stinate r^oscribere: vt nos qz
sciamus cuius estis volun-
tatis. Nō valetē. Anno cē-
tesimo quādragesimo octa-
uo quintadecima diē men-
sis randici. **Ca. xij.**

Rys factis pactōibus
lysias pgebat ad regē
iudei aut agriculture ope-
ram dabāt. Sed hi qui re-
federāt timotheus 2 apolo-
nins gemnei filius: s^o 2 hie-
ronymus 2 demophō sup-
b⁹ 2 nichanor cypriarches
nō sinebāt eos in silentio
agere 2 quiete. Jopite vo
tale quoddā flagituz ppe-
trarūt. Rogauerūt iudeos
cū quib⁹ habitabāt: ascen-
tere scaphas⁹ quas parane-
rant cuz vxozū 2 filijs qsi
nullis inimicijs inter eos
subiacētibus. Scdm cōe-
itaz decretū civitatis: 2 ip-
sis acquiescētib⁹ pacisqz cā
nihil suspectū hntib⁹ cū in
altū pcessissent submerserūt
nō minus ducentos. Quā
crudelitātē iudas in sue gē-
tis hōies factū vt cognouit
pcepit viris q^o erāt cū ipso 2
inuocatō iusto iudice teo:
venit aduersus infēctores
fratrū: 2 portū quidē nocte
succendit: scaphas exussit:
eos aut qui ab igne refuge-
rāt gladio pemit. Et cuz h

partz q^o lysias istas
lras regis 2 roma-
nozū ad iudeos p
curauit. et postea
scripsit iudeis lre-
ram suā suprapost-
tam q^o data fuit eo-
dem ano. xxij. diē
mensis iunij. et sic
post illas.

Caplm. xij.

Rys factis pa-
ctōibus. s^o
est q^ota ps
in qua describit cō-
flictus iude cum ti-
motheo 2 socijs
Et diuidit in tres
ptes. qz pmo bui⁹
cōflictus cā ponit
scdō dilatio inter-
ponit: ibi. Jopite
vo. tercio ppositū
resumit: ibi. Jndē
discesserūt. Circa
primū pmo ponit
cōtinuatio ad capi-
tulū pcedens. cuz
dī. His factis pa-
ctōibus scriptis
ca. pcedenti.

b **J**udei agricul-
ture zc. datis treu-
gis 2 pactōibus p
dictis. q. d. an non
poterāt vacare p
pter vrgētia bella:
pnt sub dīf occasio
cōflictus iude cuz
timotheo. cum dī
c. Sed bi qui re-
federāt. i. remanse-
rant in locis circa
iudeā post recessū
lysie.

d **T**imotheus:
iste est alius ab il-
lo qui. s. r. ca. legif.
occisus. Multi ei
duces et milites
erant eiusdē nois
sicut 2 mō.

e **D**emophō su-
pb⁹. cognomen
eius est.

f **E**t nichanor cypriarches. i. princeps cypri.
g **N**on sinebāt eos in silentio agere. Nam insultus fa-
ciebant plo in extremitatibus iudee in absentia lysie p-
pter qd iudas decreuit debellare ism.
h **J**opite vero. Dic pnt ponit dilatio conflictus iude
cū timotheo ppter quedā insurgētia in quibus iudas fuit
it occupatus. 2 primū fuit flagitū gētiliū in iope habitā-
sium cū quibus habitabant multi iudei qz iopite ples sub
M M M iij

Rachabeorum

merferunt p̄ditiose. facientes eos ascendere nauiculas sub specie pacis et amicitie. ad videndum iudam quem debebat in mari exercere quod flagitium voluit iudas an oia vindicare et p̄s̄ra paucis exceptis. **i** Ascendere scapbas. i. paruas nauiculas. **k** Quas parauerat. iopite. **l** Cui vrozibus et filiis iudeorum.

m Scdm̄ cōe ita q̄ decretū. Decreuerat enim iopite la renti volo iudeos sic submergere.

n Sed cū cognouisset. Dic p̄n̄r ponit vindicta de ianitis q̄ silem voluz volebat facere. Et p̄s̄ra vsq̄ ibi.

o Ab stadiis ducentis. xl. Facit aut octo stadia vñū miliare et. xvj. vñā leugam.

p Inde cū abissent. Dic p̄n̄r ponit aliud impedimentū seu dilatio conflictus iude cū timotheo p̄ arates mouētes in via bellum cōtra iudā et socios eius. et patz vsq̄ ibi.

q Promittētes pascua se daturus terra enim illoz erat multum pascualis et iudei. p̄e illā terram habitātes habebāt plura aialia et sic pax cum illis utilis erat iudeis.

r Discessere ad tabernacula sua. i. arabes q̄ nō habitāt in ciuitatibus. sed in tentorijs.

s Aggressus est. Dic ponit alia dilatio cā ex obsidione cuiusdā ciuitatis no ciue iudeis. cuius nomen erat chasphin. et p̄s̄ vsq̄ ibi.

t Remissus agebant. q̄si parū curantes de obsidione reputātes inerpugnabile ciuitatem.

v Et loquētes q̄ p̄bas nō est. i. blasphemias p̄tra deū iudeorum.

x Apibus iesu. i. iosue qui alio noie dictus est iesus naue.

y Precipitauit hiericho. vt habet iosue. vi. Cetera parent.

ita egisset discessit q̄si iterū reuersur⁹ et vniuersos iopitas eradicaturus. Sed cū cognouisset et eos q̄ erāt iānie velle pari mō facere habitātibus secum iudeis: iam nitus q̄ nocte superuenit et portū cum nauibus succedit ita vt lumen ignis apparet hierosolimis ab stadijs ducentis q̄draginta. Inde cum iam abissent nouā stadijs et iter facerēt ad timotheū: p̄miserūt cū eo arabes q̄nq̄ milia viri et eq̄tes q̄ngenti. Cūq̄ pugna valida fieret et auxilio dei p̄specessiss̄: residui arabes victi petebāt a iuda dextrās sibi dari p̄mittentes se pascua daturus: et in ceteris p̄futuros. Judas aut arbitrat⁹ vere tñ multis eos vtilēs p̄misit pacē: dextrisq̄ acceptis discessere ad tabernacula sua. Aggressus ē aut et ciuitatē quādā firmā p̄tibus murisq̄ circūseptā q̄ a turbis habitabat gentiū p̄miscuarū: cui nomen chasphin. Diuo q̄ intus erāt p̄identes in stabilitate muroz et apparatu alimoniarū remissis agebāt maledictis laescētes iudā et blasphemātes et loquētes q̄ fas nō est Machabeus autē inuocato magno mundi principe qui sine arietibus machinis et p̄p̄to iesu precipitauit hierico: irruit ferociter muris et capta ciuitate p̄ dñi voluntatez innumerabiles cedes fecit: ita vt adiacēs stagnū stadiorum duozū latitudinis sanguine interfectozū fluere viderēt. Inde discesserunt stadia septingēta q̄nquaginta et venerūt in tharacha ad eos qui dicuntur

3 Inde discesserunt. Dic resumit q̄ supra p̄missū fuit de cōflictu iude cū timotheo. Et primo ponit cōflictus contra timotheū. scdo de bellatio cuiusdā ciuitatis aduersarie iudeozū: ibi. Post hozuz fugā. Circa p̄mū ponit timothei insecutio. cū dī. Inde discesserunt. i. iudas et exercitus eius.

bianei iudeos: et timotheus quidē in illis locis nō comprehendunt: nulloq̄ negocio p̄fecto regressus est: relicto in quodā loco firmissimo p̄sidio. Postheus autē et sosipater qui erant duces cum machabeo p̄emerunt a timotheo relictos in p̄sidio decem milia viros. At machabeus ordinatis circum se sex milibus p̄stitutis p̄ cohortes: aduersus timotheū p̄cessit hntem secū centum viginti milia pedituz: equitūq̄ duo milia quingētos. Cognito aut iude aduentū timotheus p̄misit mulieres et filios: et reliquū apparatus in p̄sidio q̄d carmō dī. Erat enim in expugnabile et accessu difficile: p̄ter locozū angustias. Cūq̄ cohortes iude p̄ma apparuisset: timor hostibz incussus est ex p̄ntia dei: qui vniuersa cōspicit et in fugam versi sunt alio ab alio: ita vt magis a suis recerent et gladiozū suo: et ictibz debilitarent. Judas aut vehemēter instabat puniens p̄phanos et p̄stravit ex eis triginta milia viroz. Ipse vō timotheus incidit i p̄tes tosi thei et sosipatris: et multis p̄cibz postulabat: vt viuis dimitteret: eo q̄ multozū ex iudeis parētes haberet ac fratres: quos morte ei recipi eueniret: et cum fides redisset restituzū se eos s̄m constitutū illesum eum dimiserunt p̄ter fratru salutem: iudas autē regressus ē a carmon interfectis vigintiquingē milibus. Post hozum fugāz necē: monit exercitū ad ephron ciuitatē munitā in qua multitudo di-

runt. i. iudas et exercitus eius.

a Generū in tharacha credentes inuenire timotheū in locis illis. **b** Ad eos q̄ rē. s̄m gloriā erāt quidā p̄p̄t cū iudeis ferati. et inde debebant iudei thianei q̄si thianei. i. aliena turba vocati seu cōducti.

c Regressus ē scz timotheus.

d Relicto in quodā loco rē. i. multitudinē armatorū ad resistenduz iudeis. cetera patet vsq̄ ibi.

e Timotheus p̄misit rē. qz de facili ab aduersarijs capiunt.

f Timor hostibz bus rē. et non ex magnitudine vel fortitudine exercitū iude machabe.

g Ita vt magis a suis recerent rē. sicut cōtigit in exercituz zeter saluana Judicum. vij. et vij. Et in statione philistinozū. j. Reg. xxiij.

h Judas autē vehemēter instabat. fugietes p̄sequendo.

i Ipse vero timotheus incidit rē. i. in illā p̄tes exercitus quaz regabant. Et ceperūt eum viuis Et multis precibus postulabat rē. allegans q̄d subdit.

k Eo q̄ multozū rē. in suis vinculis detentos.

l Quos morte ei recipi eueniret. i. occidi in vindictā morte ei. cetera patet.

M Post horum fugam. Sic pñr describit captio cuiusdam civitatis q̄ multa mala fecerat iudeis. **n** Et robusti iuvenes. de civitate. **o** Pro muris. defendendis. **p** Consistetes fortiter repugnabāt. exercitui iude. **r** subdit repugnādi facultas. cū dī. **q** In hac aut machine multe rē. qui bus poterāt invadentes repel lere.

r Sed cū omnipotentē inuocassent rē. ex q̄ p̄ q̄ civitas illa capta non fuit humana sed diuina virtute.

s Unde ad civitatē scytharū cuius habitatores erāt beniuoli iudeis. lz eēt gentiles ppter q̄ iudas eis regra tiando p̄trāsūt rogādo vt eēt beniuoli de futuro sicut fuerant de p̄terito. et sic p̄t vsq̄ ibi.

t Die solenni rē. i. die penthe costes q̄ cnume ratis septē heb domadibus plenis ab alfo die sabbati. in q̄ obtulerūt manipulum primitiarū p̄cipit celebrari **Leuit. xxiii.**

v Et post penthecostē. **h**ec est ps quita in qua describit belluz d̄ gorgiā r̄ p̄mo ponit b̄ pugna. scdo de iudeis mōtuis cura: ibi et seq̄nti die. circa p̄mū p̄ lra vsq̄ ibi. **Conti**git paucos iude orū. cuius cā ponit infra eo. ca.

r Postheus no rē. **d**icūt alii qui q̄bizaceni erāt gentiles cō federati iude vt ab eo cōducti. s̄ melius videt q̄ fuerit iudei a ciuitate vñ erant sic noiati. **y** Atq̄ ita gorgias effugit in marsea. no men est fortalici.

a At illis qui cum esdrin erant. iste esdrin fuit de socijs gorgie. r̄ remansit in bello ipso fugiente. **b** Et fatigatis. i. socijs esdrin. vt dicunt alii qui. s̄ melius videt dici de socijs iude. ppter q̄ inuocauit auxiliū diuine potentie. **c** Incipiens voce patria. i. fm̄ doctrinā patrū sanctorū. r̄ sic illa victoria fuit magis orone q̄ gladio. sicut **Exodi. xvij.** oronibus moysi victus fuit amalech. **d** Et cum septi

ma dies sup̄ueniret. i. sabbatū **e** Scdm̄ cōsuetudinē purificati. aqua lustratōis post contactū in plio mortuorum. vt p̄cipit **Nume. xvij.** **f** In eodē loco rē. diu nis laudibus vacando. **g** Et sequēti die. Sic pñr ponit cura de iudeis in bello mortuis. r̄ p̄mū rōne corporum. scdo rōne aiarum: ibi. **Atq̄ ita.**

Prima vero cura fuit de sepeliendis corporibus in paternis sepulchris fm̄ mox iudeorum **b** Inuenerūt aut sub tunicis rē. i. de rebus p̄ciosis cuius tui eorū dedicatis. **i** Quibus lex p̄ bibet **Deut. vij.** cetera patent.

k Atq̄ ita. Sic pñr ponit cura de aiabus. r̄ hoc. i. dupliciter in orando.

l At id q̄ factū rē. i. vt ad punitōz non reseruaet vt tra corā dño. in q̄ tñ nulla cadit obliuio. r̄ mittendo pecuniā in bierlin. vt ibi offeret sacrificiū p̄ remisside peccati mortuorum r̄ p̄t lra. **Sed** forte videt alicui q̄ factū fuisse illud frastra eo q̄ videt ibi mortui fuisse in peccato mortali habētes secum tonaria idolorū. **Dicendū** q̄ iudas r̄ socij ei? debebant p̄ abilitate iudicare q̄ penituisse in morte r̄ sic orones r̄ sacrificia valebāt eis eo q̄ mortui fuerūt in statu salutis.

versarū gentiū habitabat: **r** robusti iuvenes **p** muris consistetes fortiter repugnabāt. **In** hac aut machine multe: r̄ telozū erat apparatus. **Sz** cū oipotentē inuocasset q̄ p̄tate sua vires hostiū cōfringit: ceperūt civitatē r̄ ex eis q̄ intus erāt viginti quinq̄ milia p̄strauerūt. **Unde** ad civitatē scytharum abierunt: q̄ ab hierosolymis sexcentis stadijs aberat: cōtestatibz aut his q̄ apud scythopolitas erāt iudeis q̄ benigne ab eis haberent r̄ p̄ibus felicitatis q̄ modeste secū egerint gratias agentes eis: r̄ exhortari etiā de cetero erga genus suū benignos esse: venerūt hierosolymā die solenni septimanaruz instante. **Et** post penthecosten abierūt contra gorgiā p̄positū idumee. **Erunt** aut cum pedibus tribz milibz r̄ equibus quadringētis. **Quibz** cōgressis cōtingit paucos rueri iudeorum. **Dositheus** vō quidem de bachenoris eques vir fortis gorgiam tenebat: r̄ cum vellet illū capere viuum eques quidā tetrachis irrui in eū: humerūq̄ eius amputauit: **at** q̄ ita gorgias effugit in marsea. **Et** illis qui cū esdrin erant diutius pugnātibz r̄ fatigatis inuocauit iudas dñm adiutorē r̄ ducem bel-

li fieri: **incipiens** voce patria: r̄ cum hymnis clamorem extollens fugaz gorgie militibus incussit. **Judas** aut collecto exercitu venit in civitatem odollam. **Et** cum septima dies sup̄ueniret fm̄ consuetudinē purificati: in eodem loco sabbatum egerunt. **Et** sequēti die venit cum suis iudas vt corpa p̄stratorū tolleret r̄ cum parentibz poneret in sepulchris paternis. **In** uenerunt aut sub tunicis interfectoz de tonarijs idolorum: q̄ apud iamniā fuerūt a quibz lex phibet iudeos. **Quibus** ergo manifestum factū est: ob hanc eam eos corruisse. **Omnes** itaq̄ bñdixerunt iustum iudiciū dñi qui occulta fecerat manifesta. **Atq̄** ita ad p̄ces pueri si rogauerūt vt id quod factum erat delictū obliuioni traderet. **At** vō fortissimus iudas hortabat p̄lm̄ p̄seruare se sine pctō: s̄ oculis vidētes q̄ facta sunt propectis eoz q̄ p̄strati sūt. **Et** facta collatōne: duodecim milia dragmas argenti misit hierosolymam offerri p̄ peccatis mortuoz sacrificiū bñ r̄ religiose de resurrectione cogitans. **Nisi** em̄ eos q̄ ceciderāt resurrecturos sperarent: sup̄fluum videt r̄ vanū: orare p̄ mortuis. **Et** q̄ cōsiderabat q̄ hi qui cū

Capitulum. liij.

Ano. cxlii. Descriptio cōsuctu iude cū regis buclibus. **Sic** pñr ponit cōsuctus eiusdē cū plona ipsius. **Et** diuidit in tres pres. qz primo ponit belli apparatus. scdo cōsuctus: ibi. **Et** dato signo. tercio regis egres sus: ibi. **Et** aut cognouit. **Prima** in duas. qz primo ponit apparatus belli ex pte regis antiochi. scdo ex pte iude machabei: ibi. **Quibus** iudas cognitis. prima in duas qz p̄mū ponit regis apparatus. scdo menelai interitus

Machabeorum

ibi. Commisit aut. Circa primū aut sciendū q̄ iste bel-
li apparatus et etiā cōfictus magis diffuse ponit. j. li. vj.
ca. tñ hic aliqua ponunt q̄ vident̄ dictis ibidē dissonare
primo qd̄ dicit peditū. cx. milia et equitū. v. milia et elephan-
tes. xxij. Nā ibi habet. c. milia peditū. et. x. milia equitū
et elephanti. xxij.
p̄t dici q̄ primo fu-
erūt. c. milia pedi-
tum tñ. vt dicit. j. li.
et postea fuerūt ad
dici decē milia que
cū primis hic nu-
merant̄. De equi-
tibus nō dicendū
q̄ in vniuerso fue-
rūt. xx. milia. s̄ tñ
erāt. v. milia electi
p̄ ceteris exites in
acie regis et illi soli
hic numerantur et
aliq̄ tacent̄. et. et de
elephātis pōt dici
eodem mō q̄. xxij.
erāt p̄ ceteris for-
tiores qui nūeran-
tur hic. et residui. x.
tacent̄. in talibus
em̄ frequēter nume-
ratio diuersimode
accipit̄. b. Cur-
rus cū falabus tre-
cētis. Talibus ei
antiquitus in pre-
lijs utebant̄. vt b̄
in libris ioseph et iu-
dicij in pluribus
locis tñ de istis cur-
ribus nō fit mētio
in p̄mo libro sicut
etiā in euāgelij. et
qd̄ vnus euāgelis-
ta tacet alius ex-
primit̄.
c. Commisit aut
hic p̄r describit̄
menelai interi-
us q̄ reuertit se in sum-
mū sacerdotiū. s̄.
iij. ca. et q̄ dicit̄.
e. Commisit aut
se illis. i. iudeorum
aduersarijs.
d. Dep̄cabat an-
tiochum. pugnare
fortiter p̄tra iudā
machabeū. iō sub-
ditur.
e. Non p̄ patrie
salute. sed p̄ cōtra-
rio. iō subdit̄. f. S̄perans se cōstitui in principatum.
scz summi sacerdotij p̄ victoriā antiochi a q̄ fuerat amo-
tus p̄ patrē eius. s̄. iij. ca. g. Sed rex regū. qui iudex
est sordidū. h. Suscitauit aios antiochi in peccatore.
menelaum. i. Et suggerente lysia. Nam p̄pter eius
ambitionē et sacrilegia in templo cōmissa p̄ eius consiliū
vt habet. s̄. iij. c. secuta est rebellio iudeoz p̄ regē. cetera
patet vsq̄ ibi. k. Rex. Nam ex morte menelai pos-
set aliquis credere regē iudeis pacatū esse. iō remouet h̄
cum dicit̄. k. Sed rex mente effrenatus. i. sine freno rō-
nis in supbia elatus. l. Veniebat cōtra iudeam.
m. Mequiorē se. sed p̄ rumores cōtrarios ab hoc fu-
it impeditus. vt habet infra eo. ca. n. Quibus iudas
cognitis. Hic p̄r describit̄ apparatus iude machabei. et
primo p̄ orōnes deuotas de quibus magis q̄ de armis cō-

pietate et inuentionē accepe-
rāt optimā hēret repositā
grām. Sctā ḡ et salubris est
cogitatio p̄ defūcti exorare
vt a pctis soluat̄. Ca. xij.

Anno ceterisimo q̄dra-
gesimo nono cogno-
uit iudas antiochū eupato-
rē venire cū multitudie ad-
uersus iudeā: et cū eo lysia p̄-
curatorē et p̄positū negotio-
rū secū hntem peditū cētū
decē milia et equitū quinq̄ mi-
lia et elephātes vigintiduos:
currus cū falabo trecētos.

Commisit aut se illis et me-
nelaus: et cū multa fallacia
dep̄cabat antiochū: nō p̄-
prie salute: s̄ sperans se p̄sti-
turi in principatū. Et rex re-
gū suscitauit aios antiochi
in peccatore: et suggerente lysia
hūc eē cām oim maloz insi-
sit vt eis ē p̄suetudo apphē-
sum in eodem loco necari.
Erat aut̄ i eodē loco turris
quingenta cubitoz: agge-
stū vndiq̄ hās cineres h̄ p̄-
spectū hēbat i p̄ceps. Inde
in cinerē reijci iussit sacrile-
gū oibz eū p̄pellētibz ad in-
teritū. Et tali lege p̄narica-
torē legi prigit mori: nec ter-
re dari menelaū. Et qd̄ sa-
tis iuste: nam qz multa erga
arā dei delicta p̄misit: cui
ignis et cinis erat sc̄tus: ipe

videbat. et p̄ vsq̄ ibi. o. Dep̄lm̄ et. i. cōsolatus fu-
isset p̄ ciuitatis et templi recuperationē: et aduersariorū
multiplicē rēp̄sionē. vt p̄z ex dictis. p. Per tridu-
um continuū p̄stratis. horis. f. ad hoc aptis. qz in illo
triduo oportuit eos refectionē accipere et somnū tpe cō-

in cineris morte dānat̄ est
Sed rex mente effrenat̄ ve-
niebat neq̄orem se p̄re suo
iudeis onsurus. Quibus iu-
das cognitis p̄cepit p̄plo: vt
die ac nocte dñm iuocarēt:
qz sic sp̄ et nūc adiunq̄z eos
q̄ppe q̄ lege et p̄ria sc̄toz tē-
plo p̄uari vererēt: ac p̄lm̄
q̄ nup̄ paululū respirasset:
ne sineret blasphemijs rur-
sus natōibz subdi. Oibz ita
qz sic id faciētibz et petētibz
a dño misericordiam cū fletu et
ieiunijs p̄ tridū p̄tinuū p̄-
stratis hortatus est eos iu-
das vt se p̄parent. Ipse vō
cū senioribz cogitauit p̄us
q̄ rex admoneret exercituz
ad iudeaz et obtineret ciui-
tatez exire et dñi iudicio cō-
mittere exitū rei: dās ita qz
p̄tatem oim teo mūdi crea-
tori et hortatus suos vt for-
titer dimicarent et vsq̄ ad
mortē p̄ legibz: tēplo: ciui-
tate: patria et ciuibz starent
circa modū exercitū p̄stitu-
it. Et dato signo suis dei vi-
ctorie iuuenibz fortissimis
electi nocte aggressus aulā
regiā in castris interfecit vi-
ros quatuordecim milia: et ma-
ximū elephantoz cum his
suppositi fuerāt. Sumoqz
metu ac p̄turbatōe hostiū
castra replentes rebusqz p̄-

peranti. sc̄do po-
nit̄ apparatus
p̄ arma consilia
cum dicit̄.

q. Hortatus ē
eos. et p̄ arma
et victualia.

r. Ipse vō cū
senioribus cogi-
tavit. occurrere
regi anq̄ vastal-
set terra. tercio
ponit̄ apparat̄
p̄ exhortationes
optimas ad cō-
fortanduz aios
bellatorū ad for-
titer dimicandū
et p̄stra.

s. Et dato si-
gno. Hic p̄ter
ponit̄ cōfictus
ad cuius intelle-
ctū sciendū q̄ iu-
das cū rege ha-
buit in capo du-
plicem cōfictū
vñū circa fines
noctis. et q̄ tace-
tur in primo li-
bro. alii de cla-
ra die et sole re-
fulgēte in dype-
os aureos et ere-
os q̄ diffuse scri-
bit̄. j. li. vj. ca.
hic aut̄ de vtro-
qz p̄fictu breui-
ter et cōmixtim
fit mētio. Nā
hic liber sc̄d̄s ē
quedā abbrevi-
atio. vt dictū est
sup̄. ij. ca. igit̄
de primo cōflic-
tu dicit̄.

Et dato si-
gno suis dei victorie. i. victorie a deo p̄sequēde. qd̄ aut̄
fuerit hoc signū nō dicit̄ hic. sed videt̄ fuisse quedā reue-
latio facta iude q̄ nō explicat̄ p̄pter breuitatē sectan-
dam. t. Iuuenibus fortissimis electis. Ex hoc vi-
det̄ q̄ in isto primo cōfictu nō fuerunt oēs iude focū.
sed aliqui ad hoc sp̄aliter electi. In sc̄do vō cōfictu
fuerunt oēs iude bellatores. vt habet. j. li. vj. ca.
v. Nocte aggressus et. i. p̄tem exercitus in qua erat
regis tentoria.

Et maximū elephantoz. istud fuit factū in eo cō-
fictu q̄ fuit clara die. vt scribit̄. j. li. vj. ca. satis diffuse
y. Hoc aut̄ et. qz hoc fuit cōpletum in fine noctis. f.
q̄tum ad interfectionē duozū miliū de hostibus. Ali-
qui tñ libri habent. xij. milia. et q̄tum ad p̄turbatōnē
castrorum. non aut̄ q̄tum ad elephantozum interfe-

etiam ut dictum est. **S**ed rex accepto r. nam p
dicta inuasionē habuit experientia de audacia eorum.

Arte. i. prudenter et caute.

Difficultate locorum. i. fortalicia.

Tentabat. supple capere. id subdit.

Et bethsure
r. iudeis arma
tis

Castra ad-
mouebat. i. ap-
plicabat ad ip-
sum capiendū.

Sed fugaba-
tur. **M**az intus
existētes aliqñ
exētes sbito re-
pellēbat. p. exē-
tentes et aliqñ
occidēbat et redi-
bāt ad fortaliciū
aīqñ tot exerci-
tū possz armari.

Enunciavit
aut r. i. secreta
iude. et eorū qui
erant bethsure.

Rodochus
quidā r. qui ca-
ptus ab aduer-
sarijs p tormen-
ta ad hoc fuit cō-
pulsus.

Perū rex ser-
monē r. de for-
talicio reddēdo
saluis suis cor-
poribus qui cō-
senserūt eo q vt
ctualia eis defi-
ciebant. vt b. j.
lib. vi. ca.

Abūt. i. rex
de bethsura reli-
cta ibi suozū cu-
stodia. vt b. j. li-
bro. vi. ca.

Comisit euz
iuda. in hoc tan-
gīt scōs confi-
ctus qui fuit de
die clara et alia
die. vt videt qñ
primus.

Supatus
est. i. iudas et ei
exercitus. **M**az
vidētes virtutē
regis et impetū
exercitus ei di-
uertēt se ab eis
vt habet. j. li. vi. ca.

Et aut cognouit. hic pñr de
scribit regis recessus de iudea vt iret cōtra philippū
qui occupauerat antiochia. **E**t quo pñz q istud bellū
antiochi cōtra iudeā est idē cū illo qd scribit. j. li. vi. c.

Nā ibidē ponit recessus regis ppter eandē cām. Ali-
qua tñ hic ponunt q ibi tacent. et eoduerso. Nam hic
tacet fractio iuramenti regis q ibidē exprimit in de-
structione munitōis. **E**t recōciliatus obtulit sa-
crificiū. p. sacerdotes tñ. cetera nō vsq. ppe finē hui-
capli tacent primo libro. **P** Machabeū amplexa-
tus est. in signū recōciliationis. cetera patent vsq. ibi.

Ne forte fedus irruperet. i. iudas et eos grauaret
qd tñ nō fecit. sed magis rex fedus rupit. vt dictū est.

Tunc ascendit lysias tribunal. i. locū eminentē ad p-
suadendū gentē. et exposuit rōnem. dicendo q. ppter bo-
num cōe facta est cōuentio regis et iude.

Regressusq. est antiochia. **H**ic aut omittit qualiter
inde fugauit philippū. qz. d. ix. ca. p anticipationē positū
fuit.

Ca. xiiij.

Sed post triēnij tpus
cognouit iudas et qui
cū eo erat tēme triū seleuci
cum multitudine valida et
navibz p portū tripolis a-
cēdisse ad loca opportuna:
et tenuisse regiones aduer-
sus antiochiū et eius ducē ly-
siam. **A**lbimus autē qui
dā q summus sacerdos fue-
rat: h voluntarie coinquinatus
est t pibz mixtōis cō-
siderans nullo mō sibi esse
salutē neq. accessum ad al-
tare: venit ad regem tēme-
trij cētesimo quinquagesi-
mo anno offerēs ei coronā
aureā et palmā: sup hec et ta-
los qui tēpli esse videbant.

Et ipa qdē die siluit. **T**ē-
pus aut opportunū tēme-
trie suenactus cōuocatus a
demetrio et psiliū: et interro-
gatus qbz rebz et cōsilijs iu-
rei niterent rēdit. **I**psi q
dicunt assidei iudeoz qui-
bus pēst iudas machabeus
bella nutrit et seditōnes
mouēt: nec patiunt regnuz
esse qetum. **N**am et ego de-
fraudatus parētum gloria
dico at summo sacerdotio
huc veni: primo quidē vt
liratibz regis fidē seruans:
scōo autē etiā ciuibz consu-
lens. **N**am illoz prauitate
vniuersum genus nrm non

Ca. xiiij.

Sed post tri-
ennij tpus. **D**escripto
iude conflictu tpe
antiochi nobilis et
eupatoris eius si-
li. hic tēcio ponit
eius cōflictus tpe
demetrii. **E**t diui-
dit in tres ptes. qz
primo ponit tēme-
trij sublimatio. se-
cundo iude socio-
rumq. eius accusa-
tōibz. **A**lbimus
aut. **T**ercio eozuz
exterminij iustio:
ibi. **Q**ui statz. **C**ir-
ca primū dī.

Sed post tri-
ennij tps r. istud tri-
ennium accipit a
morte antiochi epi-
phanis et introniz-
atōe filij sui eupa-
toris. qd fm nbe-
rationem in hoc li-
bro positā cōtingit
anno. c. lviij. vt di-
ctū est supra. xj. c.
Demetrius autē
regnū obtinuit au-
no. cl. qui est idem
annus cū. clj. quo
dī demetrius intras-
se regnū fm cōpu-
tationē positā. j. li.
ca. vij. et sic triennij
non fuit cōpletū. **S**
intelligit per lymo-
tochen. sicut cor-
pus xpi dī fuisse p
tridū in sepulcro

Sed post tri-
ennij tpus. **D**escripto
iude conflictu tpe
antiochi nobilis et
eupatoris eius si-
li. hic tēcio ponit
eius cōflictus tpe
demetrii. **E**t diui-
dit in tres ptes. qz
primo ponit tēme-
trij sublimatio. se-
cundo iude socio-
rumq. eius accusa-
tōibz. **A**lbimus
aut. **T**ercio eozuz
exterminij iustio:
ibi. **Q**ui statz. **C**ir-
ca primū dī.

Sed post tri-
ennij tps r. istud tri-
ennium accipit a
morte antiochi epi-
phanis et introniz-
atōe filij sui eupa-
toris. qd fm nbe-
rationem in hoc li-
bro positā cōtingit
anno. c. lviij. vt di-
ctū est supra. xj. c.
Demetrius autē
regnū obtinuit au-
no. cl. qui est idem
annus cū. clj. quo
dī demetrius intras-
se regnū fm cōpu-
tationē positā. j. li.
ca. vij. et sic triennij
non fuit cōpletū. **S**
intelligit per lymo-
tochen. sicut cor-
pus xpi dī fuisse p
tridū in sepulcro

Albimus autē. **H**ic pñr describit iude sociozumq.
eius accusatio. cum dī.

Albimus autē quidā r. nō de iure sed de facto intrus-
sus. primo p antiochum epiphanem. qz licet esset de ge-
nere aaron. tñ nō descenderat ab eo p linē sacerdotale.
vt dictum fuit. d. j. li. vij. ca.

Sed voluntarie coinquinatus est. cibus et sacrificijs
gentilium.

Temporibus commixtōis. i. qñ antiochus illustri-

Ca. xiiij.

Sed post tri-
ennij tpus. **D**escripto
iude conflictu tpe
antiochi nobilis et
eupatoris eius si-
li. hic tēcio ponit
eius cōflictus tpe
demetrii. **E**t diui-
dit in tres ptes. qz
primo ponit tēme-
trij sublimatio. se-
cundo iude socio-
rumq. eius accusa-
tōibz. **A**lbimus
aut. **T**ercio eozuz
exterminij iustio:
ibi. **Q**ui statz. **C**ir-
ca primū dī.

Sed post tri-
ennij tps r. istud tri-
ennium accipit a
morte antiochi epi-
phanis et introniz-
atōe filij sui eupa-
toris. qd fm nbe-
rationem in hoc li-
bro positā cōtingit
anno. c. lviij. vt di-
ctū est supra. xj. c.
Demetrius autē
regnū obtinuit au-
no. cl. qui est idem
annus cū. clj. quo
dī demetrius intras-
se regnū fm cōpu-
tationē positā. j. li.
ca. vij. et sic triennij
non fuit cōpletū. **S**
intelligit per lymo-
tochen. sicut cor-
pus xpi dī fuisse p
tridū in sepulcro

Sed post tri-
ennij tps r. istud tri-
ennium accipit a
morte antiochi epi-
phanis et introniz-
atōe filij sui eupa-
toris. qd fm nbe-
rationem in hoc li-
bro positā cōtingit
anno. c. lviij. vt di-
ctū est supra. xj. c.
Demetrius autē
regnū obtinuit au-
no. cl. qui est idem
annus cū. clj. quo
dī demetrius intras-
se regnū fm cōpu-
tationē positā. j. li.
ca. vij. et sic triennij
non fuit cōpletū. **S**
intelligit per lymo-
tochen. sicut cor-
pus xpi dī fuisse p
tridū in sepulcro

Sed post tri-
ennij tps r. istud tri-
ennium accipit a
morte antiochi epi-
phanis et introniz-
atōe filij sui eupa-
toris. qd fm nbe-
rationem in hoc li-
bro positā cōtingit
anno. c. lviij. vt di-
ctū est supra. xj. c.
Demetrius autē
regnū obtinuit au-
no. cl. qui est idem
annus cū. clj. quo
dī demetrius intras-
se regnū fm cōpu-
tationē positā. j. li.
ca. vij. et sic triennij
non fuit cōpletū. **S**
intelligit per lymo-
tochen. sicut cor-
pus xpi dī fuisse p
tridū in sepulcro

Sed post tri-
ennij tps r. istud tri-
ennium accipit a
morte antiochi epi-
phanis et introniz-
atōe filij sui eupa-
toris. qd fm nbe-
rationem in hoc li-
bro positā cōtingit
anno. c. lviij. vt di-
ctū est supra. xj. c.
Demetrius autē
regnū obtinuit au-
no. cl. qui est idem
annus cū. clj. quo
dī demetrius intras-
se regnū fm cōpu-
tationē positā. j. li.
ca. vij. et sic triennij
non fuit cōpletū. **S**
intelligit per lymo-
tochen. sicut cor-
pus xpi dī fuisse p
tridū in sepulcro

Sed post tri-
ennij tps r. istud tri-
ennium accipit a
morte antiochi epi-
phanis et introniz-
atōe filij sui eupa-
toris. qd fm nbe-
rationem in hoc li-
bro positā cōtingit
anno. c. lviij. vt di-
ctū est supra. xj. c.
Demetrius autē
regnū obtinuit au-
no. cl. qui est idem
annus cū. clj. quo
dī demetrius intras-
se regnū fm cōpu-
tationē positā. j. li.
ca. vij. et sic triennij
non fuit cōpletū. **S**
intelligit per lymo-
tochen. sicut cor-
pus xpi dī fuisse p
tridū in sepulcro

Albimus autē. **H**ic pñr describit iude sociozumq.
eius accusatio. cum dī.

Albimus autē quidā r. nō de iure sed de facto intrus-
sus. primo p antiochum epiphanem. qz licet esset de ge-
nere aaron. tñ nō descenderat ab eo p linē sacerdotale.
vt dictum fuit. d. j. li. vij. ca.

Sed voluntarie coinquinatus est. cibus et sacrificijs
gentilium.

Temporibus commixtōis. i. qñ antiochus illustri-

Rachabeorum

coegbat iudeos ad suscipiendū ritū gentiliū. ita q̄ inter iudeos 7 gētiles nulla esset distinctio. **g** Consideras nullo mō sibi esse salutē corpis. **b** Nec accessum ad altare. q̄ diu iudex staret in p̄tate. **i** Venit ad regem. **zē**. 7 sic in regni sui principio. **k** Offerens ei zē. in signū victorie 7 dignitatis regie.

l **Sup** b 7 talos .i. vasa offerentia i modū turriū scā. q̄ b⁹ vtebāt sacerdotēs in solēnitatib⁹ magnis. **m** **Et** ipsa q̄ dē die siluit. vt donū suū regi mag⁹ cēt gratiosū. cetera patēt vsq; ibi **n** **Sp̄i** q̄ dicit⁹ as fidei. i. affidue vacātes diuio cultui t̄p̄ibus t̄n ad h̄ aptis **o** **Quo** q̄ dē zē. mē t̄f sic bō fallax qz venerat ad obtinēdū suū sacerdotiū. **p** **Scōz** hūa nitatē zē. i. scōm tenignitatē tuā. i. famosā. **q** **Et** ceteri amici e⁹. i. alchim⁹ **r** **Qui** stati. **Dic** p̄n̄r ponit iussio regis de exēminio iudaice gētis. **Et** vidit in tres p̄tes. nā ad h̄ agendū p̄ nichanor mittitur scōo cū iuda federe iungit⁹ ibi. **Pi** chanoz t̄n. t̄cō fe dūs h̄mōi rumpit⁹ ibi. **Alchim⁹** at. p̄ mū p̄z vsq; ibi. **s** **Et** sic gētēs q̄ d iudea fugerāt iudā eo q̄ erat p̄uarcatores legis. cetera patēt vsq; ibi. **t** **Cōsp̄i** terra rogabāt eū. nā in p̄ci b⁹ deuotis mag⁹ q̄ in armis p̄fidebat **v** **Qui** p̄lm suū p̄stituit in efnū. scz duraturū. **Nā** lex vet⁹ nō ē amota p̄ t̄p̄m s̄ magis p̄fecta **Matb. v.** **Nō** veni solvere legē s̄ adimplere. nec p̄z p̄ns ips̄ ē amot⁹. s̄ p̄fectior factus. sicut fr̄q̄nt̄ oñdī i libris noui ac veteris testamenti. **x** **Quicq;** suā portione zē. sicut dcm̄ est p̄tes in hoc libro. **Cetera** patēt. **y** **Nichanoz** t̄n. **Dic** p̄n̄r ponit cōfederatio nichano

minime verat. **Sz** oro his singulis o rex cognitis 7 regioni 7 generi⁹ fm hūanitate tuā pmulgatā oībo p̄spice. **Nāz** q̄ diu supest iudas impossibile est pacē esse negotijs. **Talib⁹** aut ab h̄ dicitis. 7 ceteri amici hostilitē se h̄ntes aduersus iudā inflamauerūt temetriū. **Qui** statim nichanorē p̄posituz elephantozū ducē misit in iudeaz. datis mandatis vt ip̄m quidā iudā capet viū eos vero qui cū illo erāt dīf p̄geret 7 cōstitueret alchimū maximi tēpli summū sacerdotē. **Tunc** gentes q̄ de iuda fugerant iudam. segregatim se nichanori miscebant miserias 7 clades iudeozum prospitantes rerum suarū existimātes. **Audito** itaq; iudei nichanoris aduentu 7 cōuētū nationū cōsp̄i terza rogabant eū qui p̄plm suuz cōstituit. in eternum custodiret. **Quiq;** suā portione signis euidētib⁹ p̄tegit. **Imp̄ate** aut duce statim indemouerūt. puenerūt qz ad castellū deffau. **Sy** mon 7 o frater iude cōmiserat cū nichanore. s̄ cōterritus est rep̄tino aduētū aduersarioz. **Nichanoz** t̄n audies virtutē comitū iude 7 animi magnitudinē quā p̄ patrie certaminib⁹ hebant **7** sanguis iudiciū facere merebat. **Robrē** p̄misit p̄sidiōniū 7 theodociū 7 mathiā. 7 vt darēt dexteras atz accipent. **Et** cū diu de his cōsiliū ageret 7 ipse dux ad multitudinē retulisset oīm vna fuit sn̄a amicis annuere. **Itaq;** diē p̄stituerunt qua secreto inter se agerēt

ris 7 iude. 7 p̄z lra paucis exceptis. **3** **Sanguis** iudiciū zē. i. p̄ effusione sanguinis iudeoz. p̄ter qd̄ legit pacē facere cū eo. 7 p̄z vsq; ibi. **a** **Bregesq;** turbarū. i. bellatozū. **b** **Que** p̄gregati fuerūt ad bellandū p̄ iudā 7 socios eius. **c** **Dimissie** ire ad loca sua

7 singulis selle platee sunt 7 posite. **Precepit** aut iudas armatos esse locis oportunitis ne forte ab hostib⁹ repētem mali aliquid oriret. **Et** congruū colloquiū fecerūt **Dozaba** at nichanor hierosolymis: nihilq; inique agebat: **gregesq;** turbarū q̄ congregate fuerāt dimisit. **Habebat** autē iudam semper charum ex animo 7 erat viro inclinatus. **Roga** uitq; eum ducere vxorē: fili osq; p̄creare. **Nuptias** fecit: quiete egit: cōmuniterq; viuebāt. **Alchim⁹** aut vidēs charitatē illorum ad inuicē 7 conuentiones: venit ad temetriū 7 dicebat nichanorē reb⁹ alienis assentire. **Iudamq;** regni insidiatorē **7** successorē sibi testinasse. **Itaq;** rex exasperatus 7 pessimis huius criminatōnib⁹ irritatus scripsit nichanori dicens grauiter quidem se ferre de amicitie conuentione: iubere t̄n machabeus citius vincitū mittere antiochiam. **Quib⁹** cognitis nichanor consternabat 7 grauiter ferebat: si ea que conuenerant irrita faceret: nihil lesus viro. **s̄** qz regi resistere nō poterat oportunitatem obseruabat qua p̄ceptum p̄ficeret. **At** machabeus videns secum austerius agere nichanorē et consuetum occursum ferocius exhibentem: intelligens nō ex bono esse austeritatem istam: **paucis** suorum congregatis **occulta** uit se a nichanore. **Qd̄** cū ille cognouit fortiter se aviro p̄uētū venit ad maximū 7 sanctissimū tēplū 7 sacer

eo q̄ par eēt facta. **d** **Alchim⁹** mus at. bic p̄n̄r ponit ruptio v̄cti fedens. 7 p̄i mo ponit huius ruptōis p̄curatio. scōo ex ma nifestatōnib⁹. **Et** machabe⁹. **Cir** ca p̄mū dī. **d** **Alchim⁹** at zē. q̄ siuit eā rūpere eo q̄ h̄eret iudā odiosum. **e** **Et** dicebat zē. s̄ ab vtilitate regni. **f** **Al** scire iudāz zē. falso eū notans crimie asserbat **g** **Succes** sorē sibi destinasse qd̄ s̄l̄t erat falsum. cetera patent. **h** **At** machabeus. **Dic** p̄n̄r describit federē violatū manifestatō. 7 p̄mō si gnis cum dī. **i** **Clidens** austerius zē. qz dī spositio cordis vix p̄t celari q̄n̄ appareat in exterioribus signis. vt i gestu vultu et aspectu. **k** **Paucis** suorum cōgregatis q̄bus dixit cōceptū suū an: mi. **l** **Occulta** uit se a nichanore. ne subito capē ab ip̄o. scōo manifestat verbis cum dī. **m** **Qd̄** cū ille cognouit zē. et sequit. **n** **Iussit** sibi tradi virū. i. iudam. **o** **Et** templū hoc zē. i. bacho sicut p̄ctū est. s̄. ca. vj. **o** **Et** bis dicit abijt. cum indignatōe de tēplo **p** **Conserua** in eternū zē. cōtra nichanoris cōtaminationē.

Quæ hup' mundata est a foribus luxurie & idola-
trie. ut habet supra. r. ca. r. Razias aut. Dic pñr
ponit federis violati manifestatio in factis. & primo
in inuasione razie. scdo in impugnatōe iude. cap. vlti.
Circa primū dz. r. Razias aut. quidā de seniorib⁹
etate scia & mori-
bus.

Delatus est nichanoz. i. ac-
cusatus q̄ esset
amicus & fautor
iude.

Air amator
ciuitatis. i. boni
cōis.

Et bñ audi-
ens. paupes. si-
cut & diuites ad
eos instruendū
et dirigendū.

Dic multis
tpibus rē. ex q̄
p̄ q̄ cōtinētia
carnis tpe vete-
ris restamēti su-
it laudabilis.

Dutabat ei
si illū recepisset
als reperisset p
trabēdo ad gen-
tilem ritum.

Sese cladē
marimas iude-
is illaturū. nam
ei⁹ exēplo mul-
ti fuisset ad hoc
ptracti.

Cum iam cō-
p̄bēderē. i. effz
p̄pe ad p̄p̄ben-
sionem.

Gladio se pe-
tijt. seipsum per-
cutiēdo.

Eligēs nobi-
liter rē. cui⁹ du-
plex erat cā. vna
ne forte vi tor-
mentorū incli-
naret ad genti-
lez ritū. qd̄ erat
maximū maluz
iō subdiē.

Quod subditus
fieri peccatorū
bus. ipm ad ido-
latriā trahere q̄
rētibus. Alia ne
in p̄tēptū dei ce-
li eius vita in lu-
briō haberef.
sicut Sanson se
interfecit Judi-
cum. xvj. & saul
j. Reg. vlt. ut di-
ctum fuit ibidē.

Et in his duobus casibus dicunt bebrei q̄ nō solū licitū
est. sed etiā meritoziuz interficere seipm. qz talis
interfectio ordinat in deum. Si aut hoc faciat aliquis
p̄pter semetipm. utpote ad euadendū longū vel gra-
uē cruciatū vel infamiam sui et syozū si moriat vili
morte. hoc semp est illicitū. Et ut dicūt aliqui hoc nō
intelligendū est dicitū Augu. qd̄ habet bic in glo. q̄ ta

ritib⁹ solitas hostias offe-
rentib⁹: iussit sibi tradi vi-
rum. Quib⁹ cum iuramen-
to dicētib⁹ nescire se vbi es-
set qui q̄rebat & extendens
manū ad tēplū iurauit di-
cens nisi iudā mibi vinctū
tradideritis: istud dei pha-
nū in planiciē reducā: & al-
tare effodiā: & tēplū h̄ libe-
ro p̄i p̄secrabo. Et his di-
ctis abiit. Sacerdotes autē
p̄tēdentes manus in celuz
inuocabāt eum qui sp̄ p̄pu-
gnator esset gentis ipsozū h̄
dicētes. Tu dñe vniuerso-
rū qui nullius indiges vo-
luisti tēplū habitatōis tue
fieri in nobis. Et nunc san-
cte sanctorū oim dñe cōser-
ua in eternū impollutaz to-
mū istam q̄ nup mundata
est. Razias autē quidā de
seniorib⁹ ab hierosolymis
delatus est nichanoz: vir
amator ciuitatis & bñ au-
diens qui p̄ affectu p̄ iude-
ozū appellabat. Dic mul-
tis t̄pib⁹ cōtinētie p̄positū
tenuit in iudaismo corpus
qz & aiām tradere p̄tētus p̄
p̄seueratā. Volēs autē ni-
chanoz manifestare odium
qd̄ hēbat i iudeos misit mi-
lites quingētos ut eū p̄pre-
henderēt. Dutabat ei si il-
lū recepisset: sese cladē in-
uis maximā illaturū. Tur-
bis autē irruere in tomū ei⁹
& ianuā dirūpe atqz ignez
ad mouere cupiētib⁹: cum
iam p̄p̄henderē gladio se
petijt: eligēs se nobilitē mo-

lis est. Sic exceptis q̄s lex iusta generaliter. et ipse fons
iusticie deus sp̄aliter occidi iubet. quisquis boim vel seip-
sum vel quēlibet alium occiderit homicidū crimine inne-
ctet. vñ & scriptura libri huius que recepta est ab ecclesia
ad legendū p̄ informatōe morū. nō videt bic razia argu-
ere sed magis com-
mendare de suis
us interfectōe. Si
aut p̄dicta nō suffi-
ciunt ad eius excu-
sationem. p̄t̄ dicit
q̄ fecit hoc p̄ sp̄alē
instinctū sp̄s̄san-
cti. Omnes enim
boies sūt deo mor-
tis debitores. qd̄
debitū deo p̄t̄ re-
tere q̄ncunqz vult.
et quocunqz. ut po-
te p̄ manū p̄riam
siue p̄ alienā. Cete-
ra patēt ut in lra.

ri potius q̄ subditus fieri
p̄ctōib⁹ & p̄ natales suos i-
dignis iniurijs agi. S; cuz
p̄ festinatōz non certo ictu
plagā dedisset: et turbe incō-
stia irruerēt recurrēs au-
dacē ad muz p̄cipitavit se
metipm virilit in turbas q̄
bo velocitē locū dātib⁹ casui
ei⁹: venit p̄ mediā cervicem
Et cū adhuc spiraret accē-
sus aio surzerit & cū sangui-
nis ei⁹ magno fluxu deflue-
ret & guiffimis vulneib⁹ eēt
sauri: cursu turba p̄trāsūt
& stās sup quādā petrā p̄ro-
ptā & iā exanguis effect⁹: cō-
plexus int estina sua vtrifqz
manib⁹ piccit sup turbas i-
nocās dñatorē vite ac sp̄s
ut h̄ illi itez redderet: atqz
itayira defunct⁹ ē. Ca. xv.

Nichanoz autē ut p̄pe-
rit iudā eē in locis sa-
marie cogitavit cū omi im-
petu die sabbati p̄mittere
bellū. Judeis vō q̄ illū p̄
necessitatē sequebant dicē-
tib⁹ ne ita ferociter & barba-
re feceris: h̄ honorē tribue
diei sanctificatōis & hono-
ra eum qui vniuersa conspi-
cit. At ille infelix interroga-
uit si est potēs in celo q̄ im-
perauit agi diē sabbatozū:
& rñdentib⁹ illis est dñs vi-
uus ipse in celo potens qui
iussit agi septimam diem.
At ille ait. Et ego potens
sum sup terram qui impe-
ro sumi arma & negocia re-
gis impleri. Tamen nō ob-
tinuit ut consilium perfice-

Caplin. xv.

Nichanoz
autē. Dic
pñr ponit
manifestatio viola-
ti federis in impu-
gnatōe iude. Cir-

ca qd̄ ponit primo belli apparatus. scdo p̄fictus ibi. Ni-
chanoz aut. tercio laudabilis terminus: ibi. Cūqz cessat
sent. prima in duas. qz primo ponit apparatus ex p̄eni-
chanoz. scdo ex p̄te iude machabei: ibi. Machabeus
aut. Circa primū dz. b. Cogitavit die rē. i. p̄tate sua.
c. Comittere bellū. credēs q̄ iudas & socij sui min⁹ se de
federēt. p̄ q̄tē diei sabbati. d. Judeis vō rē. Nā ad

Machabeorum

hoc sub petra mortis cogebant. **D**icētibz zc. Sequit. **E**t dñs vñus zc. f. celebrem z quietatū vt bñ Ero. xx. **F**amen nō obtinuit zc. f. de captione iude z fociorum suozū dispōsione fm regis mandatū ca. pcedenti.

G Machabeus aut. **D**ic pñr ponit apparatus ex parte iude. pmo p bonā exhortationem scdo p deuotā orationem: ubi. **E**t cū iaz oēs. pma in duas qz pmo ponit exhortationis actus. scdo effectus: ubi. **E**xhortati itaqz. pma in duas. qz pmo ponit exhortatio generalis. cū dicit.

B Confidebat sp cū omī spe. f. victorie affuturē nō virtute humana s diuina. id subdit.

I Exhortabat suos ne formidarent allegans q maius auxiliū haberēt. f. diuinum.

K Sed in mente haberēt adiutoria sibi facta de celo. z sic bñficiis pñtis sperarent de pñtandis.

L Et allocutus ē eos de lege z pphetis. admonētibus pugnare p patria z legibus diuinis.

M Admonens etiaz certamina q fecerāt prius. quorum pderāt laudē z meritū si fugerēt vt effeminati.

N Simul oñdēs gentiū fallaciā. scz Michanoris z suorum qui fedus fregerunt iuramento firmatum.

O Singulos aut **D**ic pñr ponit exhortatio spālis per expositionē cuiusdam visionis facte iude. cui series ponit. cum dicit.

P Erat autē bñdī visus. i. visio i somnijs iude oñsa.

Q Oniaz qui fuerat summus sacerdos vt bñ supra. iij. ca.

R Virū bonū. q̄tum ad mentis virtutē. **S** Et benignum erga paupes. **T** Verecundū visu. i. bozrentem oēm turpitudinē. **V** Modestus moribus. i. in omni actu z gestu. **X** Manus pcedentē orare. supplendū ē hoc videbat iudas in visione. **Y** Post hec apparuisse ipsi iude. **Z** Et aliū virū etate z glia mirabiles. ipsi iude. **E**t ppter hāc admiratiōnē subdit. **A** Rudentē vō

ret. **E**t nichanor quidē cum summa supbia erectus cogitauerat cōe trophēū statuere de iuda. **M**achabeus autē semp̄ cōfidebat cū omni spe auxiliū sibi a dño affuturū: z hortabat suos ne formidarēt aduentū nationum sed in mēte haberent adiutoria sibi facta de celo: z nunc sperarēt ab omnipotente sibi affuturā victoriā. **E**t allocutus eos d̄ lege z pphetis: admonens etiaz certamina q fecerāt prius promptiores cōstituit eos. **E**t ita animis eozū erectis sicut oñdebat gentiū fallaciā: z iuramentoz puaricationē. **S**ingulos autē illorum armavit nō clypei z hastē munitiōe: sed sermonibz optimis exhortatōibz exposito digno fide somnio: p qd̄ vniuersos letificauit. **E**rat autē bñdī visus. **O**niā qui fuerat summus sacerdos virū bonum z benignū: verecundū visu moxestū moribz eloquio decorū z qui puero in virtutibus exercitatus sit manus procurrentē: orare p omī p̄lo iudeozū. **P**ost b̄ apparuisse z aliū virum etate z glia mirabilem: z magni decoris h̄itudinem circa illum. **R**udentē vō oniaz dixisse. **D**ic est fratrum amator z ppli isrl̄: hic est qui multuz orat p p̄lo z vniuersa sancta ciuitate hieremias propheta dei. **E**t extendisse autē

Oniaz dixisse. ipsi iude. **D**ic est fratrum amator. i. iudeozū. z subdit nomen suū. cum dicit. **C** Hieremias propheta dei. fuit enim vnus de magnis pphetis.

D Extendisse autē hieremiam zc. videbat enim iude qz hieremias traderet sibi gladiū pmitterēs qz aduersarios deuinceret p ipm. z p istā visionē intellexit iudas affuturā sibi victoriā. z sic exposuit bellatoribus suis. vt pmitteret. **E**xposito digna fide somnio. i. reuelatione diuina in somnijs facta. id istud tacetur primo libro. vii. ca. vbi describit istud bellum.

E Exhortati ita. **D**ic pñr ponit exhortatōis effectus cum dicit. **E**xhortati itaqz iude sermonibz bonis valde sequit. **F** Statuerunt dimicare p̄stanter z strenue.

G Et virtus de negocijs indicaret. i. vt fortitudo bellantiū litē inter eos et aduersarios dirimeret.

H Erat enim p vrozibz z filijs zc. minus enim timebant de morte. p̄ria. z suozū qz de violatione templi in p̄ceptum dei.

I Et iam cum. **D**ic pñr ponit apparatus p orationem deuotā. et primo ponitur orandi necessitas cū dicit. **E**t iā cū oēs sperarent iudicium futurū. i. p̄lium cōtentionē determinās iude z aduersariorum.

K Hostesqz adesse de. p̄inquo

L Atqz exercitus nichanoris. **M** Effet ordinatū scdm̄ militarem disciplinam. **N** Considerans Machabeus aduentum multitudinis et cetera. videns se non posse resistere virtute humana. **O** Extendens manus in celum. inuocans diuinum auxilium. **P** Tu domine qui misisti angelum tuum sub Ezechia rege iude zc. bec by.

I Atqz exercitus nichanoris. **M** Effet ordinatū scdm̄ militarem disciplinam.

N Considerans Machabeus aduentum multitudinis et cetera. videns se non posse resistere virtute humana. **O** Extendens manus in celum. inuocans diuinum auxilium. **P** Tu domine qui misisti angelum tuum sub Ezechia rege iude zc. bec by.

Notia habet. iij. Reg. xij. **N**ichanor autē pmissio
apparatu. Sic p̄r ponit conflictus qui erat ex pte ni-
chanoris pterius et supbus et p̄posus. id subdit.

Cum tubis et canticis admouebant. i. applicabant
ad cōgressum ita letanter ac si iudā et socios suos iam
teneret compre-
bēfos. Et preve-
ro iude humilis
et deuotus. i. deo
subdit.

Danu qui
dem pugnātes.
sed et cordibus
dñm orantes p̄
strauerūt. i. pu-
gnāte in eis dei
dextera. id sub-
dit. **D**icitur dei
et. **C**umq̄
cessassent. Sic
p̄r ponit lau-
dabilis terminus
primo in gratia
rumactōe. sc̄do
in celebratōe in
stitutione: ibi.

Itaq̄ oēs. Cir-
ca primus. p̄mo
ponit laus diuini
na verbo et p̄z.
sc̄do facto. cū dī
v. **P**recepit autē
iudas. qui p̄ oia
corpe et aio mo-
ri p̄ ciuibus pa-
ratus erat. mo-
tus enim animi
fortis redundat
ad membra cor-
poris.

Caput nicha-
noris et manum
cum humero ab-
scisam hieroso-
lymam p̄ferri. si-
cut dauid ad dei
laudē ibi porta-
uit caput. **S**oli-
ath p̄bilistai. et
bf. j. Reg. xvij.

Caput nicha-
noris et manum
cum humero ab-
scisam hieroso-
lymam p̄ferri. si-
cut dauid ad dei
laudē ibi porta-
uit caput. **S**oli-
ath p̄bilistai. et
bf. j. Reg. xvij.

Ad altare.
ad offerendum
deo sacrificiis. **A**ccersit et eos qui in arce erant
et ad eos deterrētū. **L**ingua etiā nichanoris
in particulas p̄scisam iussit. p̄pter blasphemias ab
eo platom. **C**etera patent. **I**taq̄. **S**ic p̄r ponit
nif celebratōis institutio p̄ dicta victoria. et patz lfa.
Notandū tñ q̄ hic nō fit mentio de inuitatione iudeo-
rum in egypto habitantiū ad huius solennitatis ob-

seruantia. s̄r nec. j. li. ca. vij. vbi de hac solennitate fit mē-
tio. p̄pter qd̄ nō vidēt dñm dicere illi. qui dicunt q̄ totum
qd̄ positū est a principio tertiū ca. huius libri vsq̄ buc po-
situm est principaliter ad incitandū iudeos in egypto ha-
bitantes ad obseruationē huius solennitatis. p̄pter qd̄ p̄-

cessus que tenuerūt
de mibi magis cō-
sonus lfe huius li-
brū.

Itaq̄. **S**ic in fi-
ne ponitur breuis
epilogatio circa p̄-
dicta. et p̄z lfa vsq̄
ibi.

Ita legētibz
si semp̄ exactus. i.
i. disquisitiuus vsq̄
ad partes singu-
las qualis ē sermo
hystoricus cui cō-
pctit ptes singulas
diligēter inquirere
vt dictū est. s. c. ij.

Non erit gra-
tus. p̄pter pluxta-
tem scripture vni-
tatem materie que
solent fastidiū ge-
nerare. sed sermo
abbreviatus qua-
lis est in hoc sc̄do
libro. qui est q̄daz
hystoriarū abbrevi-
uatio. vt ibidē di-
ctū fuit. est magis
delectabilis p̄pter
qd̄ ibidē dicit legē-
tibus sit animi ob-
lectatio. et.

Hic ergo erit
cōsummatus. s̄m
illud. **E**saie. x. **C**on-
summatōe. i. ab-
breuiatōz dñs de-
exercitū scitū fa-
ciēt in medio om-
nis terre qd̄ fecit p̄
impletionē myste-
riū verbi incarnati
cui cum patre et sp̄-
ritu sancto sit bo-
nor et gloria in se-

etiā impij nichanoris preci-
sam iussit particulatiz au-
bus dari: manū autē tēmen-
tis cōtra templū suspendi.
Omēs igit̄ celi bñdixerūt
dñm dicētes: bñdictus qui
locū suū incōtaminatū ser-
uauit. **S**uspēdit autē nicha-
noris caput in summa arce
vt euidēs esset et manifestū
signū auxiliij dei. **I**taq̄ oēs
cōi cōsilio decreuerunt nul-
lo mō diē festum absq̄ cele-
britate p̄terire: habere autē
celebritatē terciadecia die
mēsis adar: q̄ dī voce syria
ca p̄die mardochei die: p̄gi-
tur his erga nichanorē ge-
stis et illis r̄p̄to ab hebre-
is ciuitate possessa: ego q̄ i
his faciā finē sermonis. **E**t
siquidē bñ: vt hystorie p̄pe-
tit h̄ et ipse velim: si autē mi-
nus digne p̄cedendū est mi-
hi. **S**icut em̄ vinū semp̄ bi-
bere aut sp̄ aquā p̄trariū ē:
alternis aut vti delectabile
ita legētibz si sēp̄ exactus
sit sermo nō erit gratus: **H**
ergo erit consummatus.

ExPLICIT sc̄ds liber **A**s-
chabeorum.

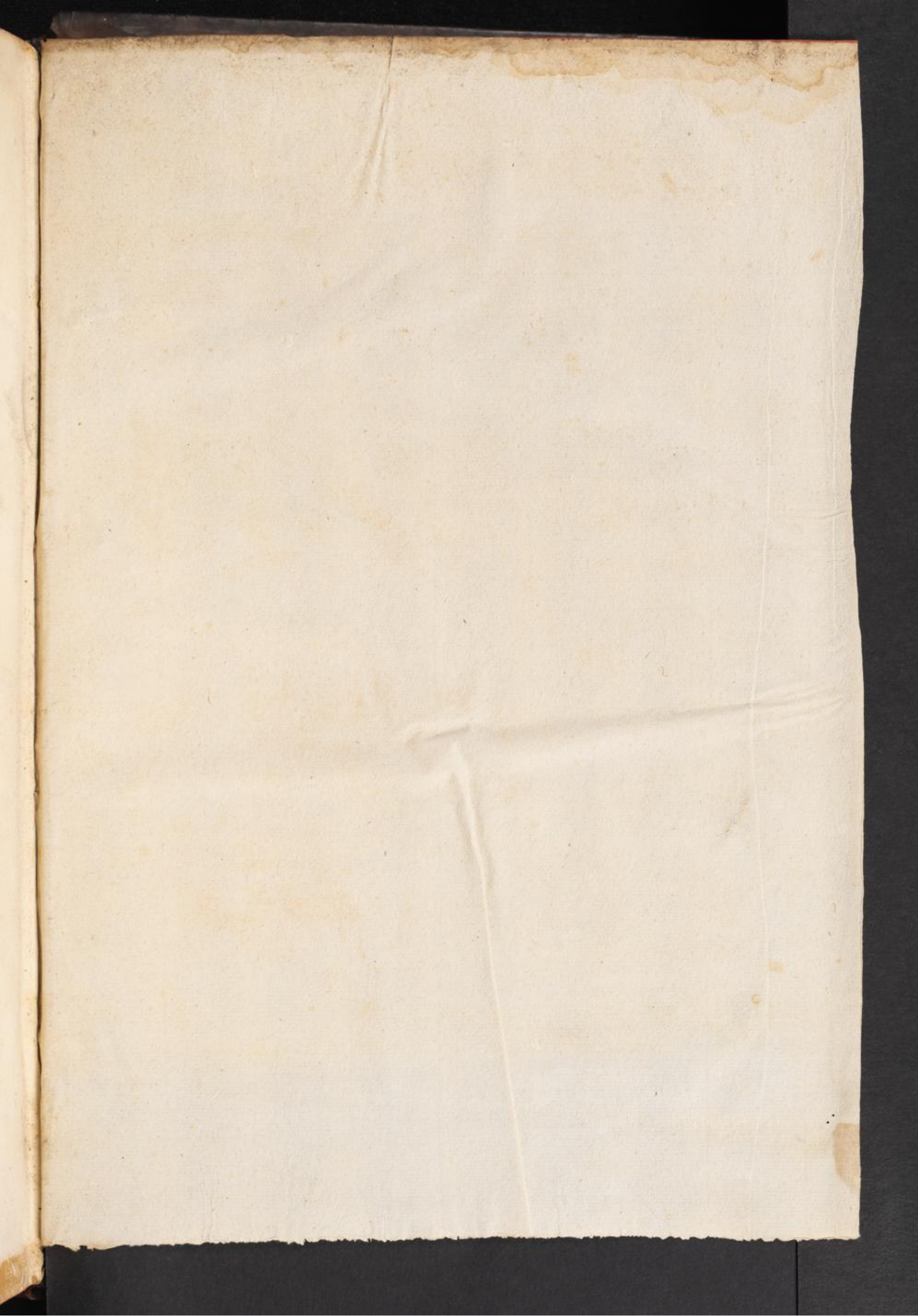
cula seculorum Amen.

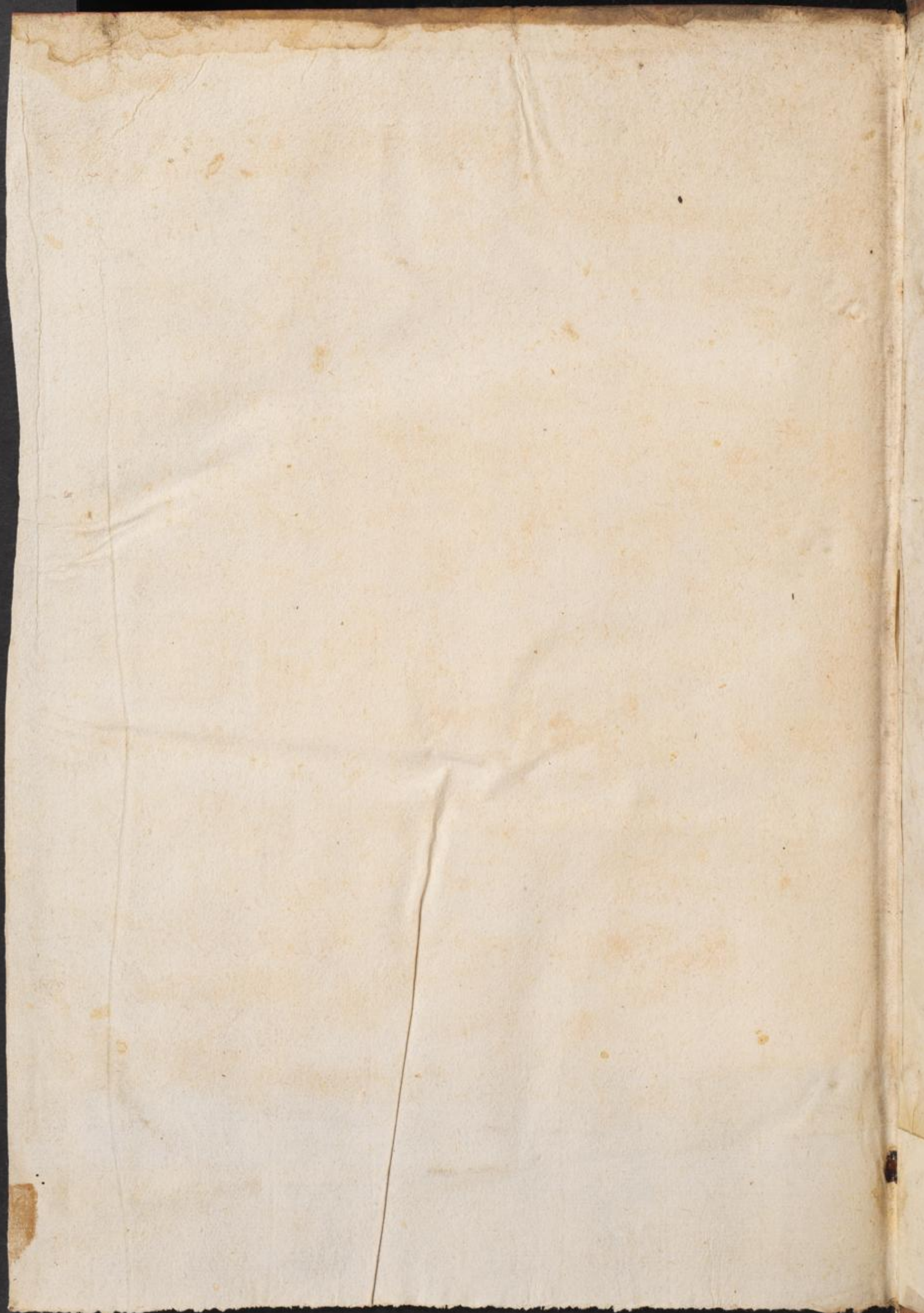
ExPLICIT postilla **N**icolai de lyra sup̄ vetus testam̄ cum
exp̄positōibus batonis in p̄logos **H**ieronymi. et cum ad-
ditōibus **P**auli epi burgen. et correctōis carandē addi-
tionum editis a **M**atthia tozink ordinis minorum.

*Ex libris fratris Godfridi quaedam ordinis predicatorum conuicta
coloniensis orate pro eo et pro amicis et partibus suis*

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several columns and is mostly illegible due to fading and the age of the paper.]

[Faint, illegible text at the bottom of the page, possibly a signature or a date.]

Notia habet. iiii. Reg. hir.

Nichanor autē pmissio
conflictus qui erat ex preni
pōpulus. iō subdit.
nouebant. i. applicabant
i iudā 7 socios suos iam

seruantia. s. nec. s. li. ca. vij. vbi de hac solennitate fit mē
tio ppter qd nō vidēt dñ dicere illi. qui dicunt q totum
qd positū est a principio terci ca. huius libri vsqz buc po
situm est principaliter ad incitandū iudeos in egypto ba
bitantes ad obseruationē huius solennitatis ppter qd p
cessus que tenuit
ter mibi magis cō
sonus lfe huius li
bri.

Orachij tui vt metu
tū blasphemia veni
uersus pplm tuū. Et
idē ita porauit. **N**i
2 aut 7 q cū ipso erāt
ois 7 canticis admo
t. Judas 40 7 q cuz
inuocato deo p oio
gressi sunt: manu q
ignātes: h 7 dñm cor
eantes pstrauerūt nō
trigintaquinqz mi
ria dei magnifice tele
Cūqz cessassent 7 cū
o redirēt: cognouit
nozez ruisse cū armis
facto itaqz clamore 7
atōe suscitata patria
ipotentē dñm bñdi
t. **P**recepit autē iu
ai p oia corpore 7 aīo
o ciuibz paratus erat
nichanoris 7 manū
nero abscisam hiero
ā pferri. Quo cum p
et cōuocatis cōtribu
acerdotibz ad altare
sijt et eos qui in arce
Et oīso capite nichā
7 māu nepharia quā
lerat cōtra tomū san
otentis dei magnifi
iatus est. **L**inguam

etiā impij nichanoris preci
sam iussit particulariz aui
bus dari: manū aut tēmen
tis cōtra templū suspendi.
Omēs igit celi bñdixerūt
dñm dicētes: bñdictus qui
locū suū incōraminatū ser
uauit. **S**uspēdit aut nicha
noris caput in summa arce
vt euidēs esset 7 manifestū
signū auxiliij dei. **I**taqz oēs
cōi cōsilio recreuerunt nul
lo mō diē festum absqz cele
britate pterire: habere autē
celebratē terciadecia die
mēsis adar: q dī voce syria
ca pdie mardochei die: igitur
his erga nichanorē ge
stis 7 ex illis rēpito ab hebre
is ciuitate possessa: ego qz i
his faciā finē sermonis. **E**t
siquidē bñ: vt hystorie ppe
rit h 7 ipse velim: si aut mi
nus digne pcedendū est mi
hi. **S**icut em vinū sem p bi
bere aut sp aquā p trariū ē:
alternis aut vti relectabile
ita legentibz si sēp exactus
sit sermo nō erit gratus: **E**
ergo erit consummatus.

ExPLICIT scōs liber **S**a
chabeorum.

cula seculorum Amen.

ExPLICIT postilla **N**icolai de lyra sup vetus testm cum
expositōibus bitonis in plogos **H**ieronimi. 7 cum ad
ditōibus **P**auli epi burgen. 7 correctōis earundē addi
tionum editis a **M**artha tozingk ordinis minorum.

cessus que tenuit
ter mibi magis cō
sonus lfe huius li
bri.

Igit. **D**ic in fi
ne ponitur breuis
epilogatio circa p
dicta. 7 p3 lfa vsqz
ibi.

Ita legentibus
si semp exactus rē.
i. disquisitiuus vs
qz ad partes singu
las qualis ē sermo
hystoricus cui cō
petit ptes singulas
diligenter inquirere
vt dictū est. s. c. ij.

Non erit gra
tus. ppter plicita
tem scripture 7 vni
tatem materie que
solent fastidiū ge
nerare. sed sermo
abbreviatus qua
lis est in hoc scōs
libro. qui est qdaz
hystoriarū abbre
uiatio. vt ibidē di
ctū fuit. est magis
delectabilis ppter
qd ibidē dicit legē
tibus sit animi ob
lectatio rē.

Hic ergo erit
cōsummatus. **S**m
illud **E**saie. r. **C**on
summatōne. i. ab
breuiatōz dñs de
exercitū scitū fa
ciat in medio om
nis terre qd fecit p
impletionē myste
riū verbi incarnati
cui cum patre 7 spī
ritu sancto sit bo
nor 7 gloria in se

7 eos qui in arce erant
Lingua etiā nichanoris
rē. ppter blasphemiaz ab
a **I**taqz. **D**ic pñr po
dicta victoria. 7 patz lfa.
ntio de inuitatione iudeo
d huius solennitatis ob

atris: **B**odrigidi quae de ordinis pcedatorum conuert
orate pro eo et pro amicis 7 pntibz suis

